

YENER-SAN®

dost kapınız

www.yenersan.com.tr

YENER-SAN®

asomedyya

ANKARA SANAYİ ODASI YAYIN ORGANIDIR • OCAK-SUBAT 2018

asomedyya • ANKARA SANAYİ ODASI DERGİSİ • OCAK-SUBAT 2018

Spekülatif bir
balon mu
yoksa **geleceğin**
para birimi mi

LED IT BE®

Damla LED

MIRA OFİS BEYTEPE | Ankara | TÜRKİYE

www.damla-led.com

Global manufacturer in Solid State Lighting offering innovative LED lighting solutions

asomedyya

ANKARA SANAYİ ODASI DERGİSİ
OCAK-ŞUBAT 2018

İMTİYAZ SAHİBİ
ANKARA SANAYİ ODASI (ASO) Adına
YÖNETİM KURULU BAŞKANI
NURETTİN ÖZDEBİR

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
OKAN SAYKUN

Yayın Türü/Aralığı
YEREL SÜRELİ / İKİ AYLIK

Yönetim Yeri
Atatürk Bulvarı No:193
Kavaklıdere/ ANKARA
Telefon : (0312) 417 12 00
Faks : (0312) 417 52 05
Web: www.aso.org.tr
E-mail: aso@aso.org.tr

Yayına Hazırlık

Genel Yönetmen
Gürhan DEMİRBAŞ

Genel Yönetmen Yardımcısı
Eser SOYGÜDER YILDIZ

Görsel Yönetmen
Hakan KAHVECİ

Editör
Selim ÖZGEN
selim.ozgen@dunya.com
Betül TOPAKLI
betul.topakli@dunya.com

Grafik ve Sayfa Tasarımı
Ömer OZAN

Kurumsal Satış Yöneticisi
Özlem ADAŞ
ozlem.adas@dunya.com

Reklam Rezervasyon
Mehtap YILDIRIM
Tel: 0212 440 2839
mehtap.yildirim@dunya.com

İletişim
Tel: 0212 440 27 63 - 0212 440 27 64
ajansd@dunya.com
www.ajansdyayincilik.com

Baskı
İstanbul Basım Promosyon
Basın Ekspres Yolu Cemal Ulusoy Cad.
No:38/A 34620, Sefaköy-İstanbul
info@istanbulprinting.com
Tel: (0212) 603 26 20

* Reklamlar, reklam veren şirketin
sorumluluğundadır.

* Dergimizde yayımlanan yazı ve fotoğraflar
Ankara Sanayi Odası'nın izni alınarak,
kaynak belirtilerek, tam veya özet alıntı
yapılarak kullanılabilir.

* asomedyya dergisi, Ankara Sanayi Odası'nın
ücretsiz, süreli yayınıdır.

Balon mu yoksa gelecek mi?

90

İŞ YÖNETİMİ

Şirketler, artık dijitalleşmek için yatırım yapıyor.

50

CEO

Kaynakçı çırağı olarak iş yaşamına başlayan Bekir Sağlamyürek, ASELSAN ve ROKETSAN'da mesleki birikimini geliştirme fırsatı yakaladı. Başarılarla dolu iş yaşamında ortaklarıyla Dora Makina'yı kuran Sağlamyürek, markalaşma sürecinden CERN'e ulaşan yolculuğunu anlattı.

6

56

HABER

İşçi ve işvereni yakından ilgilendiren İş Mahkemeleri Kanunu'nda değişiklik öngören yasa, 1 Ocak 2018 itibarıyla yürürlüğe girdi.

60

SEKTÖR ANALİZİ

Hazır giyim sektörü, en yüksek net döviz girdisi sağlayan endüstrilerin başında geliyor. Dünya ihracatından yüzde 3-4 civarı pay alan sektör, 2017 yılını 17 milyar dolarlık dış satışla kapattı.

68

YUVARLAK MASA

ASO 23 Numaralı Isıtma ve İklimlendirme Cihazları Sanayi ve ASO 27 Numaralı Asansör Sanayi Komitesi yerli üretimin teşvik edilmesini istiyor.

76

ALTERNATİF PAZARLAR

Senegal, enerji ve altyapı başta olmak üzere sürdürülebilir bir büyümeyi yakalayabilir.

86

SÖYLEŞİ

Zorlu dağların yolcusu Tunç Fındık ile yaptığı tırmanışları ve gelecek maceralarını konuştuk.

98

ÇEVRE

Çevre açısından küresel bir tehdit olan naylon poşetler artık ücretli.

102

SAĞLIK

Yaşam kalitenizi engelleyen boyun fıtığından kurtulmak çok kolay.

54. YILDA 54 ÖDÜL

KAPAK KONUSU

Son dönemlerde sıkça konuşulmaya başlayan kripto paralar, bazı uzmanlar tarafından balon etkisi yaratacağı yönünde değerlendiriliyor. Bazıları ise güvenli, ucuz ve hızlı para transferleriyle hem ticari hem de bireysel alanda büyük fayda sağlayacağını, bu nedenle özellikle global işlemlerde inanılmaz hız, tasarruf ve ulaşılabilirlik getireceğini savunuyor.

GÜNCEL

ASO 54. Yıl Ödül Töreni Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın katılımıyla 22 Ocak 2018 tarihinde gerçekleştirildi. Törende 54 başarılı firmaya 'ihracat', 'kurumlar-gelir vergisi', 'AR-GE merkezi-patent', yaratılan katma değer' ve 'istihdam' özel ödülü verildi.

ASOMEDYA HABER TURU

- *Türkiye'den mezun olan sağlık çalışanları Ankara'da buluşacak
- *Sanayinin temsilcileri nükleerde verimliliği tartıştı
- *"Ankara en çok istihdam artıran üçüncü il oldu"

OSB'LERDEN

- *TÜR-EV bilime hizmet edecek
- *ASO 1. OSB seçimini yaptı
- *OSTİM Teknopark'ın AB Projesi imzalandı

68

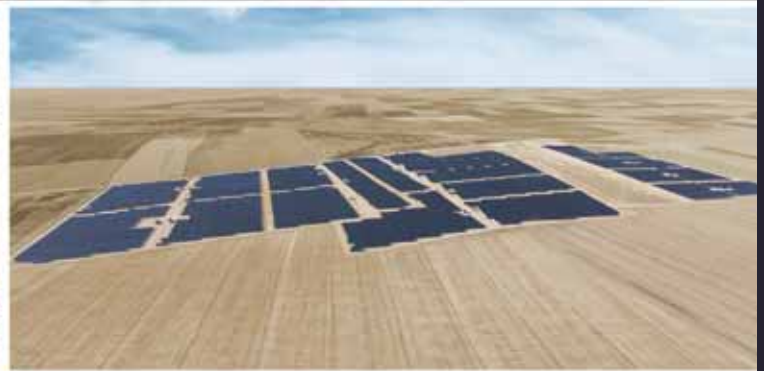
86

Dünyanın dört bir yanından aldığımız bilgi ve deneyimle

Türkiye Güneş Enerjisi Sektöründe Lideriz!

Türkiye'nin en büyük EPC firması Tekno Ray Solar, ihtiyaca uygun projelendirdiği anahtar teslim Güneş Enerjisi Santralleri ile bu coğrafyada bir numara!

www.teknoraysolar.com.tr
info@teknoraysolar.com.tr
+90 (0216) 577 63 00

Nurettin ÖZDEBİR
Ankara Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

Gelecek Blockchain'de

2000 sonrası teknolojideki gelişim ve dönüşüm inanılmaz bir hızla ulaştı. Yeni teknolojilerin hayatımıza girme hızında gözle görülür bir artış söz konusu. Buna bağlı olarak Endüstri 4.0, kripto paralar, Blockchain teknolojisi, nesnelerin interneti, big data, yapay zeka gibi kavramlar 2000'li yıllar sonrası konuşulmaya başlayan, ancak yakın dönemde gündemimize oturan kavramlar.

Söz konusu teknolojilerin her biri, ekonomik düzende gelecekte iş yapma biçimlerini de derinden etkileyebilecek özelliklere sahip. Artık perakende firmaları müşterilerinin mağaza içindeki hareketlerini analiz ederek pazarlama stratejileri geliştiriyor. Telefonunuzu cebinizden çıkarmadan, kasiyersiz bir süpermarketten sepetinizi doldurup çıktığınızda, telefonunuzla süpermarket arasında kurulan iletişim ile otomatik olarak satın aldıklarınızın bedelini ödeyebiliyorsunuz. Sensörler, fabrikanızdaki hangi elektronik parçanın arızalanabileceğinin bilgisini size önceden haber veriyor, böylece üretim süreciniz aksamadan devam ediyor. Bunun gibi pek çok yenilik, ekonomideki tüm sektörlerdeki iş yapış biçimini derinden etkileyecek ve ilerleyen yıllarda daha da belirleyici olacak.

Bu gelişmelere bağlı olarak, klasik rekabet anlayışındaki fiyat ve maliyet avantajı elde etme yöntemleri de önemli ölçüde değişime uğruyor. Değişen müşteri talepleri artık müşteri söylemeksizin sensörler vasıtasıyla anlaşılıyor. Sosyal medyada internet üzerinden algoritmalar trendleri ortaya koydu. İnovasyon ve yenilik tüm sektörler için vazgeçilmez hale geldi. Müşteri talebinin ne yöne gideceğini tahmin eden yapay zeka uygulamalarıyla piyasalar şekil alıyor.

Tüm bu gelişmeler içinde son dönemde en çok konuşulani, hiç kuşkusuz kripto paralar. Önceki dönemde ülkelerin bağımsızlığının sembolü olan para anlayışı, dijital paralarla bambaşka bir boyut kazandı. Halen emekleme safhasında olan kripto para dünyası, mevcut durumda mevzuat anlamında düzenlenmemiş durumda. Buna bağlı olarak da siyasiler ya da yetkililer tarafından yapılan her

açıklama sonrasında kripto para piyasalarında önemli dalgalanmalar kaçınılmaz olarak ortaya çıkıyor. Bir dönem Türkiye'de yasal altyapısı kurulmadan hayata geçen banker krizleri nasıl ortaya çıkmış ise kurallara bağlanmamış kripto para piyasalarında da bu türden krizlerin ortaya çıkması kaçınılmaz.

Yalnızca dijital altyapının olması, bir piyasanın ortaya çıkması için yeterli. Ancak taraflara ait hakların hukuken garanti altına alınması, piyasaların işleyişinin düzenlenmesi, kripto para piyasalarının sürdürülebilir olması açısından vazgeçilmez bir unsur.

Kripto paradan daha önemlisi ise aslında bu piyasaların üzerine inşa edildiği Blockchain teknolojisi. Blockchain teknolojisi, ilk olarak 2009 yılında oluşturulan dijital para birimi 'Bitcoin' ile birlikte tanındı. Anlık olarak güncellenen bir paylaşımlı veri tabanının oluşturulmasına imkan veren bu teknolojiyi insanlar, başlangıçta veri tabanının benzer bir versiyonu olarak gördü.

Ancak teknolojinin geldiği nokta itibarıyla Blockchain'in ekonomide çok sayıda sektörde dönüşüm yaratabileceğinin farkına varıldı. Aracıların kaldırılarak takas ya da işlem yapmak için kullanılacak olması nedeniyle başta bankacılık olmak üzere perakende, turizm, gayrimenkul, enerji gibi birçok sektör bu teknolojiyi yakından takip ediyor. TÜBİTAK bünyesinde Blockchain araştırma laboratuvarı kurulması da aslında bu teknolojinin ne derece önemli olduğunun bir diğer göstergesi.

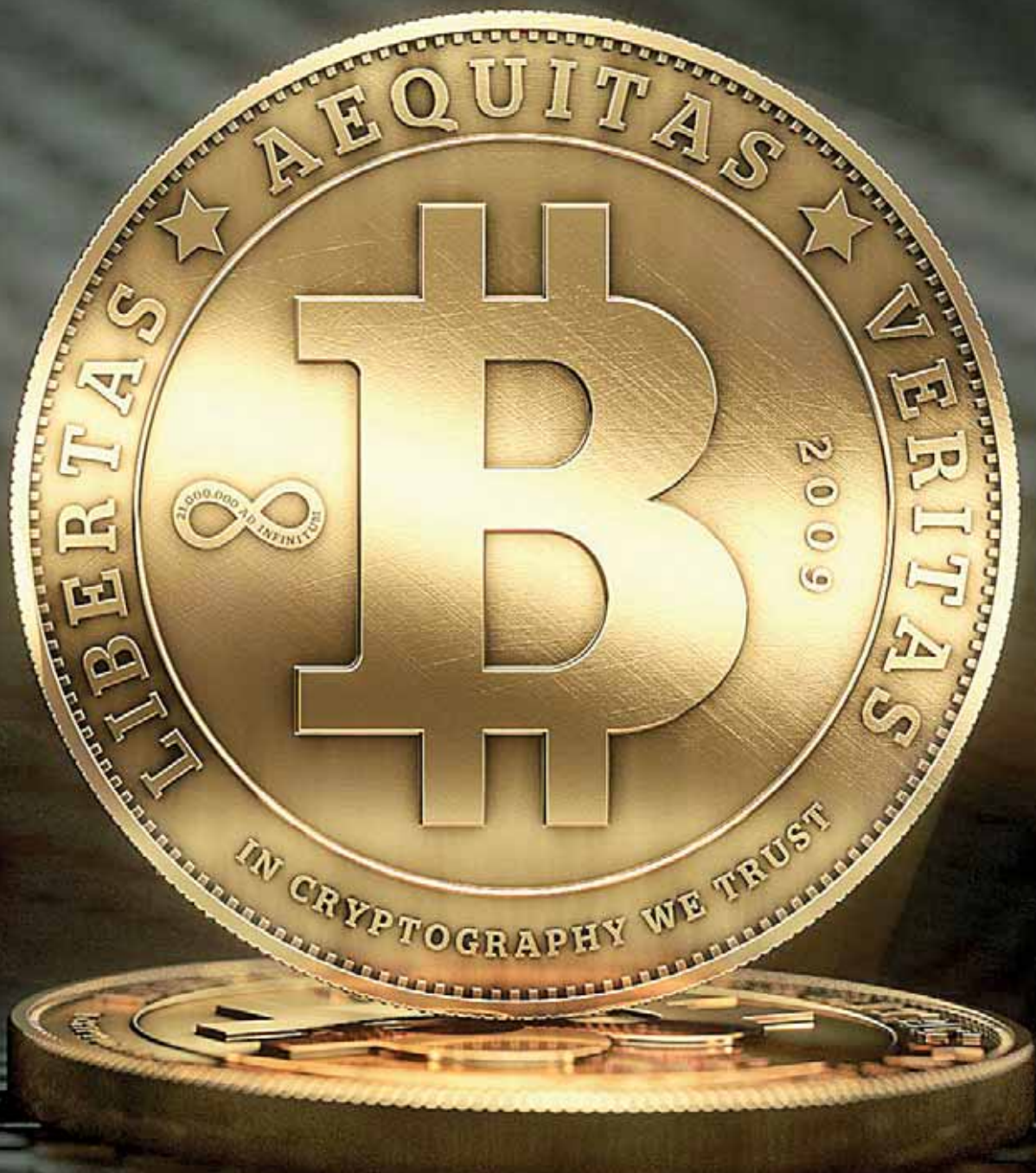
Blockchain teknolojisini Türkiye'nin ıskalamaması gerekiyor. Halen gelişmekte olan bu teknoloji, yarattığı devasa veri tabanına doğası nedeniyle yeni varlıkların kaydedilmesi işlemi oldukça yavaş gerçekleşebiliyor. Öyle ki işlem süreleri saatler, hatta günler alabiliyor. E-ticaret işlemlerinde bu sürenin saniyelerle ifade edildiği düşünüldüğünde, gelişmiş ve hatta gelişmekte olan ekonomilerde mevcut varlık kayıtları için Blockchain, iyi bir alternatif olarak ortaya çıkabilir. Ancak bunun için üzerinde çalışılması ve geliştirilmesi şart.

Spekülatif bir balon mu? yoksa geleceğin para birimi mi?

Herhangi bir merkez bankası veya devlet kurumuyla ilgisi olmayan bankasız ve devletsiz kripto (elektronik) paralar son yılların en çok konuşulan konusu... 2017'de Bitcoin'in baş döndürücü bir hızla yükselmesi kripto paralara olan ilgiyi artırdı. Dijital, yani gerçekte var olmayan para birimleri, kimilerine göre gelecekte ekonomide yerini alacak, kimilerine göre ise yasalarla desteklenmeyen finans çılgınlığı olacak.

LIBERTAS
AEQUITAS
VERITAS
2009
IN CRYPTOGRAPHY WE TRUST
21,000,000
BITCOIN

Son yılların en çok konuşulan konularının başında gelen kripto paralar, kimine göre gelecekte kabul edilecek bir gerçeklik, kimine göre de hızla yaygınlaşmasına rağmen zamanla balona dönüşecek bir spekülasyon aracı... İki görüşün de kendi açılarından savunduğu dayanaklar olsa da resmin bütünü görmek için henüz erken. Birbirine tamamen zıt iki görüş arasında gidip gelen kripto paraların durumundaki belirsizlik, eski bir masalın adeta gerçek dünyaya uyarlanmış hali.

Balon olduğunu ve patladığında yatırımcının zarar edeceğini söyleyenlerle, geleceğin para birimi olarak değerinin daha da artacağına inananların durumu, Jack ve Fasulye Sırığı masalındaki olay örgüsüne benziyor. Annesiyle yaşayan Jack isimli fakir genç, geçinmek için son çareleri olan ineği üç fasulye tohumu karşılığında satar. Annesinin hiddeti karşısında da tohumları bahçeye fırlatır. Ertesi gün uyandığında göğe yükselmiş fasulye sığıyla karşılaşır. Sığına tutunarak yukarı çıkan Jack, yaşadığı maceralarla zengin olur. Fakat her yükselişin bir düşüşü vardır ve Jack bu düşüşten zarar görmeden kurtulmak zorundadır.

Bugün kripto paraya yatırım yapanlar da bu hikayedeki Jack gibi aynı tehlikeyle bir anlamda karşı karşıya. ABD'de 1980'lerde Bütçe Ofisi Direktörlüğü yapan ünlü ekonomist ve politikacı David Stockman, masala atıfta bulunurcasına kripto paraların sonunun felakete biteceği yönünde yatırımcıları uyarırken şu ifadeleri kullanıyor: "Kendilerini ağaçların boyunun gökyüzüne kadar uzanacağı yönünde ikna eden algısı zayıf bir spekülâtör grubu var."

"ZENGİN EDEBİLİR AMA BATIRABİLİR DE"

Stockman geleceği tahmin etmeye çalışırken söylediği sözlerin aksine, kripto paraların en çok bilineni Bitcoin, 2017 yılında yüzde bin 500 değer kazanarak 20 bin dolar seviyesine çıktı. Bu hızlı yükseliş kripto paraların balon olduğu algısını yaratırken Rusya, Fransa ve ABD merkez bankaları, "Riskleri siz bilerek ve isteyerek alıyorsunuz, yarın balon patlarsa kimseyi suçlamayın" diye piyasalara ve yatırımcılara uyarıda bulunuyor.

Yapılan uyarı haksız sayılmaz. Farklı piyasalarda çeşitli fiyatlardan işlem gören ve toplam piyasa değeri yarım trilyon dolar olan 1051 kripto para birimiyle ilgili olarak uzmanlar, "Zengin edebilir ama batırabilir de" diyerek yatırımcıyı temkinli olmaya davet ediyor. Amerikan Merkez Bankası Başkanı Janet Yellen, Federal Açık Piyasa Komitesi (FOMC) toplantısının ardından Bitcoin'in hayli 'spekülatif' olduğunu belirterek, Fed'in Bitcoin'i düzenleme yetkisi olmadığını vurguladı ve dijital para birimleri hakkında ihtiyaçlar olduğu gibi kaygılar da yaşadığını söyledi.

TARİHTE DE BENZER OLAYLAR YAŞANDI

Kripto paralara şüpheyle yaklaşmanın en önemli nedeni herhangi bir karşılığının olmaması ve altın gibi değerli madenlere endekslenmemesi... Finans sektöründe balon olarak nitelendirilen her spekülasyon, balonun patlamasıyla ekonomik kriz ve çöküşle sonuçlanıyor. Kripto para çılgınlığının finans tarihinin en büyük

Kripto paraların şu anki değerlerini uzun dönemde koruyamayacağını iddia edenler, çöküş yaşanması durumunda küresel ekonomiyi ve finans piyasasını etkilemeyeceğini öne sürüyor. Sanal paraların toplam piyasa değerinin ise küresel ekonomide yüzde 0,8'lik pay oluşturduğuna dikkat çekiliyor.

İşCep'i indirin, ticari bankacılık işlemlerinizi kolayca cebinizde bitirin!

ve daha fazlası...

isbank.com.tr

iki balonu olan Lale Çılgınlığı ve dot-com balonu kadar büyük olması, bu endişelerin asıl büyük kaynağını oluşturuyor.

ABD'de 'internet balonu' veya 'dot-com balonu' olarak bilinen dönemde Nasdaq Teknoloji Endeksi'nin puanı, 1995-2000 yıllarında beş katına yükseldi ve 2001'de teknoloji şirketlerinin hisseleri sert bir düşüş yaşadı. Bu süreçte ülkedeki internet firmalarının yarısına yakını iflas etti. Hollanda'da yaşanan 'lale çılgınlığı' döneminde ise lale soğanlarının fiyatları 1634'te artmaya başladı, 1637 başında ise bir lale soğanının fiyatı Hollanda'da ortalama bir konutun fiyatının beş katına kadar çıktı. Şubat 1637'de lale soğanlarının fiyatları sert düşerek üreticileri ve vadeli sözleşmelere sahip olan yatırımcıları büyük zarara uğrattı.

Bu iki olayın bir benzerinin Bitcoin ile yaşandığını söylemek mümkün. Bitcoin'in değerine baktığımızda 17 Aralık 2017'de 19 bin 900 dolara kadar tırmandıktan sonra 16 Ocak 2018'de 10 bin doların altına gerilediğini görüyoruz. Bu da bir ayda yüzde

50 kayıp yaşadığı anlamına geliyor.

21 MİLYON ADETTEEN FAZLA ÜRETİLMEMEYECİK

Kripto paranın balon olmadığını göstermek isteyenlerse Bitcoin'i örnek gösteriyor. Yapısı gereği, başlangıçta piyasaya sürülen Bitcoin'ler alım-satım yoluyla el değiştirirken, aynı zamanda artması için 'Bitcoin madenciliği' yapılmasına da olanak tanıyor. Bu sayede doğadan madencilik yöntemiyle altın çıkarır gibi dijital dünyada karmaşık şifreleri çözerek Bitcoin çıkaran Bitcoin madencileri var.

Şu anki programlamaya göre Bitcoin madencileri 21 milyon Bitcoin tamamen çıkarılınca sistem daha fazlasına izin vermeyecek. Bu sayede Bitcoin'in enflasyon ve çökme riskinin önüne geçileceği iddia ediliyor. 21 milyon adet üretilmesinin ardından daha fazla üretilmeyecek olan Bitcoin'deki fiyat artışının, arz-talepten kaynaklandığı ileri sürülse de dijital dünyada kripto paraların değeri yarım trilyon dolara ulaşmış durumda.

KRİPTO PARANIN GELECEĞİ

Günümüzde birçok ülkede nakit para kullanım oranları giderek düşüyor. Bazı ülkelerde peşin ödeme devri neredeyse sona erdi. 2004 yılında yüzde 71 olan nakit kullanım oranı 2014 yılında yüzde 53'e düşen İngiltere'de yapılan bir araştırmaya göre, 2043 yılında nakit para kullanımı tamamen ortadan kalkacak. 2017 yılında parasal işlemlerin yüzde 80'ini kartla yapan İsveç, 2030 yılında nakit kullanmayan bir toplum haline gelecek. Dünyanın en kalabalık nüfusa sahip ülkesi Çin'deyse mobil ödeme ve kredi kartlarının kullanım oranı yüzde 84'e ulaşmış durumda.

Teknolojideki hızlı gelişmelerin desteğiyle kripto paranın farklı para birimlerini ve nakit işlemleri tamamen ortadan kaldıracacağı ileri sürülse de bunun gerçekleşmesi için kripto paranın yasal mevzuat altına alınması gerekiyor. Dünya ülkeleri kripto parayla hazırlık yapsa da henüz yasal bir düzenleme yok. İlerleyen süreçte ülkeler kripto paralarla ilgili yasal düzenlemeye, Bitcoin gibi değeri hızla yükselen ve düşen kripto paraların gerçek değerine ulaşmasına ve yaygınlığına bağlı olarak gidebilir. Sonuç olarak her gün yeni bir gelişmeyle adeta haber, yorum ve reklam bombardımanına tutulduğumuz kripto para konusuna uzun vadeli bakış açısıyla riskleri düşünerek yaklaşmak gerekiyor.

Canınız meyve çektiğinde,
gerçek meyve tatları **Beypazarı** şişelerinde!

444 3 223
beypazarimadensuyu.com.tr

Beypazarı
DOĞAL MADEN SUYU

Son günlerin revaçta olan konusu kripto paralar ve Blockchain teknolojisi... Bu nedenle 2018 yılında kripto paralar, tercih kriterleri ve Blockchain teknolojisinin getireceklerini dikkate almakta yarar var.

02 BLOCKCHAIN; GELECEĞİN TEKNOLOJİSİ

02 Blockchain'i kısaca şifrelenmiş işlem takibini sağlayan bir veri tabanı olarak tanımlayabiliriz. Adından da anlaşılacağı gibi zincirleme bir modelle inşa edilen, takip edilebilen ama kırılmayan Blockchain teknolojisi, bir merkeze bağlı olmaksızın işlem yapmaya izin veriyor. Böylece işlemler direkt olarak alıcıyla satıcı arasında ve güvenli bir şekilde gerçekleştiriliyor. Günümüzde finansal teknoloji girişimleri tarafından gelirleri tehdit altında olan geleneksel bankacılık sistemi ise Blockchain'den faydalanma yoluna girmiş durumda. 2022 itibarıyla bankaların Blockchain'i kullanması durumunda masraflarını 15-20 milyar dolar azaltabileceği öngörülüyor. Dijital verinin kopyalanmasına değil dağıtılmasına izin veren blok zinciri, yepyeni bir internet türünün omurgasını oluşturuyor. Dijital para birimi aslında Bitcoin için hazırlanmış olsa da teknoloji camiası bu teknolojiye yeni potansiyel kullanım amaçları buluyor. Tıpkı internette ya da otomobillerde olduğu gibi blok zincirini kullanmak için nasıl işlediğini bilmeniz gerekiyor. Ama bu yeni teknolojiye aşinalık kazandıkça neden geleceğin teknolojisi olduğu daha iyi anlaşılıyor.

KRİPTO PARA NE ANLAMA GELİYOR?

01

01 Kripto para birimlerinden söz ederken öncelikle "kripto/ kriptoloji" nedir bunu açıklığa kavuşturmakta fayda var. Kriptoloji, bir şifreleme bilimi. Verilerin (yazı, rakam veya herhangi bir mesaj) belirli bir sisteme göre şifrelenmesi, güvenli bir ortam aracılığıyla alıcıya gönderilmesi ve bu şifreleme sisteminin çözülmesiyle verilerin ortaya çıkması süreci olarak açıklanabilir.

Kripto para, güvenlik açısından kriptoloji bilimini kullanan, dijital ve sanal bir para birimi ve matematik temelli şifrelenirler. Banka kartlarımız, sanal kartlarımız veya sanal ortamda yaptığımız her işlemde yıllardır bu paraları kullanıyorduk aslında. Bankaların kasalarından fiziksel olarak para çıkmadan, sanal olarak paraları harcıyorduk. Sadece sistemlerde rakamsal değişiklikler meydana gelmesi nedeniyle bir bakıma bu paralar da kripto paralardı. Yeni nesil kripto paralar da temelde bu mantıkla çalışıyor diyebiliriz.

2018'İN EN İDDİALİ KRİPTO PARALARI

03

03 Kripto paralar 2017'de diğer varlık sınıflarına rakip olmaya başladı. En çok bilineni Bitcoin olan binden fazla kripto para yani 'şifreli paralar' yatırımcının iştahını kabarttı ve artan talep bu paraların değerinde büyük bir sıçramaya yol açtı. Bazı merkez bankaları ve ekonomistler Bitcoin ve benzeri paralarda bir balon oluştuğu uyarısı yapıyor, ancak bu yatırımcının ilgisini azaltacağı benzemiyor. 2018 yılında kripto paraların yükselişini sürdüreceği tahmin ediliyor. 2018'de en hızlı yükselmeye aday dijital paraların neler olabileceğine dair kafalarda soru işareti var. Listenin başında 2017 yılında inanılmaz bir artış gösteren Bitcoin bulunuyor. Bitcoin'den sonra Ethereum, Bitcoin Cash, Ripple, Litecoin, Dash, Neo, Iota, Monero ve Nem 2018 yılının iddialı ilk 10 kripto paraları arasında yer alıyor.

LIFT YOUR EXPECTATIONS...

41 YILDIR SİZLERE DAHA
İYİ HİZMET VERMEK İÇİN
ÇALIŞIYORUZ.
HER ZAMAN DAHA İYİYE,
DAHA İLERİYE...

Başkent OSB - R. T. Erdoğan Bulvarı
No:5-8 Malıköy Sincan Ankara / TÜRKİYE
T: +90 312 640 15 60 F: +90 312 640 15 67
www.merhasansor.com | info@merhasansor.com

KRİPTO PARA SİSTEMİ NASIL ÇALIŞIYOR?

Kripto para sektörleri ve günlük yaşamı nasıl etkileyecek?

NASIL ORTAYA ÇIKTI?

Bitcoin'i, 2009 yılında Satoshi Nakamoto takma isimi biri kurdu.

Nakamoto'nun gerçek kimliği bugün de tam olarak bilmiyor.

Bu konuda Bitcoin'in yaratıcısının bir kişi, grup veya bir sistem de olabileceği tartışmaları halen sürüyor.

Takas noktalarından geçerli para birimi karşılığında satın alınıyor.

NASIL BITCOIN SAHİBİ OLURUZ?

2013'te yapılan bir araştırmaya göre dünyada 80 trilyon dolar civarında likit para bulunuyor. Kripto para piyasasının değeri ise 500 milyar dolar civarında

NEREDE SAKLANIYOR?

Eldede edilen coinler dijital cüzdana mubafaza ediliyor. Bu cüzdan sayesinde para transferleri, ödemeler ve birikim yapmak mümkün.

SEKTÖRLER NASIL BAKIYOR?

İktisatçılar: "Spekülatif"

İktisatçılar kripto paralara çekinceli ve şüpheli yaklaşıyor. Onlara göre kripto paraların 'volatilitesi' çok yüksek, değerindeki iniş-çıkışlar hem ani hem de çok fazla. Fransa Merkez Bankası Başkanı François Villeroy de Galbau değeri sürekli yükselen Bitcoin için, "Kripto para bile değil, sadece spekülasyon bir varlık" açıklamasında bulunuyor.

Finans sektörü: "Olumlu endişe"

Finans dünyası ise olası fırsatları kaçırma ve gelişmelere kayıtsız kalmanın getireceği geride kalma ihtimali yüzünden kripto paralar konusunda 'olumlu endişe' açıklamasını yapıyor.

Bilişim sektörü: "Sorun yok"

Kripto paraları, geçerli para birimi olarak algılayan ve hiçbir olumsuz tarafı olmadığını iddia edip, 21'inci yüzyılın geçerli para birimi olarak sahiplenilenlerin ve olumlu açıklamalar yapanların çoğu bilişim sektöründen.

Problem çözüldükten sonra belli bir miktar coin piyasaya sürülür, böylece Bitcoin yaratılmış olur.

Bitcoin elde etmenin bir başka yolu da madencilik.

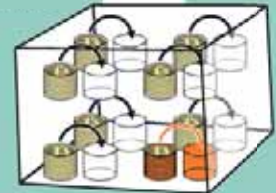

BITCOIN MADENCİLİĞİ

Piyasada 21 milyon adet oluncaya kadar madencilik yaparak bitcoin kazanmak mümkün.

Bunun için, özel bir yazılım kullanarak karmaşık matematik problemi çözeniz gerekiyor.

Elinizdeki bitcoinleri dijital cüzdana saklayabiliyorsunuz. Uzmanlar buluttaki cüzdanın hacklenmesinin kolay olduğuna dikkat çekiyor. Bilgisayarda saklanan cüzdanlarınsa kullanıcı tarafından yanlışlıkla silinmesi veya bir virüs yazılımının cüzdanı mahvetmesi ihtimal dahilinde...

Yatırımınızı
ikiye, üçe
bölerek
ilerleyin.

KRİPTO PARA ALIRKEN DİKKAT!

İlke kez kripto para dünyasına girecek olan kullanıcılar, düşük rakamlarla testler yapmalı. Çok riskli bir dünya olduğu için kaybettiğimizde üzülmemeyeceğimiz tutarlarla al-sat yapabilirsiniz. Sonraki aşamada, sistemi tanıdığımızda aşama aşama artırabilirsiniz.

Madenciler aynı zamanda bu coin işlemlerini onaylayan kişiler. Bu işlemler ücretsiz olarak yapılıyor.

ico/su yapılmış coinlerin, ne kadar arttığını icostats.com adresinden görebilirsiniz.

Coinin geleceği konusunda fikir sabibi olmak için icorating.com'dan takip edebilirsiniz.

Uzun vade bekletilecek veya al-sat yapabileceğiniz kısımları belirleyip uygun stratejiyle ilerleyebilirsiniz.

Deneyimli kullanıcılar, yüzde 25'ni kısa vadeye, yüzde 75'ni uzun vadeye ayırabiliyorlar. Aynı zamanda, yatırımınızı farklı borsalara da yapıp, riskinizi bölebilirsiniz.

Çevrenizi ve piyasayı dinleyin, ancak kararı kendiniz verin.

1 coin, piyasaya çıkmadan önce yüzde 10-20 fiyatına alabilirsiniz.

THE ECONOMIST'İN 30 YIL ÖNCEKİ ÖNGÖRÜSÜ MÜ?

Geçtiğimiz yılın en çok tartışılan konusu şüphesiz kripto paralardır. Bitcoin'in bir yıl içinde yüzde 1500 değer kazanarak 20 bin dolar seviyesine gelmesi, kripto paralara olan ilgiyi zirveye çıkarırken tartışmaları da beraberinde getirdi. Dijital dünyada hiçbir sınırlamaya uğramadan dolaşan, bankasız ve devletsiz kripto para konusu gizemini koruyor. Kripto paralarla ilgili tüm tartışmalar bitcoin üzerinden dönse de sistemin altında yatan düşünce belki de çok daha eskiye dayanıyor.

1984 yılında Harvard Üniversitesi'nden Richard Cooper, o dönemin otoriterlerince tuhaf bulunan, tek bir dünya para birimini önerdi. Tuhaf bulunmasının sebebi, daha önce de bu tarz fikirler ortaya sürülmesine rağmen bunun teknik olarak imkânsız olmasıydı. Cooper'ın fikirleri dönemin şartları açısından tuhaf bulunsada The Economist, 9 Ocak 1988 sayısında 'dünya para birimine hazırlanın' kapak konusuydu. Kapakta, Amerikan kartalı pozunu veren Phoenix (Zümrüd-ü Anka) kuşunun boynunda üzerinde 2018 yazan altın sarısı bir sikke var. Mitolojide küllerinden doğan Phoenix kuşunun pençelerinin altında ise alev almış dolar, sterlin ve mark illüstrasyonu bulunuyor. Makalede, 30 yıl sonra (2018) dünya insanların aynı para birimiyle alışveriş yapacağı, fiyatların dolar, yen gibi farklı para birimleriyle değil, Phoenix ismi verilebilecek para birimiyle yapılacağı söyleniyordu.

TEK PARA BİRİMİ ELE ALINDI

Makalede 1970'lerin başından itibaren dünya ekonomisinde büyük değişim yaşandığı ve ulusal ekonomik sınırların yavaş yavaş kaybolduğu vurgulanarak, döviz kuru riski olmamasının ticareti, yatırım ve istihdamı teşvik edeceğine dikkat çekiliyordu. Tek para birimi, kolaylık ve satın alma gücünün istikrarı için insanlar tarafından tercih edilecekti. Tek para birimine geçilmesinin zorluklarına da değinilen makalede, telekomünikasyon teknolojisi ilerlemeye devam ederken, parasal işlemlerin daha ucuz ve daha hızlı olacağı kaydediliyordu.

10 yıl sonra, 24 Eylül 1998'de Economist bir makale daha yayınladı. 'One World, One Money' adıyla yayınlanan makalede, tüm dünyada geçerli tek para birimi tartışması Euro Bölgesi ve ekonomik krizler üzerinden ele alınıyordu.

DAVOS'UN GÜNDEMİNDEYDİ

Dünyanın önde gelen iş adamları ve siyasetçilerinin bir araya gelerek küresel sorunları tartıştığı Davos Zirvesi'nde, kripto paralar konuşuldu. Her yıl İsviçre'nin Davos kasabasında düzenlendiği için 'Davos Zirvesi' de denilen Dünya Ekonomik Forumu'nda konuşan Nobel ödüllü Robert Shiller, kripto paraların araçları ortadan kaldırmasına atıfta bulunarak, "Merkez bankaları yüzyıllardır finansal sistemi besliyor" derken, İsveç Merkez Bankası'ndan Sorumlu Vali Yardımcısı Cecilia Skingsley, Bitcoin için, "Para birimi olarak kullanılmayacak kadar uçucu" ifadesini kullandı.

UBS Group AG Başkanı Axel Weber ise Bitcoin'e ilişkin açıklamalarda bulundu. UBS'in Bitcoin işleminde bulunmayacağını ve bireysel müşterilere tavsiye etmeyeceğini belirten Weber, artan regülasyonun Bitcoin'in değerinde 'ağır' bir düşüşe yol açabileceğine dikkat çekti.

ABD'de sanal para bozduran ve çeviren internet şirketlerinin, Bitcoin fiyatları arasında yüzde 31 gibi yüksek fiyat farkı görülüyor. Bunun dışında Bitcoin'in işlem maliyetlerinin de çok yükseldiği gelen bilgiler arasında.

Kripto paralarla ödeme sistemi Türkiye'de de uygulamaya başladı. Taft Coffee Türkiye'de Bitcoin ile ödeme alan ilk kahve dükkânı olurken, fast food markası Kasap Döner de kripto parayla ödeme alacağını duyurdu. Kripto para ile ödeme kabul eden firmalar arasında binbirçeşit.com, Lena Doğaltaş, Avione Jet ve Baran Hukuk Bürosu da var. Geçtiğimiz aylarda Rusya'dan Samsun'a gelen buğday yüklü geminin navlunu da Bitcoin ile öndü.

KRİPTO PARA PİYASASI İÇİN KRİTİK UYARI

ABD'li yatırım bankacılığı devi Goldman Sachs, Bitcoin'in değerindeki artışın bu sanal para birimini 'balon seviyeye' çıkardığı konusunda uyarıda bulunuyor. Goldman Sachs'in yatırım yönetim birimi tarafından hazırlanan raporda, Bitcoin fiyatındaki hızlı artış nedeniyle sanal para biriminin piyasa değerinin gerçek değerini aşarak 'balon' olarak adlandırılan seviyede işlem gördüğü belirtildi. Dijital para biriminin kavram olarak kullanıcılara kolaylık ve şeffaflık sağlaması gerektiğine değinilen raporda, Bitcoin'in bunun tam tersi olduğu ve bu sanal para biriminin işlemlerinin kullanıcılar için genelde 10 gün sürdüğü vurgulandı.

Türkiye'nin Lider Orta Gerilim Hücre Üreticisi

Ulusoy Elektrik, %100 yerli tasarımları, yüksek üretim kapasitesi, sürdürülebilir toplam kalite anlayışı ve satış sonrası servis gücüyle ülkemizin prestijli projelerine enerji katıyor.

f @ t w i n /ulusoyelektrik

www.ulusoyelektrik.com.tr

DÜNYA NASIL BAKIYOR?

Nobel ödüllü Ekonomist Milton Friedman: “İnternet, hükümetin rolünü azaltmak konusunda en büyük güçlerden biri olacak. Şimdi eksik olan, yakında olacak olan şey ise güvenilir bir online para transferi metodu. İnternette A'dan B'ye, A ile B'yi ya da B ile A'yı bilmeden para transferi yapılabilecek, böylece size 20 dolar göndereceğim ama bunun nereden geldiğinin kaynağı bilinmeyecek.” (1999 yılında Friedman bunu söylediğinde henüz Bitcoin yoktu.)

Société Générale CEO Yardımcısı Severin Cabannes: “Bitcoin bugün benim görüşüme göre çok açık bir balon.” (Kasım 2017'de bunu söylediğinde Bitcoin 7.228 dolardı.)

Goldman Sachs CEO'su Lloyd Blankfein: “Bir yatırıma yok ama küçümsemek niyetim de yok. O yüzden bu fikre açık olduğumu söyleyebilirim.” (Bunu söylediğinde Bitcoin 7 bin dolardı.)

Milyarder yatırımcı Warren Buffett: “İnsanlar büyük fiyat hareketlerinden ötürü çok heyecanlanıyor, Wall Street de buna uyum sağlıyor. Bitcoin'e gerçekten değer biçemezsin çünkü değer üreten bir varlık değil. Gerçek bir balon.” (Ekim 2017'de bunu söylediğinde Bitcoin 5.753 dolardı.)

Amerikan Merkez Bankası'nın eski başkanı Ben Bernanke: “Bitcoin resmi para birimlerinin yerini almak için yapılan bir şey, regülasyon ve hükümet müdahalesini engellemek için... Başarılı olacağını düşünmüyorum...” (Ekim 2017'de bunu söylediğinde Bitcoin'in fiyatı 5.577 dolardı.)

Uluslararası Para Fonu IMF Başkanı Christine Lagarde: “Çok da uzun bir süre önce değil, bazı uzmanlar kişisel bilgisayarların hiçbir zaman uyum sağlayamayacağını, tabletlerin ise pahalı bir kahve tepsisi olarak kullanılacağını söylediler. Bu yüzden sanal para birimlerini göz ardı

Sistemin şu anki programlanmasına göre, Bitcoin madencileri 21 milyon Bitcoin'i çıkarınca sistem daha fazlasına izin vermeyecek.

etmek çok da mantıklı değil. Zayıf kurumları olan ve para birimleri istikrarlı olmayan ülkelerde artan kullanımını görebiliriz.” (Eylül 2017'de bu açıklamayı yaptığında Bitcoin'in fiyatı 4.171 dolardı.)

Microsoft'un kurucusu Bill Gates: “Bitcoin çok heyecan verici, çünkü ne kadar ucuz olabileceğini gösteriyor. Bitcoin fiziksel olarak bir yerde olamayacağınız para transferleri için çok uygun, büyük oranda para aktarımları için de diğer para birimleri kolay olmayabiliyor.” (2014 yılında bunu söylediğinde Bitcoin'in fiyatı 376 dolardı.)

Alphabet'in Yönetim Kurulu Başkanı Eric Schmidt: “Bitcoin kayda değer bir kriptografik başarı. Dijital dünyada tekrar edilemeyen bir şeyi yaratmanın büyük bir değeri var.” (2014 yılında bunu söylediğinde Bitcoin'in fiyatı 669 dolardı.)

Nobel ödüllü ekonomist Paul Krugman: “Bitcoin şeytan işi. Şu zamana kadar hakkındaki tartışmalar pozitif ekonomi etrafında döndürüldü ama gerçekten işleyebilir mi? Söylemem gerekiyor ki, bu koşullarda hiç ikna olmuş değilim.” (2013 yılında bunu söylediğinde Bitcoin'in fiyatı 721 dolardı.)

KOZA

ALTIN İŞLETMELERİ

TÜRKİYE'NİN ALTIN MADENİ

Yeni dönemde, yepyeni bir anlayışla Türkiye'de altın madenciliğinin gelişmesine bir okul gibi katkı sağlayan ve ülkemizin ekonomik kalkınmasına destek veren bir işletme olmak için var gücümüzle çalışıyoruz.

Bugün geleceğe daha umutla bakan,
ülke kaynaklarının milli ekonomiye kazandırılması için çalışan,
Türk ekonomisine ve Türk İnsanına hizmet eden bir Koza Altın şirketi var.

Büyüyen, gelişen, her geçen gün geleceğe daha büyük umutlarla bakan
Türkiye'miz için daha çok çalışmaya ve üretmeye kararlıyız.

BİZ TÜRKİYE İÇİN ÇALIŞIYORUZ...

GENEL MÜDÜRLÜK
İstanbul Yolu 10.km
No:310 Batıkent
Yenimahalle/ANKARA
Tel: 0312 587 10 00

OVACIK ALTIN MADENİ
Ovacık Mahallesi
PK:14-15 35700
Bergama / İZMİR
Tel: 0232 641 80 17

MASTRA ALTIN MADENİ
Demirkaynak Köyü,
PK: 29100
GÜMÜŞHANE
Tel: 0456 247 10 01

KAYMAZ ALTIN MADENİ
Kaymaz Mahallesi, Şükrü
Tuncel Caddesi No:51
Sivrihisar / ESKİŞEHİR
Tel: 0222 721 22 52

ÇUKURALAN ALTIN MADENİ
Çukuralan Mahallesi
Kocagedik Tepe Mevkii,
Dikili / İZMİR
Tel: 0232 455 43 00

HİMMETDEDE ALTIN MADENİ
Himmetdede Mahallesi
Ankara Bulvarı No: 230
38100 Kocasinan / KAYSERİ
Tel: 0352 220 70 00

Mehmet Şimşek

BAKAN ŞİMŞEK: “VATANDAŞIMIZIN ZARAR GÖRMESİNİ İSTEMEYİZ”

Bitcoin ile ilgili olarak daha önce vatandaşı uyardıkları bilgisini veren Başbakan Yardımcısı Mehmet Şimşek, Blockchain'i ise önemsediklerini ve ayrı bir teknoloji olduğunu kaydetti. Başbakan Yardımcısı Şimşek, “Bitcoin’le ilgili vatandaşlarımızı uyardım, fakat Blockchain bir teknoloji, o apayrı bir konu, onu çok önemsiyoruz. Platform üzerinden verimliliği artıracak, dijitalleşmeyi daha hızlandıracak ayrı bir alan. Biz en son Finansal İstikrar Komitesi (FİK) toplantısında bu konuyu ele aldık, bir çalışma grubu oluşturduk, kripto para konusunu gündemimize taşıdık. Bahsedilen bu para birimleri Türkiye’de legal değil. İkincisi gelecekte bunların akıbetine ilişkin dünyada ortak bir fikir yok, ciddi soru işaretleri var. Biz Türkiye’de kripto para anlamında kendimize özgü bir çalışma yapmayı düşünüyoruz. Spesifik birtakım kripto para birimleri noktasında şu anda mesafeliyiz, riskli görüyoruz. Vatandaşlarımıza bunun getirdiği risklerle ilgili uyarılarda bulunduk. Nitekim bu tartışmalar yaşanırken, çok hızlı bir çıkış, sonra da bir çöküş yaşadı.

Biz vatandaşlarımızın bu noktada, bu spekülasyonlardan zarar görmesini istemeyiz” değerlendirmesinde bulundu.

AKYÜZ: “BLOCKCHAIN BİRÇOK SEKTÖRÜ ETKİLEYECEK”

Öncelikle kripto paraları değil bunun altında yatan teknolojiyi göz önünde bulundurmamak gerektiğini söyleyen Türkiye Katılım Bankaları Birliği (TKBB) Genel Sekreteri Osman Akyüz, “Blockchain teknolojisinin sunduğu, ciddi kolaylıklar var. Sözelimi; bankacılık hizmetlerinde kişisel verilerin tespiti ve evrakların doğruluğunun incelenmesi gibi birçok operasyon, işlem maliyetini yükseltiyor. Bu teknoloji sayesinde her işlem uçtan uca doğrulandığı ve depolandığı için bunları yapan geleneksel aracı kurumlara ve mekanizmalara ihtiyaç kalmayabilir. Bu da maliyet optimizasyonunda muazzam iyileşmeler sağlayacak” dedi.

Kripto paraların altında yatan Blockchain teknolojisinin birçok sektörü etkileme potansiyeli olduğunu anlatan Akyüz, “Blockchain teknolojisinin kapasitesi sadece aracılar para göndermekle sınırlı

değil. Bu teknolojiyle birden fazla kullanıcı bir araya geliyor, kullanıcılar arasında ürün, servis ya da para değişimi (token) yapabilmeye imkanı doğuyor. Blockchain teknolojisi kullanılarak yapılan bu işlemlere ise 'akıllı kontratlar' (smart contracts) deniyor” bilgisini verdi.

Bu finansal teknolojilerin, nesnelerin interneti (Internet of things/ IoT) olarak adlandırılan bir başka süreçle entegre olma ihtimali olduğuna işaret eden Akyüz, şöyle devam etti: “Blockchain dışında bir başka ilginç teknoloji olan tangle adlı takas sistemi bunu gerçekleştirilmeye aday gözüküyor. Tangle adlı nesnelerin interneti dijital muhasebe defteri, sıfır komisyonla ticarete izin verdiği için bu da e-ticarette çok önemli olacak. Ayrıca günümüz dünyasında hızla ilgi görmeye başlayan paylaşım ekonomisinde, en hızlı mikro ödeme sistemi iddiasını taşıyor. Bununla beraber nesnelerin interneti ve kripto paraların uyumu olduğu takdirde akıllı otomobiller muayene ücretini, şarj bedelini ve ücretli köprü geçişini online olarak doğrudan kripto paralarla ödeyebilecek. TL yüklü OGS gibi kartlara ise ihtiyaç kalmayacak. Hatta bir alışveriş sitesinden ürün aldığınızda, bu sistem sizin adınıza süpermarketten kripto para ile alışveriş yapacak.”

Osman Akyüz

“AYAKLARI YERE SAĞLAM BASACAK BİR FORMÜL GELİŞTİRİLMELİ”

Kripto paraların diğer para birimlerine ve yatırım araçlarına nispeten kısa sürede çok fazla değer kazanmasını, bunlara olan ilginin son derece artmasına bağlayan Akyüz, “Bazı devletler de bunların geleceğin para birimi olacağı öngörüsüyle kendi kripto parasını çıkarma girişimlerinde bulundu. Meseleyi geniş bir perspektifte değerlendirecek olursak, bu paralarla ilgili olarak resmi makamlarca herhangi bir düzenlemenin halihazırda olmaması, vergilendirilememesi,

ISTANBUL
7-9 MARCH | 2018

PREMIÈREVISION^{PV}

CLOUD OF FASHION

YARNS | FABRICS | DENIM
ACCESSORIES | MANUFACTURING
NEW LOCATION: ISTANBUL CONGRESS CENTER

S 19 S

volatilitésinin çok yüksek olması, kara para aklama gibi suçlar için kullanıma oldukça açık olması gibi durumlar bunların imajını zedeliyor. Fakat diğer taraftan bunların sağladığı kolaylıklar, mevcut yüksek talep gelecekte gittikçe yaygınlaşacağı yönünde sinyaller veriyor” ifadesini kullandı.

Kripto paraların hangi isim altında, hangi kategori içinde işlem göreceği konusunda tartışmaların devam ettiğini anlatan Akyüz, “Bunlar emtia, menkul kıymetler ya da para olarak mı işlem görecek? Bu kararın verilmesi gerekiyor. Eğer bir menkul kıymet olarak kabul göreceyse, yatırım bankaları elbette bu ürünü de değerlendirecek. Tabii, bu konuda önemli olan karşılıklı bir güven tesisinin oluşturulması. Hem atıl fonlarını kripto paraların alım ve satımları için değerlendirmek isteyen kurumsal yatırımcının, hem de tasarruflarını bu paralarla değerlendirmek isteyen tasarruf sahibinin güvenini ve emniyetini sağlamak olası bir sistem için ön koşul” dedi.

Halihazırda Türkiye’de yatırım şirketlerinin kripto paraları aracılık hizmetlerine konu edemeyeceklerine dair SPK’dan şirketlere ulaştıran uyarı yazıları olduğunu hatırlatan Akyüz, şunları söyledi: “Mevcut durumda bunların bir menkul değer olarak kabul edilmediğini görüyoruz. Ama yakında yapılacak bir düzenlemeyle şu an organize olmayan ortamlarda yapılan kripto para ticareti regüle bir alana taşınırsa, yatırım bankacılığı için bu konuda bir kapı aralanır. Eğer organize olmuş bir sistem oluşturulacaksa, tüm risklerin göz önünde bulundurulduğu ve tüm paydaşların görüşlerinin dikkate alındığı bir çalışma yapılmalı. Piyasada menkul kıymetlerin aracılık hizmetlerini yapan büyük kuruluşların, yatırım bankalarının ve menkul kıymet düzenleyicisi tarafların koordineli bir şekilde, yüksek istisnalarla birlikte ayakları yere sağlam basacak bir formül geliştirilmeli.”

“BANKACILIKTA DEVRİM YARATABİLİR”

TKBB olarak finansal teknolojiler alanındaki son gelişmeleri yakından takip ettiklerinin altını çizen Akyüz, “Ortak çalışma yaptığımız akademisyenler, banka yöneticileriyle bu tür teknolojilerin olası etkilerini ve nasıl fırsata dönüştürebileceğimizi konuşuyoruz. Bu bakımdan, Blockchain teknolojisi odak noktalarımızdan birisi. Bu teknolojiyi bankacılık ve finans sektöründe nasıl ve ne amaçlarla kullanabileceğimiz üzerine çalışıyoruz. Kripto paraların arka planındaki ve paraların kendisinden çok daha önemli olan bu teknolojiyle bankacılık sektöründe bir devrim yapılabilir. Blockchain teknolojisi ile müşterilerimizin uluslararası ödeme işlemlerinin maliyetlerini düşürmelerini ve bu işlemlerini daha hızlı yapabilmelerini sağlayabilecek yeni bir çözüm mümkün olabilir” şeklinde konuştu.

Dünyanın bir Blockchain ağı oluşturma konusunda ciddi mesafeler kat edilmiş durumda olduğuna değinen Akyüz, bankacılık ve finans sektörünü temelden sarsabilecek bu gelişmeleri yakından takip ettiklerini kaydetti. Akyüz, “Sözgelimi Hindistan’da çiftçiden pirinç toplayan bir ihracat firmasıyla ülkemize bu pirinci getiren ithalatçımız arasında yapılması gereken tüm kâğıt işleri, birbirlerine sunacakları banka mektupları ve yapılacak tüm ödemeler Blockchain ağıyla anında halledilebilecek. Özetlemek gerekirse, görüldüğü gibi kripto paralar genel olarak bankacılık sektörü için önemli kolaylıklar sağlayabilir, sektörü daha verimli ve etkili kılabilir. Diğer sektörlerin de bu olası gelişime kayıtsız kalması düşünülemez. Önümüzdeki süreçte reel sektörler de bunların sunduğu kolaylıkları fırsata dönüştürme yolunu seçip bu eğilimlere göre kendilerini yeniden dizayn edecekler” yorumunu yaptı.

Kadir Kurtuluş

KURTULUŞ: “KRİPTO PARALAR DÜN İLLEGALDİ BUGÜN İSE HEYECAN VERİCİ AMA ŞÜPHELİ”

Kripto parayla birlikte günlük yaşam, endüstri, ticaret, finans ve bankacılığın geleceğinin nasıl şekilleneceğine değinen Copyrobo'nun kurucu ortaklarından Av. Kadir Kurtuluş, güvenli, ucuz ve hızlı para transferlerinin hem ticari hem de bireysel alanda büyük fayda sağlayacağını, özellikle global işlemlerde inanılmaz hız, tasarruf ve ulaşılabilirlik getireceğini anlattı. Kripto paraların temelindeki Blockchain teknolojisinin yıkıcı ve devrimsel bir yenilik olarak hayatımızın her alanında kullandığımız işlemlerin altyapısında olacağına değinen Kurtuluş, “En hızlı gelişmeler Fintech alanında. Özellikle büyük veri ve kullanıcıya sahip olan Facebook, Whatsapp gibi sosyal medya portalları, GSM operatörleri ve haberleşme portalları Blockchain’in getirdiği teknoloji ve kullanıcı sayılarıyla finans alanında önemli bir giriş yapacaklar. Burada bankaların bu durumu çok ciddiye alması gerekiyor. Zira bankacılık belki yok olmayacak ama belli alanlarda ciddi

Ford

YENİ TOURNEO CUSTOM

Yenilenen tasarımı ve segmentinde ilk kez sunulan sürücü destek teknolojileri ile Yeni Ford Tourneo Custom şubat ayından itibaren Ford yetkili satıcılarında!

ford.com.tr

[f](#) [t](#) [i](#) /FordTurkiye

Go Further

 Koç

fonksiyon değişikliklerinin yaşanacağı aşikâr. Örneğin Whatsapp, Blockchain tabanlı para transferini başlattığında, mevduatlarda cüzdanlarda olacak. Bankalar mevduat toplamada ciddi sıkıntılar yaşayabilir. Kripto Debit Kartlar Mastercard gibi şirketlerle yaptıkları anlaşmalarla çoktan hayatımıza girdi ve kullanılıyor" dedi.

Kripto paraların bugünkü imajı ve gelecekteki durumu hakkında düşüncelerini açıklayan Kurtuluş, kripto paralar için "Dün 'illegaldi', bugün 'heyecan verici ama şüpheli', yarın ise 'yeni ekonomi düzeni' ve en nihayetinde 'gelecek' tanımını yaptı.

Türkiye'nin Blockchain teknolojisine yönelik yaklaşımına ilişkin de yorum yapan Kurtuluş, şu bilgileri verdi: "Kalkınma Bakanlığı 11'inci beş yıllık Kalkınma Planı Özel İhtisas Komitesi'nde Blockchain konusunu tartışıyoruz ve komite üyesi olarak katıldığım toplantılarda anladığım, bu konunun önemi ülkemizde anlaşılmalı vaziyette. Siyasi otoriteler vatandaşların tasarruflarının korunması amaçlı, Bitcoin ve diğer kripto paralara dikkat edilmesi noktasında uyarılar yapıyorlar ama Blockchain özelinde olumsuz bir açıklama yok. Hatta TÜBİTAK bünyesinde oluşturulan blokzincir araştırma laboratuvar bu konuda ülkemizin ne kadar ciddi olduğunu göstergesi."

GELECEK NASIL ŞEKİLLENECEK?

Kripto paraların ülke ekonomilerine olan etkilerinin unutulmaması gerektiği bilgisini veren Kurtuluş, şöyle devam etti: "Etkiler ülkeden ülkeye değişecek. Örneğin Katalanlar, Venezuela, Kuzey Kore, Rusya gibi birçok ülke, yaptırımlara bağlı kalamadan transferlerini gerçekleştirmek için kripto paralarını çıkarmayı düşünüyorlar. Başka ülkeler ticari işlemlerde maliyetleri düşürmek, hızı ve güvenliği artırmak için kripto paralar üzerine araştırmalar yapıyor. Türkiye, Rusya, Japonya, Çin, Hindistan ve İran gibi ülkeler ortak kripto para ile ciddi tasarruflar elde edebilir, ortak hareket eden ülke şirketleri uluslararası ticaret-

lerinde rekabetçi ve avantajlı konuma geçebilir. Kripto paraların arkasındaki Blockchain teknolojisi aslında adı konmamış bir dijital kayıt birliği. Ülkeler 'Blockchain'i yasalaştırdıkça Avrupa Birliği'nin tek dijital pazar yasası eIDAS'a benzer ortak bir regülasyona sahip olacak. AB'nin eIDAS Yasası ile sağladığı yıllık tasarrufun 435 milyar euro olduğu göz önüne alındığında, dijital ortak pazarın AB benzeri hiçbir birliğe üye olmayan ülkeler nezdinde çok büyük bir önem taşıyacağı aşikâr."

"BU TEKNOLOJİYİ İYİ OKUMAK VE DOĞRU ADIMLAR ATMAK GEREK"

Türkiye'de bu noktada nasıl bir geleceğin bizi beklediğini anlatan Kurtuluş, "Türkiye artık birçok konuda statükoyu takip etmeyen, mevcut dünya sisteminde kararları uygulayan değil, kararlarda söz sahibi olan bir ülke. Şu halde Blockchain ve kripto paralar, küresel finans sistemini yönetenlerden bağımsız stratejiler üretebilmek için ya da kendisine yapılabilecek oyunları önceden görebilmek için Türkiye'nin merkezinde olacak. Blockchain teknolojileriyle milli kripto para, ortak kripto paralar oluşturabiliriz. Belli kurallar çerçevesinde ico'lar ile fon ve girişimlerin Türkiye'de toplanması sağlanabilir. Uluslararası gayrimenkul borsası kurabilir ya da enerji alanında bir borsa oluşturabiliriz. Dolar bazlı

işlemlerden ziyade bölge ülkeleriyle ortak kripto para çalışmalarını yapabiliriz. Türkiye, bu işlemlerin doğal bir merkezi. Yeter ki hadiseyi doğru okuyalım, doğru adımları atalım, stratejik önemimize ve medeniyetimize yakışanı yapalım" açıklamasında bulundu.

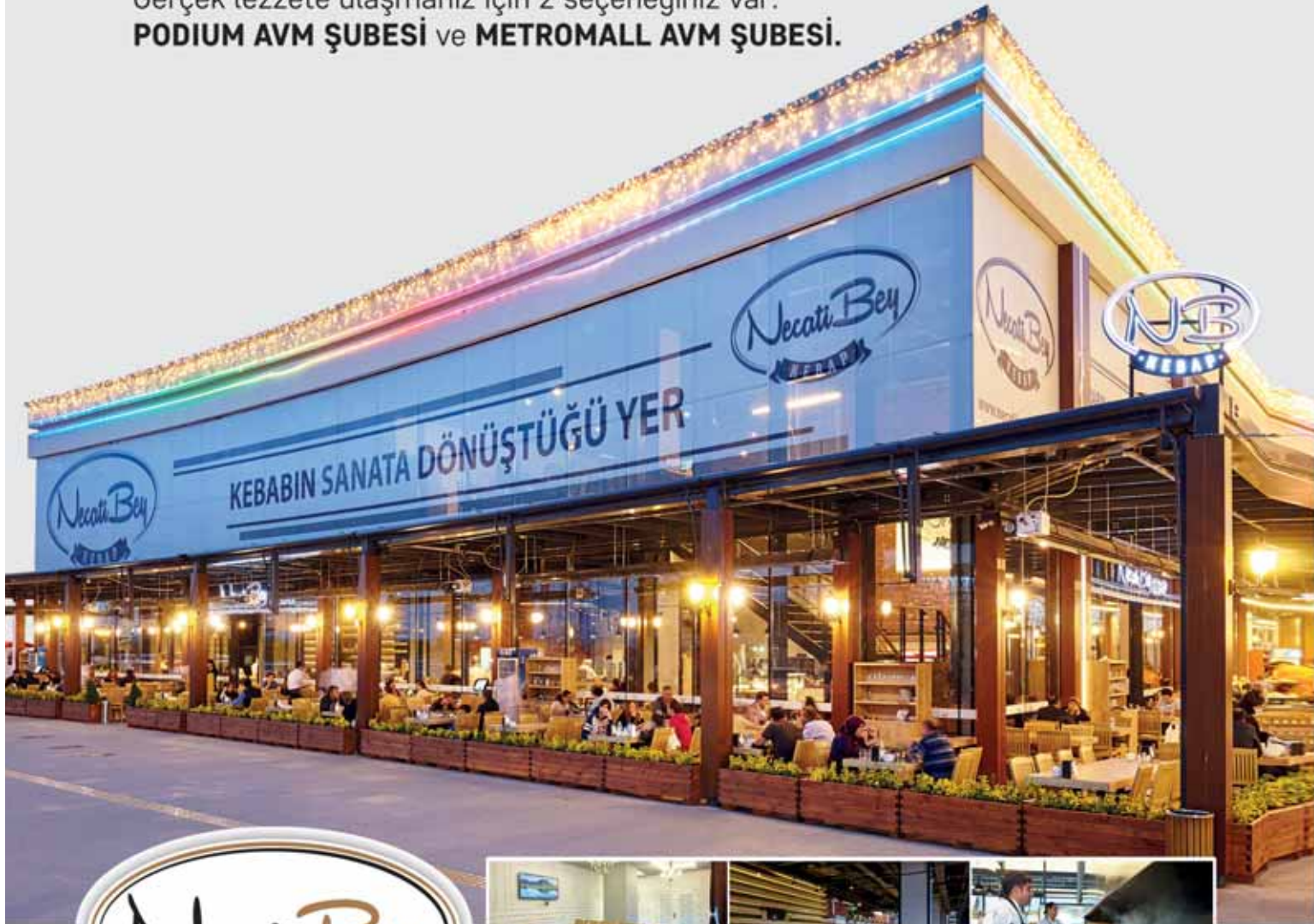
KAYBI ÖNLEMENİN YOLU YAZILIM TESTİNDEN GEÇİYOR

Bilgi teknolojileri alanında danışmanlık hizmeti veren Keytorc'un danışmanlarından Berk Dülger, konuyla ilgili yaptığı değerlendirmede, kripto paraların 750 milyar dolarlık piyasa hacmi ve 62 milyar dolarlık günlük işlem hacmine sahip bulunduğu dikkat çekti. "Üretim hızı değişiklik gösteren, kiminin üretimi tamamlanan, kimininse halen devam eden, 2 bin 500'ü aşkın kripto para birimi bulunuyor" diye konuşan Dülger, Türkiye'deki sisteme ve tahminlerine ilişkin sözlerini şöyle sürdürdü: "Kripto para birimlerinin alım-satım işlemlerinin gerçekleştiği çok sayıda borsa bulunuyor. Bu borsalar aslında sadece dijital dünyada yer alan yazılım temelli uygulamalar. Sanal borsaların kullandığı yazılımlar, piyasadaki dalgalanma anlarında yatırımcıların yoğun taleplerine yanıt veremiyor, çok sayıda kullanıcının aynı anda iletildiği al-sat emirlerini yerine getiremiyor. Bunun sonucunda da yatırımcılar tahmini olarak yüzde 30 civarında bir kayıp yaşayabiliyor. Örneğin, sahip olduğu para birimi 100 TL iken satış emri veremeyen bir yatırımcı, sistem düzeldiğinde 70 TL'den satmak zorunda kalabiliyor. Ya da tam tersi, ucuzken alamadığı için yine zarar edebiliyor. Aynı şekilde, gerçekleşen işlem hacmi üzerinden komisyon alan borsa için de ciddi maddi kayıp söz konusu. Bir yıllık süreçte, Türkiye'deki yatırımcıların maddi kayıplarının 10 milyon TL'yi, borsaların kaybının ise 1 milyar TL'yi aştığı tahmin ediliyor."

KLASİK LEZZETLER NECATİ BEY KEBAP'TA EFSANELEŞİYOR!

Kebapta farklılık, kalite ve iyi hizmeti hedefleyen Necati Bey Kebap, usta ellerde büyük bir titizlik ve özenle hazırlanan kebablarını yöresel ürünlerle servis ediyor; tüm malzemeleri kendi ana vatanından getirterek Ankara'da yeni bir konsept oluşturuyor.

Gerçek lezzete ulaşmanız için 2 seçeneğiniz var:
PODIUM AVM ŞUBESİ ve **METROMALL AVM ŞUBESİ**.

PODIUM AVM REZERVASYON **0312 316 21 21** METROMALL AVM REZERVASYON **0312 502 25 25**

www.necatibeykebab.com /necatibeykebab1   /necatibeykebab

Abdulkadir Kahraman

KAHRAMAN: "DÜZENLEME YETKİSİ SPK VE MALİYE'DE"

Kripto paraya Türkiye'de artan ilgi, kamu kurum ve kuruluşlarını harekete geçirdi. Türkiye'deki yaklaşık 50 bin Bitcoin yatırımcısının gözü kulağı, devletin yapacağı Bitcoin tanımında... Maliye Bakanlığı-Merkez Bankası-SPK üçgenindeki müzakerelerden çıkacak 'Bitcoin' tanımı, dijital çağın parasının Türkiye'de nasıl vergilendirileceğini de belirleyecek.

Kanunu ve mevzuatı değerlendiren KPMG Türkiye Vergi Bölümü Başkanı Abdulkadir Kahraman, Türkiye'de SPK'nın bu tanımı yapmaya yetkili olduğunu söyledi. "Neredeyse 'dolarizasyon' tanımının yerini 'bitcoinizasyon'a bırakacağı bir süreç yaşıyoruz" diyen Kahraman, Bitcoin arzının 21 milyon Bitcoin ile sınırlı olduğunu, tedavüldeki 1.6 milyon Bitcoin'in piyasa değerinin ise 317.73 milyar doları aştığını kaydetti.

KAYA: "BITCOIN'E RAKİP TURCOIN ÜRETMEYE BAŞLADIK"

Anafis Şirketler Grubu Yönetim Kurulu Başkanı Sadun Kaya, Turcoin'i, Bitcoin'in rakibi olarak Kocaeli'de üretmeye başlayacağını be-

lirterek, "Turcoin için 4 aşamalı bir plan hazırladık. Şu an firmamız binin üzerinde oyunun distribütörlüğünü yürütüyor. İlk etapta Turcoin'i oyunlarda zorunlu hâle getireceğiz. Üye iş yerleriyle anlaşmalar yapacağız. Turcoin sahipleri exchange yapabilecek. Ama komisyon ödemeyecek" diye konuştu.

Önümüzdeki beş yıl içerisinde tüm dünyada kripto para fırtınasının olacağını açıklayan Sadun Kaya, sözlerini şöyle sürdürdü: "Her ülke kendi kripto parasını çıkartmak zorunda. Ekonomik savaşların yerini kripto paraların yer aldığı dijital ve teknolojik savaşlar alacak. Kripto paralara hâkim olan, dünyaya da hâkim tek güç olacak. Operasyonlar bunlarla gerçekleşecek. İthalat ve ihracatlar kripto paralarla çok daha hızlı ve anında, formalitesiz yapılacak. Gece gündüz kavramı, ülkeler arası saat farkı, bankaların ya da işletmelerin açık olup olmaması önemli olmayacak. Kripto para uzmanlığı geleceğin mesleği olacak. Ekonominin özünde kripto para olacak. Düşmanı yenmenin en iyi yolu, düşmanı kendi silahı ile vurmaktır. Bu yüzden ülkemizin de önümüzdeki beş yıl içerisinde gerçekleşmesi muhtemel böyle bir duruma karşı, bu ülkenin insanların haklarını korumak için bir Dijital ve Crypto Operasyon Merkezi (DCOM) adı altında bir oluşumun beklemeye-

Sadun Kaya

İlhan Helvacı

den ivedilikle gerçekleştirilmesi oldukça elzem..."

MADENCİLİK DE YAPILIYOR

Kocaeli'de 25 milyon dolara 5 megawatt gücünde mining üretim tesislerinin kurulduğunu söyleyen Kaya, "Turcoin madenciliği yapan tesise, özel izinlerle 45 kilometrelik elektrik kablosu döşendi. 1500 server üzerinden madencilik yapılabiliyor. Tesisimizdeki bilgisayarlarda 24 bin ekran kartı var. Bir ekran kartının değeri 336 dolar. İlerleyen zamanda 140 dönümlük bir yer satın alacağız. Bu tesis 1 milyar dolarlık yatırım olacak" diye konuştu.

HELVACI: "KRİPTO PARAYA YASAL DÜZENLEME ŞART"

Kripto para bir balon mu, yoksa geleceğin para birimi mi? tartışmaları devam ederken İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. İlhan Helvacı, "Kripto paranın yasal temeli var mı?" diyerek önemli bir soruyu gündeme taşıdı. Kripto paranın geçerli olarak kullanılabilmesi için yasal düzenlemelerin şart olduğuna değinen Helvacı, "Yasal zemine oturtulmadan ekonomik hayatın içine dâhil olursa, mağduriyetler yaşanabilir" uyarısında bulundu.

EDENRED'DEN FERAHLATAN KAMPANYA!

Edenred yemek kartı Ticket Restaurant kart müşterilerine özel, Sırma Su siparişlerinizde 4.04 TL'den başlayan avantajlı fiyatlar için siz de Edenred'i seçin!

Edenred'de herkes için avantajlı kampanyalar sizleri bekliyor!
Siz de Edenred müşterisi olun, kendinize uygun avantajları bulun.

SIRMA SU
SİPARİŞLERİNİZDE
4.04 TL^{DEN BAŞLAYAN}
AVANTAJLI FİYATLAR

Ticket Restaurant **Edenred**

www.edenred.com.tr

Hemen Arayın
0212 467 90 10

Türkiye'den mezun olan sağlık çalışanları Ankara'da buluşacak

Türkiye'nin çeşitli üniversitelerinin sağlıkla ilgili bölümlerinden mezun olan ve ülkelerinde önemli görevlerde bulunan yabancı öğrenciler, 1-3 Mart 2018 tarihleri arasında Ankara iş dünyasıyla bir araya gelecek.

Ankara Sanayi Odası (ASO) ve Ankara Ticaret Odası (ATO) tarafından gerçekleştirilen, Sağlık Bakanlığı, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA) ile Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTb) tarafından desteklenen, 'Türkiye Mezunları Ankara İş Dünyası Buluşması' projesiyle eğitimini Türkiye'de tamamlayarak ülkesine dönen sağlık çalışanları, yıllar sonra yeniden Ankara'da buluşacak. ASO'nun ev sahipliğinde gerçekleştirilen projenin tanıtım toplantısına ASO Başkanı Nurettin Özdebir, ATO Başkanı Gürsel Baran ile Ankara'nın çeşitli üniversitelerinde okuyan ve projede fahri olarak görev alacak yabancı öğrenciler de katıldı.

Toplantıda konuşan Başkan Nurettin Özdebir, yaptıkları araştırmalarda onbinlerce insanın yıllarca Türkiye'de okuduklarını, ülkelerine döndükten sonra önemli mevkilere geldiklerini belirtti. Bu insanları tekrar bir araya getirmek için hareket ettiklerini anlatan Özdebir, "Tekrar eski günlerini yâd etsinler. Türkiye'deki gelişmeleri tekrar görsünler" ifadelerini kullandı.

HEM TÜRKİYE HEM DE KATILIMCILAR İÇİN AVANTAJ SAĞLAYACAK

Başkan Özdebir, bu çalışmanın ülkemiz adına önemli sonuçlar doğuracağını ve öğrencilerin kendi ülkelerinde Türkiye'nin birer fahri elçisi olacaklarını söyleyerek şöyle devam etti: "Bu projenin ülkelere fayda sağlayacak işbirliğine dönüşebilmesi, ATO ve ASO için önemli. Öncelikli seçtiğimiz konulardan bir tanesi sağlık ama zamanla başka alanları da kapsayacak. Ankara iş dünyası için de büyük fırsatlar sunan bu konferanstan hem Türkiye'nin hem de katılımcı öğrencilerin ülkelerine önemli faydalar sağlayacağını düşünüyorum."

200'E YAKIN MEZUN GELECEK

ATO Başkanı Gürsel Baran ise Türkiye Mezunları Ankara İş Dünyası Buluşmaları Sağlık Sektörü Konferansı'nın 1-3 Mart 2018 tarihleri arasında Ankara'da düzenleneceğini kaydederek, bu konferansa Afganistan'dan Azerbaycan'a, Kazakistan'dan Kırım'a, Makedonya'dan İngiltere'ye kadar dünyanın dört bir yanından 200'e yakın Türkiye mezunu katılacağını ifade etti.

Sanayinin temsilcileri nükleerde verimliliği tartıştı

TOBB'un düzenlediği 'Nükleer Sektörde Kalite Yönetim Sistemi Semineri'nde nükleer enerjinin önemi ele alındı.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nde (TOBB) düzenlenen 'Nükleer Sektörde Kalite Yönetim Sistemi Semineri'ne Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Nurettin Özdebir, Ankara Ticaret Borsası (ATB) Başkanı Faik Yavuz, TOBB Yönetim Kurulu Üyesi Faik Yavuz, Japonya Büyükelçiliği Ekonomik İlişkiler Müsteşarı Taich Noda ve Japon nükleer kuruluşlarının temsilci-

leriyle projede yer alan Türk ve Japon firmalar katıldı. Seminerin açılışında konuşan ASO Başkanı Nurettin Özdebir, ASO koordinatörlüğünde kurulması planlanan 'İleri Teknoloji ve Nükleer Eğitim Merkezi' projesi kapsamında dünyadaki iyi uygulama örneklerini titiz bir şekilde incelediklerini ve sektörde öncü ülkelerde ilgili merkezlere ziyaretler gerçekleştirdiklerini

kaydetti. Özdebir şunları söyledi: "Stratejimiz, mevcut yerli sanayi altyapısını nükleer sektör için verimli kılmak ve mükerrer yatırımları önlemek, benzer faaliyet yürüten firmaların ortak çalışmalarıyla sinerji yaratmak... Böylelikle Türk sanayisi nükleer sektörde rekabet gücü kazanacak ve yakın çevremizde planlanan nükleer santral projelerinde de uluslararası avantaj kazanacak."

Özdebir: "En çevreci enerji sıfır emisyonla nükleer santrallerde"

NÜKSAK projesinin açılışında konuşan Başkan Özdebir, elektriğin hayatımızdaki yerinin sürekli arttığını söyleyerek, yenilenebilir enerji kaynaklarına dikkat çekti.

Ankara Sanayi Odası (ASO) koordinatörlüğünde kurulan Nükleer Sanayi Kümelenmesi (NÜKSAK) açılış toplantısıyla çalışmalarına başladı. Toplantıya ASO Başkanı Nurettin Özdebir, ASO Genel Sekreteri Doç. Dr. Yavuz Cabbar, EUAS International ICC Genel Müdür Yardımcısı Cihat Zorlutuna, Akkuyu Nükleer AŞ Direktörü Dr. Kürşad Tosun, Bilim, Sanayi

ASO Başkanı Nurettin Özdebir, enerji sürekliliği bakımından nükleer santrallerin önemine işaret ederek, bu tesislerin 7 gün 24 saat üretim yaptıklarına dikkat çekti.

ve Teknoloji Bakanlığı yetkilileri ve kümelenmede yer alan çok sayıda sanayici katıldı. Toplantının açılışında konuşan Ankara Sanayi Odası ASO Başkanı Nurettin Özdebir, elektriğe bağımlılığımızın her geçen gün arttığına dikkat çekerek, en ekonomik elektrik üretiminin nükleer santrallerde gerçekleştiğini vurguladı. Yenilenebilir enerji kaynakları da dahil olmak üzere tüm elektrik santrallerinin doğada tahribata yol açtığını ifade eden Özdebir, "Bunların tek istisnası nükleer santraller. Nükleer santraller

sıfır emisyonu olan en çevreci yatırım tesisleri. Günümüzde elektriksiz çalışan hiçbir makine yok. Cebimizdeki telefonun şarjından kullandığımız makineler kadar her alanda elektrik enerjisine gereksinim var. Hatta gelecekte uçaklar da dahil olmak üzere tüm taşıtlar elektrikle çalışacak. Bu yüzden elektrik arz güvenliği son derece önemli" bilgisini verdi.

Özdebir ayrıca, "Ülkemizin nükleer enerji yatırımlarıyla enerji ihtiyacındaki önemli bir açığı kapatmayı düşündüğünü" dile getirdi.

ASO, dört genç yetenekten 40 eser sergiledi

Sanat ve sanatçıya olan desteğini sürdüren ASO, dört genç ressamın toplam 40 eserini sanatseverlerle buluşturdu. ASO Kültür Merkezi'nde ocak ayı sonuna kadar açık kalan sergiye ilgi yoğundu.

Ankara Sanayi Odası (ASO) sanata ve sanatçıya destek olmaya devam ediyor. Dört genç ressamın eserlerinden oluşan 'Genç Yetenekler Karma Resim Sergisi'nin açılışı, ASO Kültür Merkezi'nde 10 Ocak 2018 tarihinde gerçekleşti. ASO Başkan Yardımcısı Mehmet Doğanlar tarafından açılan sergiye, ASO Genel Sekreteri Doç. Dr. Yavuz Cabbar ve çok sayıda sanatsever ile sanayici katıldı. Sergi-

nin açılışında konuşma yapan ASO Başkan Yardımcısı Mehmet Doğanlar, ASO Kültür Merkezi'nde sanata ve genç resamlara ev sahipliği yapmaktan mutluluk duyduklarını belirtti.

ASO Kültür Merkezi'nde ocak ayı sonuna kadar açık kalan Genç Yetenekler Karma Resim Sergisi'nde Abdulaziz Özdemir, Ağıt Uğur Uludağ, Ali İrgin ve Cihan Aktaş'ın 40 eseri sergilendi.

Genç ressamlar ASO'da buluştu

ASO'nun ev sahipliğinde düzenlenen "Küçük İşler Karma Resim Sergisi", 42 genç ressamı bir araya getirdi. 6 Aralık 2017 tarihinde düzenlenen serginin açılışında konuşan Başkan Özdebir, genç yeteneklere destek olmaktan gurur duyduklarını belirtti.

Ankara Sanayi Odası (ASO) özel bir sergiye daha ev sahipliği yaptı. Türkiye'nin çeşitli illerinde yer alan genç yetenekli ressamların eserleri "Küçük İşler Karma Resim Sergisi", 6 Aralık 2017 tarihinde ASO Odası Kültür Merkezi'nde sanatseverleri ağırladı. 42 genç ressamın eserlerinden oluşan serginin açılışını, ASO Başkanı Nurettin Özdebir yaptı. Serginin açılışında konuşan Başkan Nurettin Özdebir, genç ressamların sergisine ev sahipliği yapmaktan mutlu olduklarını belirterek, "ASO olarak mekanlarımızı sanatçılarımızla paylaşmaktan büyük keyif alıyoruz. Bir ülkenin gelişmesi ve kalkınması için sanata da önem vermesi gerekir. Bu anlamda sanata ve sanatçılara özellikle önem vermeye çalışıyoruz. Genç sanatçıların sergisine ev sahipliği yapmaktan ayrı bir memnuniyet duyuyoruz" diye konuştu.

Cumhurbaşkanı
Recep Tayyip Erdoğan
Ankara'nın ödülünü
İstihdam Şurasının
ardından düzenlenen
törende verdi

“Ankara en çok istihdam artıran üçüncü il oldu”

ASO Başkanı Nurettin Özdebir, eylül ayı işsizlik verilerinin Türkiye'nin yoluna devam ettiğinin en net göstergelerinden biri olduğunu belirterek, “Türkiye büyüyor, buna paralel olarak da yeni istihdam yaratmaya devam ediyor” dedi.

Ankara Sanayi Odası (ASO) olarak bu yıl yaratılan 1.5 milyonluk istihdama önemli bir katkıda bulunduğumuzu ve bu çabaların sonucu en çok istihdam artıran üçüncü il olduklarını hatırlatan Başkan Özdebir, “Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın çağrısı üzerine 2017 yılının Şubat ayında istihdam seferberliği başlattık. Ankara'daki çeşitli sanayi odalarında çok sayıda toplantı yaparak, üyelerimizi yeni istihdam yaratma konusunda motive ettik. Başarılı bir çalışma dönemi sonucunda Nisan 2017'de en çok istihdam artışı gerçekleştiren üyelerimizi ödüllendirdik. 22 Ocak

2018 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde gerçekleştirilen törende de Cumhurbaşkanımızdan tüm Ankara adına ödülü hep birlikte aldık. Bu gurur tüm Ankara iş dünyasının” diye konuştu.

“İSTİHDAM ÇAĞRISININ KARŞILIK BULACAĞINA İNANIYORUM”

İşsizlik rakamlarında nisan ayında başlayan gerilemenin Eylül 2017'ye kadar devam ettiğine dikkat çeken Özdebir, “Bu sonuçların alınmasında hem iş dünyasının hem de başta Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere hükümetimizin önemli katkı-

sı var” dedi. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın TOBB üyeleri için yaptığı çağrıya da değinen Özdebir, “Öncelikle Cumhurbaşkanımız tarafından dün açıklanan yeni istihdam teşvikleri için iş dünyası adına teşekkür ediyorum. Cumhurbaşkanımızın TOBB üyeleri için yeni istihdam yaratma çağrısının karşılık bulacağına da yürekten inanıyorum. Biz ASO ve Ankaralı sanayiciler olarak bu yıl gösterdiğimiz gayreti 2018 yılında da göstereceğiz. Türkiye'nin önü açık. Hedeflerimize bir an önce ulaşmak için var gücümüzle çalışmaya devam edeceğiz” açıklamasında bulundu.

Özdebir: “Ankara ileri teknoloji üretiminde lider”

Teknokent Savunma Sanayi Kümelemesi (TSSK) çatısı altında faaliyet gösteren firmaların geliştirdikleri ürünler '5. Proje Pazarı'nda görücüye çıktı. ODTÜ Kültür ve Kongre Merkezi'nde gerçekleştirilen '5. Proje Pazarı'na Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Nurettin Özdebir, ODTÜ Rektörü Prof. Dr. Mustafa Verşan Kök, KOSGEB

Başkanı Cevahir Uzkurt, Savunma Sanayi Müsteşar Yardımcısı Celal Sami Tüfekçi, TSSK Yönetim Kurulu Başkanı Fatih Ünal katıldı.

Özdebir, yaptığı konuşmada, Türkiye'nin orta gelir tuzağından kurtulması ve belirlenen ekonomik hedeflere ulaşması için yüksek teknolojiye sıçraması gerektiğini söyledi. Bu sıçra-

mayı gerçekleştirebilecek en önemli kentin Ankara olduğunu vurgulayan Özdebir, “Veriler Ankara'nın bu performansını ortaya koyuyor. Ankara, bugün ileri teknoloji patent-faydalı model başvurularının yüzde 14'ünü gerçekleştirdi. AR-GE yapan üreticilerin yüzde 15'i, ileri teknoloji üretiminin yüzde 13'ü Ankara'da” dedi.

ASO Teknik Koleji Japonları ağırladı

Japan Atomic Industry Forum (JAIF), Japan Information And Culture Center (JICC) ve Mitsubishi Heavy Industries (MHI) yetkilileri, 24 Ocak 2018 tarihinde ASO Teknik Koleji'ni ziyaret etti. Ziyarette, ASO 1. OSB Yönetim Kurulu Başkanı Niyazi Akdaş, Japon heyete okul hakkında bilgiler vererek okulun kuruluşu, eğitim programları ve hedeflerini anlattı. ASO Teknik Koleji'nin 2012 yılında ASO 1. Organize Sanayi Bölgesi'nde eğitim ve öğretime açıldığını ifade eden Başkan Akdaş, okulda bölgenin talepleri doğrultusunda dört ana branşta eğitim verildiğini kaydetti.

ASO 1. OSB'den bürokratlara bilgilendirme

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı Doç. Dr. Hasan Ali Çelik ve Müsteşar Yardımcısı Ramazan Yıldırım, Ankara Sanayi Odası (ASO) 1. Organize Sanayi Bölgesi'ni ziyaret etti. ASO Yönetim Kurulu Başkanı Nurettin Özdebir ve ASO 1. OSB Yönetim Kurulu Başkanı Niyazi Akdaş tarafından karşılanan yetkililere, Ankara sanayisi ve bölgede yapılan çalışmalarla

ilgili bilgi aktarıldı.

ASO 1. OSB'nin Türkiye'nin en iyi organize sanayi bölgelerinden birisi olduğunu belirten ASO Başkanı Özdebir, “Bölgemizde değişik sektörlerde faaliyet gösteren 270 fabrika, 40 bin kişiye doğrudan istihdam sağlıyor” dedi. Hasan Ali Çelik ise konuşmasında, Türk sanayisindeki gelişmelerin gurur verici olduğunu söyledi.

Türkiye ve Tacikistan ticareti yılda 1 milyar dolara çıkacak

Tacikistan Büyükelçisi Mahmadali D. Rajabiyon, Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Nurettin Özdebir'i ziyaret etti. Ziyaret kapsamında Başkan Özdebir, Tacikistan ile Türkiye arasındaki ticaretin yetersiz olduğuna vurgu yaptı. İki dost ülke arasındaki ticaretin artması için işbirliğine hazır olduklarını kaydeden Özdebir, "ASO olarak Tacikistan ile işbirliği yapmaktan mutluluk duyarız. Ticarete mevcut rakamların üzerine çıkacağımıza inanıyorum" dedi.

"HEDEFİ GERÇEKLEŞTİRMEK İÇİN İŞBİRLİĞİNE HAZIRIZ"

Rajabiyon ise iki kardeş ülke arasındaki ilişkilerin son derece iyi olduğunu belirtti. Rajabiyon, "İki ülke arasındaki ticaret hacmi 2013 yılında 600 milyon civarındayken 2017 yılında bu rakam 320 milyon dolara kadar düştü. Bu konuda cumhurbaşkanımız ticaret hacmini 1 milyar dolara çıkarmak için hedef koydu. Bizler de bu hedefi gerçekleştirmek için işbirliğine hazırız" mesajını verdi.

Özdebir, Sivil Toplum Dostu ödülüne layık görüldü

Ankara Sivil Toplum Kuruluşları Platformu (ASTOP), Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Nurettin Özdebir'e 'Sivil Toplum Dostu Ödülü' verdi. ASTOP'un ASO'da düzenlediği törene, oda ve birlik başkanlarının yanı sıra çok sayıda sivil toplum temsilcisi katıldı. Törende konuşan Başkan Özdebir, sivil toplumun gerçek anlamda ne olduğunu ASO Başkanı olduktan sonra anladığını belirterek, "Siz sivil toplumcular, ülkemizin menfaati için fedakarlık yapan insanlarsınız. Daha açık, daha katılımcı bir toplum olmak için sizlere önemli görevler düşüyor. Sizlerden çok şey öğrendim. Ankara için yaptıklarınız çok değerli" dedi.

Ataöv, nezaket kurallarını anlattı

ASO Teknik Koleji öğrencilerinin gelecek ve kariyer planlamaları yapmalarına destek olmak amacıyla düzenlenen geleneksel 'Kariyer Günleri'nin ocak ayı konuğu, protokol ve nezaket kuralları uzmanı İhsan Ataöv oldu.

ASO 1. OSB Konferans Salonu'nda düzenlenen etkinliğe ASO 1. OSB Yönetim Kurulu Başkanvekili Namık Kodaman, yönetim kurulu üyeleri Serdar Tütek, A. Tahsin Ata, ASO Eğitim

Vakfı üyeleri, ASO Teknik Koleji öğretmen ve öğrencileri katıldı. Konferansta ASO Teknik Koleji öğretmen ve öğrencilerine seslenen Ataöv, katılımcılara topluluk içinde davranış şekilleri, adabı-muaşeret ve nezaket kuralları hakkında detaylı bilgi verdi. Cumhurbaşkanı protokol uzmanlığı yaptığı döneme ilişkin birtakım anekdotları paylaşan Ataöv, bir yandan da o sürece yönelik deneyimlerini aktardı.

“Finans sektörünün göstergeleri sağlamısa bu reel sektör sayesinde”

Kalkınma Bakanı Lütfü Elvan'ın katılımıyla 29 Kasım 2017 tarihinde gerçekleştirilen ASO kasım ayı meclis toplantısında konuşan Başkan Özdebir, bankacılık sektörüne bir kez daha seslenerek, “Zor günümüzde yanımda olmayan bankacılık sektörü uzun vadede kaybeden olmaya mahkum. Bugün finans sektörünün göstergeleri sağlamısa bu reel sektörün sayesinde” dedi.

Ankara Sanayi Odası (ASO) kasım ayı meclis toplantısı 29 Kasım 2017 tarihinde Kalkınma Bakanı Lütfü Elvan'ın katılımıyla gerçekleşti. Toplantının açılış konuşmasını yapan ASO Başkanı Nurettin Özdebir, uygulamanın içinden gelen, ülkemizin hedeflerini belirleyen Kalkınma Bakanı Elvan'ın ASO üyeleriyle birlikte olmasından mutluluk duyduklarını dile getirdi. Bu vesileyle sanayicilerle olan görüşmeleri kendilerine iletebileceklerini dile getiren Özdebir, “Daha önce yaptığım meclis konuşmalarında, önümüzdeki dönemde ‘yüksek kur ve yüksek

faizle artan maliyet bizi bekliyor’ demiştim. Bugün kurun geldiği noktayı görüyorsunuz. Reel sektör olarak baştan beri dile getirdik, yüksek faizin karşısındayız. Ülke olarak yüksek faizden çok çektik, sömürüldük. Türkiye gibi cari açıkla boğuşan bir ülkenin faiz kısılcısından kurtulması hiç de kolay değil. Jeopolitik risklerden arınmamız mümkün olmadığına göre bunun tek çaresi Türkiye'nin üretimiyle, ihracatıyla kendine yetmesi” dedi.

Aynı zamanda küresel finansal koşulların da bunu desteklemesi gerektiğine dikkat çeken Özdebir,

“Ne yazık ki bu konjonktür şu anda mevcut değil. 2018 yılında da durumun değişmesini beklemiyoruz. Ancak tüm bu olumsuzluklara rağmen buradan bankacılık sektörüne bir kez daha seslenmek istiyorum. Bankacılık sektörünün eylül sonu itibarıyla 12 aylık kârı yüzde 26 artışla 46 milyar TL oldu. Bankacılık sektörü muazzam kârlar elde etti. Ancak unutulmaması gereken nokta zor günümüzde yanımda olmayan bankacılık sektörü uzun vadede kaybeden olmaya mahkum. Bugün finans sektörünün göstergeleri sağlamısa bu reel sektörün sayesinde” dedi.

“GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELERE PARA AKIMI AZALACAK”

Önümüzdeki dönemde küresel finansal koşulların geride bıraktığımız sene gibi elverişli olmayacağını söyleyen Özdebir, “2018 yılından itibaren Fed’in faiz artırmaya devam etmesi, yeni Fed başkanının faiz artırımına bakışı, bilanço küçültmesiyle ortaya çıkacak dalgalanmanın boyutu öngörülebilir değil. Avrupa Merkez Bankası’nın genişlemeci politikalarının son bulmasıyla yaşanacak gelişmelerin tamamı 2018 ve sonrasında faizlerin yukarı yönlü hareket edeceğini gösteriyor. Buna bağlı olarak da gelişmekte olan ülkelere para akımının azalacağı ya da önemli ölçüde dalgalanacağı bekleniyor. Kırılganlıkların had safhada olduğu küresel düzlemde, son dokuz ayda 23 milyar dolara yakın sıcak parayla cari açığını finanse etmeye çalışan Türkiye’nin, bu yumuşak karnı 2018 ve sonrasında yeniden ön plana çıkacak” görüşünü dile getirdi.

Bu yılın ilk dokuz ayında ülkeye giren döviz ihtiyacının karşılanmadığını vurgulayan Özdebir, “İlk dokuz ayda dış ticaret açığı bu yıl 54 milyar dolar olarak gerçekleşti. Son bir yılda ithalat fiyatı yüzde 9 artarken ithalat miktarında yüzde 20’lik bir artış gerçekleşti. 2017’de doğrudan yatırımların finansmana katkısı giderek azaldı” dedi.

“GENÇ GİRİŞİMCİLİK ÖNE ÇIKTI”

Ekonomideki önemli noktalardan birinin de genç istihdam olduğunun altını çizen Özdebir, “ASO olarak önem verdiğimiz konuların başında istihdam geliyor. Bir ankette Türkiye’nin en büyük sorunu olarak yüzde 20,9 ile terör öne çıkarken, yüzde 18,4’le ekonomi ve yüzde 13,6’yla işsizlik dikkat çekiyor. Bizler bu noktada Türkiye’de ‘genç girişimciliği’ destekleyen özel bir model oluşturulmalı ve mevcut destekleri çeşitlendirilerek daha verimli hale getirmeliyiz” mesajını verdi.

Uzun zamandır imalat sanayinin üzerinde yeterince durulmadığını anımsatan Başkan Özdebir, sözlerini şöyle sürdürdü: “Ülkemizin teknolojik seviyesinin artması imalat sanayinin gelişmesiyle mümkün. Türkiye’nin en çok ithal ettiği ürünleri ülkemizde üretebilmek için biraz daha yoğunlaşmalıyız. Yeni bir hikayeye ihtiyacımız olduğu gibi bunun için de yapmamız gereken çok şey var. Özellikle petrokimya, demir çelik tesislerine ihtiyacımız var. Petrol ve doğalgazda geçiş noktası olan ülkemizin, bu ürünleri işleyerek daha yüksek katma değerli ürünler ihraç etmemiz mümkün. Burada enerji verimliliği üzerinde durmamız gereken en önemli noktaların başında geliyor” diye konuştu.

“YATIRIMLAR 950 MİLYAR LİRAYA YAKLAŞTI”

ASO meclis toplantısında konuşan Kalkınma Bakanı Lütfi Elvan öncü göstergeler dikkate alındığında Türkiye’nin bu yılın üçüncü çeyreğinde yüzde 10 civarında büyüebileceğini belirtti. Küresel krizin başlangıcından bu yana Amerika ve Avrupa Merkez Bankası’nın parasal genişleme politikasını benimsediklerini hatırlatarak, gösterilen çabalara rağmen ekonominin istenilen düzeyde canlanmadığını söyleyen Elvan, bu yılın başından itibaren bir canlanma olduğunu kaydetti.

İnşaat yatırımlarının daha yüksek bir oranı teşkil ettiğini ama şu anda aşağı yukarı 950 milyar liraya yaklaşan bir yatırımın söz konusu olduğunu vurgulayan Bakan Elvan, “2018 yılı için hedefimiz daha yüksek oranda yatırımların gerçekleşmesi” diye konuştu.

Enflasyonun, Türkiye’nin en öncelikli meselelerinden olduğunu belirten Elvan, enflasyona karşı mücadelenin kararlılıkla devam edeceğinin altını çizdi. Elvan, hiçbir şekilde mali disiplinden taviz vermeyeceklerini dile getirerek, “Tüm kamu harcamalarını yakından takip edeceğiz. Özellikle özel sektörün önünü açacak kamu yatırımlarımıza öncelik vereceğiz” ifadesini kullandı.

“Ankara sanayisi 2018’de yükseliş trendine girecek”

ASO’nun aralık ayı meclis toplantısında 2017 yılının değerlendirmesini yapan ASO Başkanı Nurettin Özdebir, 2018 yılında Ankara sanayisi ve ülkemiz için umutlu olduğunu kaydetti. Özdebir, “Türkiye’nin sağlıklı büyüme trendini sürdüreceğine inanıyorum” dedi.

Ankara Sanayi Odası (ASO) 2018 yılı bütçesinin de görüşülerek kabul edildiği meclis toplantısı, 27 Aralık 2017 tarihinde gerçekleştirildi. Başkan Nurettin Özdebir toplantıda, 2017 yılının genel bir ekonomik değerlendirmesini yaptı ve 2018 yılı beklentilerini anlattı. Ülkemizin yaşadığı hain darbe girişiminin etkisinden hâlâ kurtulamadığımızı ama reel sektör olarak paylarına düşeni fazlasıyla yaptıklarını aktaran Özdebir, bunun Türkiye’nin ekonomik göstergelerine yansımalarını hep birlikte gördüklerini söyledi.

Özdebir, şöyle konuştu: “Bu süreçte özellikle Kredi Garanti Fonu’nun yaptığı doping etkisiyle birinci çeyrekte yüzde 5,3, ikinci çey-

rekte yüzde 5,4, üçüncü çeyrekte ise yüzde 11,1’lik bir büyümeyi sağlayabildik. Bu üç çeyreğin ortalaması yüzde 7,3’lük bir büyümeyi işaret ediyor. Burada büyümenin kalitesi de son derece önemli. Bana göre bir büyümenin kalitesini imalat sanayisindeki sistemin sağlıklı olması oluşturur. Çünkü imalat sanayi yalnız üretmekle kalmıyor, ülkenin teknoloji seviyesinin gelişmesine de önemli katkılarda bulunuyor. İnşaat düşük teknoloji bir iş ama bir traktör üretimi öyle değil. Motorundan üzerindeki donanımına kadar birçok ürün var ve yan sanayi bununla beraber çalışıyor. Bu da ülkenin teknoloji seviyesini ciddi anlamda artırıyor. Dolayısıyla bu çerçeveden bakıldığında

zaman, 2016’nın üçüncü çeyreğinde yüzde 3,1 daralan imalat sanayi endeksi, 2017’nin üçüncü çeyreğinde yüzde 15,2 gibi bir büyüme sağladı. Ayrıca, ciro endeksinde de yüzde 32’lik bir artış var.”

“ANKARA İSTİHDAMDA DA BAŞARDI”

İmalat sanayi desteklerine de değinen Özdebir, istihdam seferberliği sürecinde Ankara’nın önemli sanayi noktalarında ciddi çalışmalar yaptıklarını belirtti. “Bu çalışmalarımızın bir sonucu olarak İstanbul ve Antalya’dan sonra istihdamını en çok artıran il olduk” diyen Özdebir, “Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın istihdamla ilgili yaptığı toplantıda Ankara’nın ödülünü de

oda başkanları ve valimizle beraber aldık. Ankara'da istihdamın ağırlıklı olarak imalat sanayisinde gerçekleşmesi odamızın ve sizlerin başarısı. 2017'de imalat sanayi Türkiye'de öne çıkarılmaya çalışıldı. Ayrıca işbaşı eğitimi için üç ay olan süre altı aya yükseltildi ve bu desteklerin 2020 yılına kadar devam edeceği açıklandı. Sigorta prim desteklerinde yine imalat sanayisi için önemli bir fark var. Daha önce işe aldığınız kadın ve genç istihdamı gibi noktalarda asgari ücretin SSK primi kadar destek veriliyordu, şimdi o desteğin sınırı esas ücrete denk getirildi. Bu imalat sanayimizin verimliliğini ve rekabetçiliğini artıracak önemli bir destek" şeklinde konuştu.

"TÜRKİYE'DEN ÜMİTLİYİM"

2018 yılından ümitli olduğunu ifade eden Başkan Özdebir, şu açıklamada bulundu: "Her ne kadar aksini söyleyenler de olsa en azından Mayıs ayına kadar makro ekonomik dengelerimizde bazı dengeleri sağlayacağız. Kredi Garanti Fonu'nun 2018'de vereceği desteklerle Türkiye'nin büyüme potansiyeline uygun bir gelişmenin olacağını ümit ediyorum. Ben 2018'in sonunda, bilemediniz 2019'daki seçimlerden sonra Türkiye algısının dünyada da çok değişeceğini tahmin ediyorum. Ancak bu coğrafya çok zor. Bizim bir haftada yaşadığımız olayları dünyada birçok ülke belki bir yılda yaşamıyor. Bizde o kadar hızlı gündem değişiyor, o kadar hız-

lı şeyler oluyor ki, inşallah bundan sonra öyle olmaz. Dolayısıyla ben bütün bunlara rağmen 2018 yılından ve Türkiye'den ümitliyim."

"KADINLAR İŞ GÜCÜNE KATILIYOR"

Bu süreçte toplam iş gücü sayısı da 32 milyon 215 bine çıktığını kaydeden Özdebir, "İş gücüne katılma oranı 2017'nin Kasım ayında yüzde 0,8 puanlık bir artış gösterdi. Burada sevindirici olan erkeklerin iş gücüne katılımı yüzde 73,1 iken, kadınlar da bir puanlık artışla yüzde 34,5'e yükseldi. Kadınların iş gücüne katılım oranı her geçen gün hızlanarak devam ediyor. Kadınlarımızın artık sanayide de çalışmaya başlamaları güzel bir kazanım oldu" diye konuştu.

"TÜRKİYE ALGISINI DÜZELTMELİYİZ"

Basel Kriterleri'ne göre bir ülkedeki işletmenin kredi notunun o işletme ne kadar başarılı olursa olsun ülke notundan yukarı olamadığını belirten Nurettin Özdebir, "Yani dünyanın en iyi işletmesi de olsanız ülkenizin notu düşükse sizin alabileceğiniz maksimum not o ülkenin notu kadar. Maalesef 15 Temmuz sonrası özellikle Türkiye'nin imajında ciddi bir erozyon oldu. Bu erozyonun acısını her yerde yaşıyoruz. Bizim el birliğiyle Türkiye algısını düzeltebilmemiz lazım" dedi.

Bir ülkede sadece işletmelerin başarısının yeterli olmadığını söyleyen ASO Başkanı Nurettin Özdebir, gelişmişliğin topyekun yakalanması gerektiğini ifade etti.

ASO 1. OSB'nin yeni yönetimi Başkan Niyazi Akdaş, Namık Kodaman, Mustafa Bozkurt, Serdar Tütek ve A. Tahsin Ata'dan oluşuyor.

ASO 1. OSB seçimini yaptı

ASO 1. OSB, ilk genel kurulunu gerçekleştirerek yeni yönetimini belirledi. ASO 1.OSB'deki firma sahipleriyle temsilcilerinin katıldığı ve Ziya Karalar'ın divan başkanlığını yürüttüğü genel kurula iş dünyasının ilgisi büyük oldu. Genel kurulda yapılan oylama sonrasında ASO 1. OSB Yönetim Kurulu Başkanlığına Mehmet Niyazi Akdaş seçildi. Seçim sonrasında tüm üyelere seslenerek gösterdikleri ilgiden dolayı teşekkür eden Başkan Mehmet Niyazi Akdaş, "Bugün burada olan herkese çok teşekkür ederim. Aldığımız bu bayrağı daha yukarıya taşıyacağımıza ASO 1. OSB olarak söz veriyoruz" diye konuştu.

Sanayiye taze kan olacaklar

Ankara Ticaret Odası (ATO) Yönetim Kurulu Başkanı Gürsel Baran, ASO 1. OSB'nin Yönetim Kurulu Başkanı Niyazi Akdaş'ı ziyaret etti. Ziyarete ayrıca, ATO Yönetim Kurulu Başkanvekili Mustafa Deryal ve ATO yönetim kurulu üyeleri hazır bulundu. Ankara'da bulunan sivil toplum kuruluşları arasındaki ilişkilerin geliştirilmesine dikkat çeken Gürsel Baran, "ATO olarak Ankara'da ticaretin güçlendirilmesi için üreten sanayicilerimizle bir bütün olarak çalışmalar yapıyoruz. ATO ve ASO 1. OSB olarak bilgi ve tecrübelerimizi paylaşarak ihracatımızı geliştirebiliriz" diye konuştu.

Sincan Belediyesi 'başarılar' diledi

ASO 1. Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu Başkanı Niyazi Akdaş, Sincan Belediye Başkanı Murat Ercan ve ekibini makamında ağırladı. Başkan Niyazi Akdaş, bir süre önce yapılan seçimde göreve geldiklerini belirterek, Murat Ercan'ın da desteğiyle Sincan'ın gelişimine katkı sağlamak istediklerini kaydetti. Murat Ercan ise ASO 1.OSB'nin yeni yönetiminin hayırlı olmasını dileyerek seçilen yönetim kuruluna başarılı hizmetler temennisinde bulundu.

OSB'ler birlikte büyüyecekler

Başkent Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu Başkanı Şadi Türk ve beraberindeki yönetim kurulu üyeleri, ASO 1. OSB Yönetim Kurulu Başkanı Niyazi Akdaş'ı ziyaret ederek 'hayırlı olsun' dileklerini iletti. Ankara'da bulunan organize sanayi bölgelerinin genel durumlarının görüldüğü ziyarette konuşan Başkan Akdaş, OSB'lerin gelişim süreçlerinde yaşanan zorlukları aşabilmek için Başkent OSB ile beraber hareket edebileceklerini belirterek OSB'lerin şehrin kalkınmasındaki önemine değindi. Başkan Türk de yapılan çalışmalar hakkında bilgi paylaşımında bulundu.

Gelecek için ilişkiler güçlenecek

ASO 2. ve 3. OSB Yönetim Kurulu Başkanı Seyit Ardiç, ASO 1. OSB'nin Yönetim Kurulu Başkanı seçilen Niyazi Akdaş ve yönetim kuruluna hayırlı olsun ziyaretinde bulundu. Ziyarete ASO 1.OSB'nin yeni yönetim kuruluna

çalışmalarında başarılar dileyen Seyit Ardiç, organize sanayi bölgelerinin önemine dikkat çekerek, iki organize sanayi bölgesi arasındaki ilişkilerin güçlendirilmesi ve geliştirilmesinin önemi- ne değindi.

Anadolu OSB Meslek Yüksekokulu nitelikli iş gücü yetiştirecek

Anadolu OSB'nin rekreasyon alanına kurulacak olan Başkent Üniversitesi Anadolu OSB Meslek Yüksekokulu, bölgede mesleki eğitim alanında önemli bir boşluğu dolduracak. Üniversite ve sanayi işbirliğinde örnek bir proje olan okul, aynı zamanda sürdürülebilir mesleki eğitim merkezi olarak hizmet verecek.

Konuyla ilgili bilgi veren Anadolu OSB Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Kutsi Tuncay, bu işbirliğinin istihdama ve mesleki eğitime büyük ölçekli katkı sağlayacağını altını çizdi.

Vali Topaca, sanayicilerin taleplerini dinledi

Ankara Valisi Ercan Topaca, Vali Yardımcısı Bilal Bozdemir, Sincan Belediye Başkanı Murat Ercan, Sincan Kaymakamı Abdullah Küçük, Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürü Vehbi Konarlı ile valiliğe bağlı il müdürleri Anadolu OSB'nin üreticileriyle bir araya gelerek, sanayicinin taleplerini dinledi.

Toplantıda konuşan Anadolu OSB Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Kutsi Tuncay, Ankara'nın sanayi kenti olma yolunda hızla ilerlediğine dikkat çekerek buna karşın ciddi bir işsizlik olduğuna

işaret etti. Tuncay, Anadolu OSB'nin yakın zamanda bin 250 orta ölçekli firmayla 60-300 bin arası vatandaşa istihdam sağlayacağını anlattı.

Devletin sanayiye bakışının pozitif olduğuna dikkat çeken Vali Topaca ise sanayicilerin karşılaştığı problemlerin çözümü için devletle üreticilerin bir araya gelmesinin çok önemli olduğunu ifade etti. Topaca, "Hedefleri olan bir ülkeyiz. Daha çok üretmeyi, daha çok ihracat yapmayı, istihdam sorununu çözmeyi hedefliyoruz" dedi.

TÜR-EV bilime hizmet edecek

Anadolu OSB Müteşebbis Heyeti Üyesi Zafer Demirbükten ve sanayici Fuat Eken'in katkılarıyla elektrikli otomobile dönüştürülen ve TÜR-EV adı verilen otomobil, bilimsel çalışmalarda kullanılması için Başkent Üniversitesi'ne 29 Aralık 2017 tarihinde düzenlenen bir törenle hibe edildi. Törene Başkent

Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ali Haberal, Ankara Bilim Sanayi ve Teknoloji İl Müdürü Vehbi Konarlı ve Anadolu OSB Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Kutsi Tuncay katıldı.

Törende konuşma yapan Prof. Dr. Ali Haberal, Anadolu OSB ile yakın bir işbirliği içerisinde olduklarını söyledi.

OSTİM Teknopark'ın AB projesi imzalandı

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hayata geçirilen, Avrupa Birliği ile Türkiye Cumhuriyeti ortaklığında finanse edilen 'Rekabetçi Sektörler Programı'nın ikinci dönemi çağrı sonuçları basın duyurusu ve imza töreni gerçekleştirildi. Etkinlikte Türkiye ve AB arasında ticaret hacminin her geçen gün geliştiğine işaret eden Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Dr. Faruk Özlü, "AB ile ürettiğimiz projelerin en önemli ortak noktası KOBİ'lerimizin rekabet gücünü

artırmak. 2018 yılı Türkiye için bilim, sanayi ve teknolojide atılım yılı olacak" dedi.

Program çerçevesinde ikinci dönemde desteklenecek 23 proje arasında yer alan OSTİM Teknopark Teknoloji Geliştirme Bölgesi'nin Mantar Kültivasyon ve Teknoloji Ticarileştirme Merkezi Projesi Protokolü, OSTİM Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Aydın ve Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürü Dr. Oğuz Hamşioğlu tarafından imzalandı.

Öğrenciler tatilde öğrenmeye devam etti

Çocuklar yarıyıl tatilinde unutulmadı ve eğlenerek öğrenmeye devam etti. OSTİM Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü, OSTİM Vakfı ve OSTİMSPOR Kulübü organizasyonu ile 2017 yılında düzenlenen yaz okulu eğitim programı faaliyetleri kapsamında, 2017-2018 eğitim-öğretim dönemi yarıyıl tatilinde de Konya Bilim Merkezi ve Konya Tropikal Kelebek Bahçesi'ne gezi düzenlendi. OSTİM'li çalışanların 7-12 yaş arasındaki çocuklarına yönelik organize edilen gezi

programına 42 öğrenci katıldı. Öğrencilere karne hediyesi olarak düzenlenen organizasyonun ilk ayağında Konya Tropikal Kelebek Bahçesi velilerle birlikte gezildi. 28 derece sabit ısı ve yüzde 80 nemle kelebeklerin doğal yaşam koşullarını sağlayan tropikal bahçede 30 farklı tür ve 4 bine yakın kelebek bulunuyor. Öğrenciler burada kelebeklerin yaşam döngüleri, türleri ve genel özellikleri hakkında bilgiler edinerek, konuyla ilgili merak ettikleri soruların yanıtlarını aldılar.

İŞİM'de teknik eğitimler başladı

İş ve İnşaat Makineleri Kümelenmesi (İŞİM), üyelerini dünya pazarlarına hazırlarken mesleki ve sektörel eğitim ihtiyaçlarını da karşılıyor. Bu kapsamda küme üyesi firmalara yönelik temel hidrolik eğitimi düzenlendi. Ardından mobil hidrolik, motor revizyonu ve bakım-onarım eğitimleri planlanıyor.

İŞİM, üyelerini dünya pazarlarına hazırlamak ve kapasitelerini geliştirmek üzere yürüttüğü çalışmalara devam ediyor. Küme, bu kapsamda düzenlediği

eğitimlerle de üyelerinin mesleki ve sektörel bilgilerini artırarak, rekabetçi bir üretim yapısına ulaşmasına destek oluyor.

Üç gün süren eğitime firmaların üretim bölümünde çalışan yetkilileri ve mühendisler katıldı. Eğitimde katılımcıların, hidrolik ve elektro hidrolik sistemlerle ilgili prensipleri anlayabilecek, ekipman, akışkan ve devre mantığıyla ilgili yorum yapabilecek, hidrolik sistemlerin devre şemalarını okuyabilecek seviyeye gelmesi hedeflendi.

Turgutlu sanayicileri OSTİM'i inceledi

OSTİM'li sanayiciler, Turgutlu Kaymakamı Uğur Turan, Turgutlu Belediye Başkanı Turgay Şirin ve Turgutlu Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Faruk Aydın'ın öncülüğündeki heyetle bir araya geldi. Taraflar ikili iş görüşmesinde işbirliği ve üretim imkanlarını değerlendirdi.

OSTİM Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Aydın, programda sanayicilere katkı sağlayacak çalışmalarını tüm imkanlarıyla destekleyecekleri mesajını verirken, OSTİM OSB Bölge Müdürü Adem Arıcı da kurumsal olarak kuruluş süreçlerini ve günümüzde sağladıkları hizmetler hakkında bilgi verdi.

Yılların değişmeyen lideri Hidromek

Türkiye İş Makinaları Distribütörleri ve İmalatçıları Birliği (IMDER) tarafından açıklanan verilere göre Hidromek, 2017 yılında hem kazıcı yükleyici hem de hidrolik ekskavatör ürün grubunda en fazla yurt içi satışı gerçekleştiren marka oldu. Hidromek, 2017 yılı satış verileriyle kazıcı yükleyici sınıfındaki pazar liderliğini dokuzuncu yıla, hidrolik ekskavatör sınıfındaki liderliğini ise altıncı yıla ta-

sıdı. Yıllardır iş makineleri sektörünün en çok tercih edilen markalarından biri olan Hidromek'in kazıcı yükleyici ürün grubunda dört tekeri eşit, ön tekeri küçük ve mini kazıcı yükleyici olmak üzere üç alt grupta ürünleri bulunuyor. Ekskavatör ürün grubunda ise 14-22 ton aralığında lastikli ekskavatörler ve 14-51 ton çalışma ağırlığına kadar çeşitlilik gösteren paletli ekskavatörler yer alıyor.

MOSFED'den Nurus'a üç ödül birden

Türkiye'nin 90 yıllık mobilya markası Nurus, 23-28 Ocak 2018 tarihleri arasında CNR İMOB Uluslararası İstanbul Mobilya Fuarı kapsamında Mobilya Dernekleri Federasyonu'nun (MOSFED) düzenlediği gala gecesinde üç ödüle değer görüldü.

Sektörün duayen isimlerinin ödüllendirildiği gecede Nurus Onursal Başkanı ve Gökyay Vakfı Satranç Müzesi Kurucusu Akın Gökyay, 'Yaşayan Çınarlar' ödülüne layık görüldü. Akın Gökyay ödülünü Başbakan Yardımcısı Hakan Çavuşoğlu ve MOSFED Başkanı Ahmet Güleç'in elinden aldı.

Ejder Yalçın'dan zor koşullarda yüksek performans

Türk savunma sanayisinin zırhlı kara aracı üretimindeki başarılı örneklerinden Ejder Yalçın 4x4 zırhlı muharebe aracının ünü sınırları aştı. Nurol Makina'nın, askeri birliklerle güvenlik güçlerinin meskun mahal ve kırsal alanlar dahil olmak üzere her türlü bölge ve arazi şartlarında hareket ihtiyaçlarına cevap vermek üzere geliştirdiği yüksek koruma ve hareket kabiliyetlerine sahip Ejder Yalçın, sahadaki performansını ticari olarak da başarıya dönüştürüyor. Türkiye'de envantere girmesinin ardından ilk kez Tunus'a ihraç edilen Ejder Yalçın için yurt dışında yoğun bir tanıtım, test ve sözleşme çalışması yürütülüyor. Üç kıta ve yedi ülkede test edilen Ejder Yalçın, aralarında Özbekistan, Slovakya ve Suudi Arabistan'ın da olduğu ülkelerde zorlu koşullar ve rakipler karşısında performans gösteriyor.

Ulusoy Elektrik Yıldız Pazar'da

Borsa İstanbul Ana Pazar'da işlem gören Ulusoy Elektrik, 1 Şubat 2018 tarihinden itibaren fiili dolaşımdaki paylarının ortalama piyasa değeri 100 milyon TL'nin üzerindeki şirketlerin işlem gördüğü Yıldız Pazar'da yer almaya başladı. Borsa İstanbul'dan yapılan açıklamada, "Ana Pazar'da işlem gören şirketlerden fiili dolaşımdaki paylarının ortalama piyasa değeri 100 milyon TL'nin üzerinde olan Ulusoy Elektrik İmalat Taahhüt ve Ticaret AŞ ve payları 1 Şubat 2018 tarihinden itibaren Yıldız Pazar'a alındı" denildi.

Dora Makina
Kurucu Ortağı
**Bekir
Sağlamyürek**

Kaynakçı çıraklığından CERN'e uzanan yol

Küçük yaşlarda babasının yanında kaynakçı çırağı olarak başladığı işini geliştirip bir başarı öyküsüne dönüştüren Bekir Sağlamyürek, araştırmacı kişiliğine zamanla mesleki birikimini de ekleyerek birçok önemli projeye imza atan bir sanayici. Aselsan ve Roketsan'da çalışan Sağlamyürek, CERN'den iş alan ilk Türk firması olan Dora Makina'nın da kurucu ortaklarından.

Meslek lisesinden 1982 yılında mezun olan Dora Makina Kurucu Ortağı Bekir Sağlamyürek, o dönemlerde okullarda ilk üçe giren başarılı öğrencileri işe davet eden Aselsan'ın isteği üzerine açılan sınavlara girer. Sınavlarda başarılı olduktan sonra Aselsan'da işe başlayan Sağlamyürek, işçi olarak çalışırken hafta sonları bilgi birikimini artırmak için hem fuarları ziyaret eder hem de OSTİM'deki talaşlı imalat yapan firmalara gidip araştırma yapar. Özellikle CNC makineleri konusunda bilgi birikimi artınca bazı firmalara danışmanlık yapan Sağlamyürek, hizmet verdiği firmalardan birinden teklif gelince ortaklarıyla birlikte tüm sektörlerde makine ve yedek parça üretimi yapmak amacıyla 2004 yılında Dora Makina'yı kurar.

Tüm bu süreçleri geçirdikten sonra bugün 90 çalışanı ve 30 makinesiyle yoluna devam eden Dora Makine, şimdilerde Aselsan, Roketsan, TÜBİTAK ve MKE'nin tüm birimleriyle ciddi bir alt yüklenicisi konumunda bulunuyor. Bu kurumların yaptığı AR-GE projelerinin ilk üretim ve iyileştirme süreçlerinde yer alan firma, yaptığı seri üretim sürecinde iş ortaklarının tasarımılarının üretilebilirliği noktasında da ciddi destek veriyor.

Biz de Sağlamyürek'le Aselsan'da başlayan iş yaşamı yolculuğundan gençlere tavsiyesine, hobilerinden günümüzde marka kimliğini güçlendiren Dora Makina'nın kuruluş sürecine, üretime kattığı artı değerden üretim felsefesine kadar bir dizi ayrıntıyı konuştuk...

Öncelikle Bekir Sağlamyürek'i tanıyabilir miyiz? İş hayatıyla tanışmanız nasıl ve ne zaman oldu?

Çocukluğumdan beri çalışıyorum, ortaokula başladığımda babamın kaynakçı dükkanında çıraklık yapardım. Yarım gün okula giderdim, geri kalan yarım günde dükkana gitmezsem fırça yerdim. Okuldan eve gelirken parkta filan oturduğum zamanda bile ödev yapardım. Anlayacağınız çalışmaya çok meraklıydım. Ortaokulda yaptığım ağaç oyma işleri, el işleri öğretmenlerimin çok hoşuna gidiyordu. Bunun için meslek lisesi torna tesviye bölümünde okudum. Bir işi severek yaparsanız başarılı olursunuz. Doğru kişiyle evlenmek gibi doğru işi seçmek de hayatta mutlu olmanızı sağlar. Doğru işi yapmak ömür boyu mutluluk getirir insana. Sevmeden yapılan işten başarı beklemek hata olur. Sonuçta ortaokuldan sonra meslek lisesi okudum, üniversiteyi de kazandım ama maddi imkansızlıktan

"Üretim alanımızı 2 bin 300 metrekareden 10 bin metrekareye çıkarmak istiyoruz. Bunu yaparken gerçekten sertifikalı ve eğitimli kadroya ihtiyacımız var. Çünkü büyümek, sadece makine almak ve yeri büyütmele olmuyor."

dolayı okuyamadım. 18 yaşına bile girmeden Aselsan'da çalışmaya başladım. Daha sonra Roketsan'ın ilk NATO ortaklığında yaptığı güdümlü roketler projesinin içinde yer aldım. Çok ciddi bilgi birikimi oluşturdum. CNC tezgahları Türkiye'ye geldiğinde ilk kullanan kişilerden birisiyim. Avantajları kullanarak, yani işin mutfağını bilerek 2004 yılında da artık çalışmanın yeterli olduğunu düşüncesiyle bir firma kurmaya karar verdim. Ortaklarımın da verdiği katkıyla 2004'te Dora Makine'yı kurdum.

TOBB'DA YAPILAN TOPLANTI DÖNÜM NOKTASI OLDU

İşe ilk başladığınızda hedefleriniz neydi? Bu süreci kısaca anlatır mısınız?

İlk dönemde hedeflerimiz arasında savunma sanayi vardı ama birinci önceliğimiz değildi. İki eksenli bir tornayla işe başladık. Arkasında kaliteyi ön planda tutmak adına CMM makinesi, sonra beş eksen işleme merkezi aldık. Kurumsal kimliğimizi kazanmaya çalıştığımız bu süreçte TOBB'da bir toplantıya katıldık. Savunma sanayi müsteşarı toplantıda bize aldıkları stratejik kararı açıkladı. Müsteşarlık olarak Savunma Sanayi Bakanlığı envanterindeki tüm ekipmanların yüzde 25 olan yerli katkı oranını 2010 yılında kadar en az yüzde 50'ye çıkarmak istediklerini söyledi. Aynı konuşmada, vakıf şirketlerine verdikleri işlerin yüzde 40'ını da KOBİ'lere yaptırma zorunluluğu getireceklerine değindi. İşte bu toplantı bizim için bir hedef oldu. Böylece biz üretimde savunma sanayine yönelmeye karar verdik.

Savunma sanayinde çalışanların ayrıldığı firmaya beş yıl iş yapma yasağı var. Bu koşullarda sizin de beş yıl Roketsan ile iş yapmamanız gerekiyordu. Bu süreç nasıl ilerledi?

O dönemde bazı kritik parçaların üretimi için Türkiye'de birçok firmayı gezerek araştırma yaptılar ama istenilen hassasiyette iş yapabileni bulamadılar. Ben Roketsan'da çalışırken benzeri parçaların üretimini

Yaşamı boyunca çalışmayı seven bir kişiliğe sahip olan Bekir SağlAMYÜREK, araştırmacı ve yeniliklere açık kişiliğiyle öne çıkıyor. Çocukluğundan itibaren üretim odaklı bir yaşamı tercih ettiği için girdiği her projeden başarıyla çıkıyor.

yapıyordum. Bu konudaki birikim ve tecrübemi bildikleri için bu parçaları imal etmemi istediler ve böylece yönetim kurulu kararıyla Roketsan'a üretim yapmaya başladık. 2008 yılında ortaklık yapımız değişti, diğer ortaklarımız ayrıldı. İbrahim Yarsan ve Hakan Başdal ile yolumuza devam ettik. Makine sayımız sekiz, çalışan sayımız ise 15'e çıktı. Daha sonra üretim alanımızı bin metrekarelik bir yere taşдық. Bugün ise 2 bin 300 metrekare alanda 13'ü mühendis olmak üzere 90 kişiyle savunma sanayinin ihtiyaç duyduğu, üretilmesi zor kritik parçaların üretimini yapıyoruz.

Bir de Doratek ve Ankes Otomasyon firmanız var. Bu iki şirket ne yapıyor?

Dora Makina, Doratek Medikal diye bir firmanın da sahibi. Dora Makina'daki aynı kültürle Sağlık Bakanlığı'ndan onaylı bin 500 çeşit ürün yapıyoruz. Bu ürünleri de yaklaşık 10

Gençliğinden itibaren farklı hobileri olan Bekir SağlAMYÜREK, bir dönem amatör olarak futbolla da ilgilendi.

Metalurji mühendisliği, malzeme bilimi çok önemli. İşin sadece mekatronik alanına değil, elektronik kısmına da hakim olmak avantaj sağlıyor. Kısa bir süre sonra kompozit malzemeler talaşlı imalatın yerini alacak. Gittikçe yontma yerine doğrudan şekil çıkararak oluşturma ön plana çıkacak. Mekatronik, robot yazılımı filan öne çıkaran bir bilim. Bu nedenle yeniden bir tercih hakkım olsa muhtemelen yine imalatla uğraşacağım bir şeylerin peşinde olurum.

“ANKARA AYNI ZAMANDA CİDDİ BİR SANAYİ ŞEHİRİ”

“Ankara Sanayi Odası’nın yönetimine çalışmalarını için teşekkür ediyorum. Özellikle mesleki eğitim için yaptığı okulları destekliyor ve çoğaltmasını bekliyorum. Ankara bürokrasi şehri kimliği yanında ciddi de bir sanayi şehri. Oda yönetimi her zaman bu kimliğin daha fazla öne çıkması adına emek harcıyor. Çünkü sanayi demek üretim demek, üretim demek kendi kendine yetmek demek, dışa bağımlılığın azalması demek. Bu amaca hizmet eden tüm yöneticilerimize teşekkürlerimi sunuyorum.”

yarıştıyor. Teklifi alamadıysanız ve kaçınıcı sırada kaldıysanız bildiriyorlar, eğer kazandıysanız sipariş gönderiyorlar.

Önceliğiniz uluslararası kuruluşlar mı, yoksa yerli sanayi mi?

Bu yoğunluk içerisinde yurt dışında CERN gibi prestijli kurumlarla çalışmaya devam ediyoruz. Zaten yurt içi firmalarla yeterince kapasitemizi doldurduğumuz için anormal bir yarış veya daha fazla iş üstlenmek için koşturmuyoruz. Çok özel bir hassasiyetle ihtiyaç duyulan parçaların üretiminde birçok uluslararası kuruluşla da çalışıyoruz. Ancak bizim önceliğimiz yerli savunma sanayinde yerleştirme adına ihtiyaç duyulan işlere dahil olmak ve kendi ürününü yapabilen bir Dora Makina’yı dünya markası yapabilmek.

“TEKNİK KADRO AYNI FREKANSTA DÜŞÜNEBİLMELİ”

Firma olarak kurumsallaşmak ve marka değerini artırmak için ne gibi çalışmalarınız var?

Bir şirket büyürken mutlaka kurumsallaşmak gerekiyor. Amatör ruhla yapabildiğimiz yere kadar getirebildik. Artık iş yükümüzü bu şirket kaldıramayacak duruma geldi. Kurumsallaşma adına bir program başlattık. Ürettiklerimizin daha çok izlenebilir olabilmesi için tüm işlem-

ülkeye ihraç ediyoruz. Bunun dışında Ankes Otomasyon şirketimiz de satış ve pazarlama firması olarak faaliyet gösteriyor.

ÖNCELİKLERİ YERLİ SAVUNMA SANAYİ Dora Makina, CERN’den iş alan ilk Türk firması unvanıyla kamuoyunda tanındı. Peki, bu sürece nasıl geldiniz?

Türkiye’nin CERN’e Mayıs 2015’te Asosiye üyeliği resmileşti. Bu üyeliğin arkasından da biz girişimlerde bulduk, firmamızı tanıttık. Almanya, İsviçre gibi ülkelere üretim yaptığımızı bildirdik. Firmamızın CV’sini, iş yapabilirlik kabiliyetini, altyapısını anlattık. Yaptığımız çalışmalarla kalitemizi gördüler ve CERN’den ilk iş alan Türk firması olduk. O dönemden bugüne kadar 20 paket iş üstlendiğimiz gibi halen iki paket işle ilgili görüşmelerimiz de sürüyor.

Bu paketleri alırken teklif yarışıyor mu?

CERN, her iş için mutlaka teklif

“Bizim sektörde özellikle iş bulma sıkıntımız yok. Şu anda pazar uygun ve bizim gibi iş yapan 50 firma daha olsa piyasada öyle ciddi bir haksız rekabet oluşmaz. En önemlisi de Türkiye'nin istediği yerleşime daha erken uygulanabilir.”

lerimizi ERP programıyla takip etmeye başladık. Altyapımızı sağlamlaştırıp ISO 9001'in içeriğini daha da geliştirip, ERP ile uyumlu hale getirdikten sonra hem ISO 9100 sertifikasını aldık. Üretim alanımızı ise 2 bin 300 metrekareden 10 bin metrekareye çıkarmak istiyoruz. Bunu yaparken de gerçekten sertifikalı ve eğitilmiş kadroya ihtiyacımız var. Büyümek, sadece makine almak ve yeri büyütmekle olmuyor. Bilgi birikimi olan, üretimi yapabilecek kaliteli eleman olduğu zaman anlam kazanıyor. Firma ve marka olmanın yolu da buradan geçiyor. Sadece yöneticilerin oluşturduğu yapıyla bu iş gelişmez. Alt kadrodaki teknik personelin çok iyi olması, aynı frekansta düşünebilmesi, aynı yol haritasıyla aynı hedeflere koşabilmesi önemli. Bunu yapabiliyorsanız büyümede engel yok demek.

“GELİŞEN TEKNOLOJİYİ TAKİP ETMEK SİSTEMİN ÖNEMLİ BİR PARÇASI” Daha fazla Türk şirketinin, CERN başta olmak üzere global üst düzey pazarlara yönelik üretim gerçekleştirmesi için neler yapılmalı?

Önce insan kaynağını, yetişmiş elemanı ve bu bilince sahip ekibi oluşturabilmek gerekiyor. Mühendisiniz gerçekten mühendislik, teknisyeniniz gerçekten teknisyenlik bilincine sahip olduktan sonra, gelişen teknolojiyi takip edip, son sistem makineleri kullanabilecek kapasite olduğu zaman her şeyi yapabilirsiniz. Belki üretim ayrı bir alan gibi görünüyor ama her şeyin temeli bütün bu birikimleri oluşturmadan geçiyor. CERN'deki parçalardan otomobillerdekine, cep telefonundakilerden kolunuzdaki saatin parçalarına kadar her şey CNC tezgahlarda üretiliyor. Bu üretimi yapabilecek altyapı

olduktan sonra işin yapılabilirliğinde sıkıntı yok. Ne kadar çok firma olursa o kadar çok iş olur. Kendi sektörümde veya başka sektörlerde iş olmadığını söyleyen arkadaşlara, “İş yoksa sende iş yok. Sen iş alamıyorsun, işi takip edip, koşturup, altyapıyı kurup müşteriye kendini, kaliteni ispat edemiyorsun” diyorum. Önemli olan iş yapma kültürü ve birikimi.

Yani pazarda yapılacak çok iş var?

2005 yılında çevremde OSTİM'de üç şirketten birinde CNC tezgahı vardı, CMM tezgahı sayısı ise 10'u geçmiyordu. Şimdi firmaların yarısında CMM var, o günden bu yana benim gibi 8-10 misli büyüyen çok sayıda firma var. Ben 30 makineye çıktım, çevremdeki diğer firmalarda makine sayısı 4-5 misli arttı. Demek ki bu makineleri doldurabilecek kadar iş var. Ben 24 saat çalışıyorum, halen yetiştiremiyorum.

Ne kadar çok aynı işi yapan firma varsa iş kalitesi de o kadar yükseliyor demek. Maliyeti aşağı çekince piyasayı doyuracak iş potansiyeli var. Potansiyel artınca Türkiye yurt dışından daha çok iş alma şansını yakalıyor. Örneğin havacılıkta Türkiye'nin aldığı pay yüzde 1 bile değil, bunun yüzde 5-6 olması çok büyük bir aşama demek. Bunların teşvik edilmesi lazım. Biz sermayemizi arsa ve binaya değil, makineye, tezgah altyapısına yatırmalıyız. Arazi, bina gibi desteklere ihtiyacımız var. Bu konularda önümüzün açılması gerekiyor. O zaman bizim gibi firmalar çoğalır, sermayemizi

daha verimli alanlara aktarırız.

Şu anda devletin verdiği AR-GE desteklerini yeterli buluyor musunuz?

AR-GE için devlet destekleri ciddi anlamda artmaya başladı. Devlet bu konularda önümüzü açmaya çalışıyor ama o kadar fazla bürokratik kural var ki bazen inanın bize de bıkkınlık geliyor. Bundan yıldıığımız için birçok desteğe girmiyoruz. Gerçekten bu işi hak eden firmalar iyi ayırt edilmeli. Biz de çok iyi biliyoruz ki, AR-GE çalışmalarını ne kadar önemser ve teknoloji yatırımlarının artırarsanız kârlılık oranınız da aynı şekilde yükseliyor.

GENÇLERE YABANCI DİL TAVSİYESİ...

İş yaşamına girmek isteyen gençlere önerileriniz var mı?

Şöyle bir geçmişe baktığımda, üniversite okumak benim için avantaj olabilirdi, o zamanki imkanlar müsaade etmedi. İş hayatında yapmasaydım dediğim bir şey olmadı ama en büyük eksikliğini yaşadığım şey yabancı dil bilmemek oldu. Bu nedenle gençlere önce iyi bir eğitim almalarını ve mutlaka yabancı dil öğrenmelerini tavsiye ederim.

Makineler 24 saat çalışıyor. Peki, siz ne kadar çalışıyorsunuz?

Sabah ben de tüm personel gibi gelip 08.30'da çalışmaya başladım. Gün içinde öncelikle mailleri kontrol ederim, ardından müşteri görüşmelerine geçerim.

Bu koşullarda ailenize nasıl vakit ayırabiliyorsunuz?

Maalesef. Bu tip işlerin en büyük sıkıntısı o, aileme vakit ayıramıyorum. Üç çocuğum var, birisi öğretmen, ikisi üniversite son sınıfta. Onlar da alıştılar artık bu duruma. Eleman olarak çalışırken hafta sonları vardı, senede altı hafta da tatil... Şimdilerde yıl içinde bir haftalık tatile düşünce ailem de çok oldu. Ancak, memnunum.

Herhangi bir hobiniz var mı?

İhtiyaç duyarsam ağaç oyması, doğa yürüyüşü gibi farklılıklar oluyor hayatımda, ama iş yoğunluğu içinde hobilere zaman ayıramıyorum. Bundan 10 sene öncesine kadar, daha doğrusu şirketi kurduğum ilk yıllar haftada bir-iki gün halı saha maçları ve yürüyüş yapardım. Şu anda oturduğumuz yerden kalkamıyoruz. Yüzmeye gitme planı yapmaya kalktığımda da mutlaka bir şey çıkıyor. Maalesef hobilerimize zaman ayıramıyoruz, sporu bıraktık ama geçmişten gelen spor yapmanın verdiği dinçlik sayesinde de henüz vücut kendini bırakmadı. İyi bir Galatasaraylıyım. Neredeyse her maçını izlerim, senede bir iki kez de İstanbul'a maça giderim.

Artık her anlaşmazlığın bir arabulucusu var

İşçi ve işveren arasındaki kıdem ve ihbar tazminatı, yıllık izin, fazla mesai gibi anlaşmazlıkların çözümünde 1 Ocak 2018'den itibaren yeni dönem başladı. İş Mahkemeleri Kanunu'nda yapılan değişikliğin yürürlüğe girmesiyle işçi ve işveren arabulucuya gitmeden dava açamayacak, arabulucu da anlaşma sağlanamaması durumunda dava açılabilir. Arabulucu uygulaması yargının iş yükünü de azaltacak.

Milyonlarca işçi ve işvereni ilgilendiren İş Mahkemeleri Kanunu'nda değişiklik öngören yasa yürürlüğe girdi. Bu yasa göre artık, bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatıyla işe iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya başvurulması şart oldu. İşçi ve işveren arasında yaşanan sorunları dostane yöntemlerle çözecek bir sistem olan arabuluculuk ile yargının yükünün de hafifletilmesi amaçlanıyor.

BİR AYDA SONUÇLANDIRILACAK

Arabulucu, yapılan başvuruyu görevlendirildiği tarihten itibaren üç hafta içinde sonuçlandırarak. Bu süre zorunlu hallerde arabulucu tarafından en fazla bir hafta uzatılabilir. Arabulucu, taraflara ulaşılamaması, taraflar katılmadığı için görüşme yapılamaması yahut yapılan görüşmeler sonucunda anlaşmaya varılması veya varılamaması hallerinde arabuluculuk faaliyetini sona erdirecek ve son tutanağı düzenleyecek. Arabuluculuk görüşmelerine taraflar bizzat kanuni temsilcileri veya avukatları aracılığıyla katılabilecekler.

İŞE İADEDE BAŞVURU SÜRESİ 30 GÜN

İşten atılan işçiler işe iade için 30

gün içinde arabulucuya başvurmak zorunda. Arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılamaması halinde son tutanağın düzenlendiği tarihten itibaren iki hafta içinde iş mahkemesinde dava açılabilir. Taraflar anlaşılırsa uyuşmazlık aynı sürede iş mahkemesi yerine özel hakeme de götürülebilir.

YARGININ YÜKÜNÜ HAFİFLETECEK

Yargının gündeminde önemli bir yer tutan işçi ve işveren arasındaki uyuşmazlıkların çözümü için Mayıs 2017 itibarıyla 50'si sosyal güvenlik hukukunda uzman olmak üzere 320 iş mahkemesinde 376 hâkim çalışıyor. Adalet Bakanlığı'nın verilerine göre, iş mahkemesi kurulmayan yerlerde 514 asliye hukuk mahkemesi, iş mahkemesi sıfatıyla iş uyuşmazlıklarına ilişkin davalara bakılıyor. Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü verilerine göre, 2016 yılı sonu itibarıyla ilk derece mahkemelerindeki 3 milyon 525 bin civarındaki hukuk uyuşmazlığının yaklaşık yüzde 15'i iş uyuşmazlıklarından, 2016 yılında bakılan 780 bin civarındaki hukuk uyuşmazlığının yaklaşık yüzde 30'u iş hukukundan kaynaklanıyor.

ASOTAUM ÇÖZÜM ÜRETİYOR

Ankara Sanayi Odası (ASO) arabuluculuk yasasının çıkmasının ardından gereken sorumluluğu üzerine alarak ulusal ve uluslararası alanda geçerliliği olan, kabul görmüş, güvenilir ve hızlı çözümler üreten 'ASO Tahkim, Arabuluculuk ve Uzlaştırıcılık Merkezi'nin (ASOTAUM) tüm hukuki ve teknik altyapısını 2015 yılında oluşturdu. Bakanlık tarafından standartları belirlenen ASOTAUM'un düzenlenmesi yapıldı ve 5 Ağustos 2015 tarihinde üyelerinin iş hayatında yaşadıkları hukuki uyuşmazlıkları mahkemeye taşınmadan, zaman ve itibar kaybına neden olmadan, daha kısa sürede çözümlenerek ortadan kaldırılabilmesi amacıyla çalışmalarına başladı.

Hakan Öztatar

“HUKUKÇULARIN ARABULUCULUK YAPTIĞI TEK ÜLKE TÜRKİYE”

Normalde bir davanın ancak 200-400 gün arasında sonuçlandırılabilirdiğini, çünkü dava sürecinin usuller zincirine bağlı olduğunu belirten Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürü ve Arabuluculuk Daire Başkanı Hakan Öztatar, “Arabuluculuk sizin adalete hızlı şekilde erişmenizi sağlayan bir süreç. Yeni iş mahkemele-ri yasası doğrultusunda işçi ve işveren arasındaki anlaşmazlıkların çözümünde arabuluculuk sisteminin yasal zorunluluk haline geldi. Dünya genelinde arabuluculuk 160 ülkede faaliyet gösteriyor, Türkiye 161’inci ülke oldu. Dünyadan farklı olarak hukukçuların arabuluculuk yaptığı tek ülke Türkiye” diye konuştu.

2018 Ocak ayı itibarıyla çözüme kavuşan anlaşmazlıkların 25 bin civarında olduğunu aktaran Öztatar, bu oranların yüzde 91’inin işçi-işveren uyuşmazlığı olduğunu belirtti.

Cevat Kazma

“HER İKİ TARAF DA EŞİT MESAFEDA OLUNMALI”

Türkiye’de işçiyle işveren arasındaki anlaşmazlıklar nedeniyle açılan dava sayısının 2017’de 500 bini, davaların görülme sürelerinin de bir yılı aşmış olduğunu ifade eden Arabulucu Avukat Cevat Kazma, tarafların arabulucu nezdinde üç hafta içinde dört kez görüşerek anlaşma yolu arayacaklarını, anlaşılması halinde hazırlanacak tutanağın mahkeme kararı niteliği taşıyacağını söyledi.

Arabulucunun her iki taraf da eşit mesafede olma zorunluluğuna değinen Cevat Kazma, “Taraflar adliyelerde bulunan arabuluculuk bürolarına başvuruda bulunabilecek. Başvuru sonucunda komisyon bir arabulucu atayabilecek ya da tarafların üzerinde mutabık olduğu bir arabulucuyla devam edecek” dedi.

Umut Metin

“UZUN YARGILAMALARA SON”

Türkiye’de bugüne kadar toplam 25 bin uyuşmazlığın arabuluculukla çözümlendiğini dile getiren MTN Hukuk Bürosu Kurucu Ortağı Arabulucu Avukat Umut Metin, Arabuluculuk Daire Başkanlığı verilerine göre bu rakamın günlük 200-300 arasında aylık ise 5 bin civarında arttığını belirtti. Bu oranlarda rekor düzeyde artış yaşanacağına dikkat çeken Metin, “Arabuluculuk Türkiye’de çokça şikayet edilen uzun yargılama süresi, yargılama harç ve masrafı, bilirkişi-keşif ücreti gibi olumsuz yönler taşımaması nedeniyle daha çok rağbet görüyor. Uyuşmazlıklar birkaç hafta, çoğu zaman bir günde uzlaşıyla sonlanıyor. Gizlilik kuralı, sorununun başkalarının bilinmesini engelliyor. Arabuluculuk, tarafların görüşmede kendilerini rahatlıkla ifade edebilmelerine imkan veriyor. Bu yüzden arabulucular olarak başardıklarımız, diğer ülkelere örnek olacak düzeye ulaştı” şeklinde konuştu.

BEŞ SORUDA ARABULUCULUK

01 Arabuluculuk nedir ve hangi davalarda arabulucuya gidilir?

Bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi işveren alacağı, tazminatı ve işe iade talebiyle açılan davalarda arabulucuya başvurulması gerekiyor.

02 Arabulucuya başvurulması mahkemeye gitmenin önünde bir engel mi?

Arabulucuya gitmek zorunlu, ancak uzlaşmak zorunlu değil. Bu nedenle taraflar arasında anlaşma sağlanamazsa mahkemeye gidilmesinde herhangi bir engel yok.

03 Arabulucu ne kadar sürede karar verecek?

Arabulucu atandıktan sonra üç hafta içerisinde karar vermek zorunda. Bu süre zorunlu hallerde en fazla bir hafta uzatılabilir.

04 Arabulucuya başvurmanın maliyeti ne kadar?

Sistem, mahkemeye göre daha ucuz. Mahkemelerde olduğu gibi dava harcı, noter, bilirkişi gibi ek masraflar yok.

05 Arabulucu toplantısına gidilmezse ne olur?

Geçerli bir mazeret göstermeksizin ilk toplantıya katılmayan taraf, son tutanakta belirtiliyor ve bu taraf davada haklı çıksa bile yargılama giderinin tamamından sorumlu tutuluyor.

Arabuluculukta gizlilik ön planda olduğu için anlaşma olmasa bile tarafların kaybedeceği herhangi bir şey yok.

Yargısal süreçte karar alma tarafların yetkisinde değilken, arabuluculukta anlaşma tutanağının içeriği tarafların iradesine bağlı.

Eski sistemde kıdem, ihbar, kötü niyet tazminatında zaman aşımı 10 yıldır, şimdi beş yıla indi.

NE DEĞİŞTİ?

Arabuluculukta mahkemelerdeki gibi tahkikat, iddia, savunma, delil ve ispat gibi hükmi konular yer almıyor.

Hazır giyim sektörü dünyayı giydiriyor

Türkiye'nin küresel rekabette üst sıralarda olmasını sağlayan hazır giyim sektörü, konumuyla rakiplerini kışkırtıyor. Yıllık 17 milyar dolar hazır giyim ihracatında, dünyanın altıncı büyük tedarikçisi olan Türk hazır giyim sektörü, yıllık 60 milyar dolarlık ihracat hedefine ulaşp dünyanın en büyük üç ihracatçısından biri olmayı istiyor. Küresel rekabetin giderek sertleştiği sektörde, bu hedeflerin hayata geçirilmesi için yeni proje ve stratejilerin geliştirilmesi ise şart...

22

dolar
kilo başı
birim fiyatı

17

milyar dolar
yıllık
ihracat

60

milyar dolar
hedeflenen
ihracat
rakamı

Bir sektör düşünün, ülkenin küresel pazarlara açılıp, rekabet edebilmesi için öncül rolü üstlenmiş olsun. Bir avuç girişimcinin ve bir elin parmaklarını geçmeyen devlet adamının özverişiyle 20'nci yüzyılın son çeyreğinde ihracat yapmaya başladığı yolculukta, dünyanın kaderinin değiştiği dönemleri, büyük değişimleri, krizleri atlatsın ve göz kamaştırıcı bir başarıya imza atarak ülkesini dünyanın en önemli oyuncularından biri haline getirsin. Bu olağanüstü yolculuğu gerçekleştiren hazır giyim sektörü, 21'inci yüzyılın ilk çeyreğini yaşadığımız şu günlerde de boş durmuyor. Türkiye'nin en önemli ihracat kalemlerinden biri olmasından aldığı güçle, yakalanan başarının devam etmesi ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerindeki başrolünü koruyabilmesi için yeni projeler geliştirmeyi sürdürüyor.

2005 yılında kotaların kalkmasıyla birlikte, dünya hazır giyim pazarında hem arz hem de talep yönünde şiddetli bir rekabet yaşanmaya başladı. Kötüleşen ekonomik koşullar nedeniyle ABD, Almanya ve Japonya gibi büyük ülkelerde tüketicilerin satın alma kararlarında fiyatın önemi artarken, tüketicilerin belirli bir kalitedeki ürünü daha düşük fiyatlardan talep etmesi, hazır giyim ürünleri üzerinde ciddi bir fiyat baskısı oluşturdu. Diğer taraftan, perakende sektöründe faaliyet gösteren firmaların çeşitlenmesi, sayılarının artması ve faaliyetlerinin genişlemesi, hazır giyim ürünlerindeki fiyat rekabetinin daha da şiddetlenmesine yol açtı. 2023 yılında küresel hazır giyim pazarının büyüklüğünün 740 milyar dolara ulaşacağı düşünüldüğünde rekabetin daha da şiddetlenmesi kaçınılmaz görünüyor.

SEKTÖRÜN YÜKÜNÜ KOBİ'LER TAŞIYOR

Tüm bu zor şartlar ve sıkıntılara rağmen Türkiye'de hazır giyim sektörü, imalat sanayi içinde ihracat

geliri en fazla olan ve en yüksek net döviz girdisi sağlayan endüstrilerden biri. Dünyanın en önemli üreticileri arasında yer alan sektör, dünya ihracatından da yüzde 3-4 civarı pay alıyor. Aynı zamanda Türkiye'nin 81 ilinde yaygın olarak üretim yapan stratejik bir sektör. Üretim yapısı emek yoğun, işletme yapısı ise KOBİ ağırlıklı olan sektörün sadece üretim tarafında yarısı kadınlardan oluşan 500 bin kişi istihdam ediliyor. Şubat 2017 itibarıyla çoğu KOBİ niteliğinde olan 31 bin 755 firmanın faaliyet gösterdiği sektör, iş yeri sayısı bakımından imalat sektörü içinde üçüncü sırada.

Sektörün en önemli ihracat pazarını başta Almanya, İngiltere ve İspanya olmak üzere Avrupa ülkeleri oluşturuyor. Düşük seviyelerde bulunan ithalatta ise Bangladeş ve Çin öne çıkıyor. Pazar çeşitlendirmesi hedefleyen sektörün en büyük rakipleri ucuz iş gücüne sahip olan Asya ülkeleri.

KATMA DEĞERİ YÜKSEK ÜRÜN İHRAC EDİYOR

Yıllık 17 milyar dolar ihracat yapan hazır giyim sektörü, 200'ün üzerinde ülkeye ihracat yapıyor. 17 milyar dolarlık ihracattan 14 milyar dolar net döviz kazanılıyor. Sektörün Türkiye'nin yüksek katma değerli ürün ihracatına katkısı muazzam boyutlarda. Türkiye'nin toplam ihracatında kilo başı birim fiyat 1 doların üzerindeyken, tekstil sektöründe bu oran 6 dolar. Hazır giyimde ise kilo başı birim fiyat 22 dolar civarında.

Sektör temsilcileri bu başarının devam etmesi için yoğun gayret gösteriyor. Öncelikli hedefleri kilogram başına ihracat gelirini 30-40 dolara çekmek. Sektörün, 2023 yılı ihracat stratejisi çerçevesinde 30 milyar doları doğrudan, 30 milyar doları organizatör ülke kimliğiyle toplamda 60 milyar dolarlık bir ihracat hedefi bulunuyor. Hedefler gerçekleştiğinde şu anda dünyanın en büyük altın-cı tedarikçisi olan Türk hazır giyim

ILMIO

Detaylarla Göz Kamastırın.

sektörü, dünyanın en büyük ihracatçısından biri haline gelecek.

YENİ PAZARLARA AÇILMAK...

Hazır giyim sektöründe ihrac pazarlarının çeşitlendirilmesi, sektörün son yıllardaki en stratejik adımlardan biri. Yaşlanan nüfusu sebebiyle büyüme potansiyeli görece sınırlı olan AB pazarı yerine, tüketim potansiyeli yüksek olan genç pazarlara yönelimin artacağı yönündeki veriler, sektörün de ihracat haritasında değişimlere yol açmakta. Öte yandan sektördeki firmaların bir kısmının doğrudan ulusal veya küresel markalara üretim yapması, Türk firmalarının yurt dışında mağazalaşması sektörün en önemli avantajları arasında.

MARKALAŞMA KAÇINILMAZ

Üretimin yaygınlaşması ve maliyetlerin düşmesi markalaşmayı zorunlu hale getiriyor. Yarım yüzyıldır firmaların küresel başarı öykülerinin en önemli unsuru markalaşma.

Sözlük anlamıyla, kişisellik, özgünlük, beğenilirlik gibi unsurları bünyesinde toplayan markalaşma, tüketicilerin gözünden kendine özgü ve dayanıklı algılar yaratma süreci olarak tanımlanabilir. Firmalar açısından markalaşma her halkası bir diğer halkayla ilişkili zincire benzetilebilir. Uzmanlar, rekabetin yoğun olduğu hazır giyimde markalaşma sürecinin bu yüzden diğer sektörlerle göre daha zorlu olduğuna dikkat çekiyor.

TASARIMA İLGİ ARTIYOR

En geniş anlamıyla, yaşam düzenlemelerine biçim ve düzen getiren bir faaliyet olarak tanımlanan tasarım amaç anlamında, bir hedef ve süreci ima eder. Bu tanımlama üzerinden hareketle Türk hazır giyim sektörünün 21'inci yüzyılda hedeflediği sıçramayı yapabilmesi için tasarım konusuna önem vermesi gerektiğini söyleyen uzmanlar, son yıllarda gerek hükümet destekleri gerekse birlik ve firma bazında yürütülen projelerle önemli adımların atıldığını kaydediyor.

Hadi Karasu

KARASU: "SEKTÖR, MARKALI İHRACATI BÜYÜTMEMEYE ODAKLANMALI"

Türkiye Giyim Sanayicileri Derneği (TGSD) Yönetim Kurulu Başkanı Hadi Karasu, Türk hazır giyimin hak ettiği noktaya gelmesi için gerekenleri öncelik sırasına koyuyor. TGSD Başkanı Karasu, "AB'nin ithalat yaptığı ülkeler arasındaki yerimiz ikincilikten üçüncülüğe gerilemiş durumda. Türk siyasi otoritesini, Türk hazır giyim üreticisini yönlendirecek, markalaştıracak ve destekleyecek yeni projeler için birlikte çalışmaya davet ediyoruz" dedi.

TABLO İYİMSER

Hadi Karasu, önümüzdeki 5 yılda Türkiye'nin hazır giyim ihracatını yaklaşık yüzde 50'lik büyümeyle 25 milyar dolar seviyesine çıkarmayı, hedeflediklerini belirtti. İhracat miktarı kadar değer bakımından da yükseliş beklediklerini ifade eden Karasu, hazır giyimde değer endeksinin de kilogram başına 20 dolardan 40 dolara yükseltmeyi amaçladıklarını vurguladı. Karasu şöyle devam etti: "Türk hazır giyim sektörünün hızlı üretim ve tasarım kabiliyetleriyle dünya markası olma yolunda emin

adımlarla ilerleyecek. 2017 yılı itibarıyla 17 milyar dolar olarak gerçekleşen hazır giyim ihracatımız, 2017'de Türkiye'nin 157 milyar dolar olan toplam ihracatı içinde yüzde 11'lik bir paya sahip. Aynı zamanda 2018 yılının ilk ayını kapsayan sonuçlar iyimser bir tabloya neden olmuş durumda. 2018 Ocak ayı, 2017'nin aynı ayıyla karşılaştırıldığında hazır giyim ihracatında yüzde 15'lik net bir yükseliş göze çarpıyor. Diğer yandan iç pazar talebini karşıladığı gibi ithalatın da önüne geçen sektörümüz, Türkiye ekonomisi açısından vazgeçilmez bir değerdir" şeklinde konuştu.

YOL HARİTASINDA SICAK TEMAS VE MARKALAŞMA VAR

TGSD olarak proaktif temasların başlatıldığını, büyük elçilikler ve ticari temsilciliklerin yanı sıra dış temasların başlatıldığını ifade eden Karasu, "Büyük alım grupları güvenlik gibi konuları öne sürerek bizlerle yüz yüze temaslarını neredeyse yok denecek kadar az bir noktaya indirdiler. Bu temasların tekrar artması için fırtınanın dinmesini beklemek yerine biz proaktif davranarak tüm hedef ülkeler ve gruplarla temaslara başladık" dedi.

Yol haritasının ikinci adımının ise markalaşma olduğunu belirten Karasu, sözlerine şöyle devam etti:

Canip Karakuş

"Marka olmak en kısa tanımla müşterinize bir söz vermek ve bu sözde durmaktır. Türkiye'nin hazır giyim sektörü olarak iş etiğimiz, hızımız ve vadettiğimiz standart kalite bizim için öncelikli. Bu konuda devlet kurumlarından beklentimiz de hem kanuni alt yapı hem de süreç yönetimi bakımından yanımızda olunması. Diğer yandan TGSD bilgi üreten, üyelerine ve sektöre yol gösteren bir rehber. Markalaşma yolunda olan tüm hazır giyim üreticilerinin yararlanacağı Mentoring projemiz bu yolda atacağımız somut adımlardan biri."

KARAKUŞ: "ANKARA'YI KONFEKSİYONUN MERKEZİ YAPACAĞIZ"

Ankara Giyim Sanayicileri Derneği (AGSD) Başkanı Canip Karakuş, dernek olarak oluşturdukları vizyona ulaşmak için çeşitli hedefler belirlediklerini söyleyerek, "Ankara'yı uluslararası anlamda bir tekstil ve konfeksiyon fuar merkezi haline getirmek istiyoruz. Öte yandan bir diğer hedefimiz de ülkemizin Avrupa'nın hazır giyim ortağı konumuna gelmesi. Ankaralı giyim sanayicileri, oluşturacakları güç birliğiyle bunları başaracaktır" dedi.

AGSD'nin Ankaralı tekstil sanayicilerini, ulusal ve uluslararası pazarda tanıtma ve ihracattaki pazar payını artırma hedefleriyle kurulduğunu aktaran Karakuş, yabancı müşterilere ayrıntılı bilgiler vermek, üye bilgi bankası oluşturmak, elektronik ortamda bilgi alışverişini sağlamak, Ar-Ge çalışmalarına hız vermek amacıyla çeşitli çalışmalar yaptıklarını kaydetti. Karakuş, "Öncelikli hedeflerimizi ise sektörümüzle ilgili sorunları saptamak ve çözüm üretmek, istihdama katkıda bulunmak, sektörel karar alma süreçlerine katılarak sektör temsilcilerinin yetiştirilmesine zemin oluşturmak, verimliliği artırıcı çalışmalara öncülük ederek eğitim

Hikmet Tanrıverdi

çalışmaları düzenlemek oluşturuyor” diye konuştu.

“TASARIM KONUSUNDA ÖNE ÇIKMAK İSTİYORUZ”

Meslek liseleri arasında düzenlenen yarışma sonrasında 30 öğrencinin Napoli şehrinde bulunan Moda Tasarım Okulunda dokuz hafta boyunca eğitim aldığını söyleyen Karakuş, “Ayrıca kurulan sürekli eğitim merkezinde bulunan bilgisayarlı kalıp hazırlama laboratuvarında verilen eğitimler neticesinde birçok genç işe yerleştirildi” dedi.

İlki 2000 yılında düzenlenen “Başkent Moda Günleri” kapsamında her yıl, o senenin giyim trendlerini, renk ve stillerini defilelerle tüketiciye sunarak farkındalık kazandırmaya çalıştıklarını söyleyen Karakuş, “Derneğimizin çıkardığı “Moda Ankara” dergisiyle modadan ülke gündemine, sanayiden toplumsal olaylara kadar birçok konuyu okurlarımıza sunuyoruz” açıklamasını yaptı.

TANRIVERDİ: “DİJİTAL DÖNÜŞÜMÜ BAŞLATTIK”

Türkiye'nin toplam 17 milyar dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının yüzde 74'ünü İHKİB ça-

tısı altındaki firmaların gerçekleştirdiğini belirten İstanbul Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği (İHKİB) Başkanı Hikmet Tanrıverdi, Türkiye'yi hazır giyim ihracatında üçüncü ülke konumuna taşıyacak, altı hamlelik yeni bir strateji belirlediklerini söyledi. Geliştirdikleri stratejiyi ‘Hazır Giyim Sektörünün Vizyon Belgesi’ adıyla kamuoyuna ilan ettiklerini söyleyen Tanrıverdi, vizyon belgesinde, altı hamlenin ilk adımını dijital dönüşümün oluşturduğuna dikkat çekerek, “Bu çerçevede “Tasarımdan Üretime Hazır Giyim Sektöründe Dijital Dönüşüm” projemizi başlattık. Sanayi Bakanlığı ve AB destekli proje için 9.8 milyon dolarlık bir kaynak kullanacağız” dedi.

HEDEF, AB PAZARINDAKİ PAYI EN AZ İKİ KATINA ÇIKARMAK

Avrupa Birliği ülkelerinin ihracattaki önemine değinen Hikmet Tanrıverdi, “Türkiye’den dünyanın hemen her ülkesine hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı yapıyoruz. Ancak toplam ihracatımızın yüzde 71’ini AB ülkelerine gerçekleştiriyor” dedi.

Çin ve Bangladeş’in ardından AB’nin üçüncü hazır giyim tedarikçisi olduklarını söyleyen Tanrıverdi, “Coğrafi yakınlığımızı kullanarak AB pazarındaki payımızı en az iki katına

çıkarmayı öngörüyoruz. AB’nin yanı sıra ABD, BDT ülkeleri, Ortadoğu ve Afrika’da pazar payımızı artırmak için ticaret heyetleri düzenliyor, Pure London, Magic Las Vegas, Who’s Next ve CPM başta olmak üzere küresel ölçekteki fuarlara İHKİB öncülüğünde milli katılım gerçekleştiriyoruz” diye konuştu.

GÜLLE: “TÜRKİYE’DE TASARIMI TABANA YAYACAĞIZ”

İstanbul Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği (İTHİB) Yönetim Kurulu Başkanı İsmail Gülle, geçmişte üretmenin ön planda iken artık tasarımın öne çıktığına dikkat çekti. Türkiye’de üretimin yanı sıra tasarım konusunda çok yol alındığını vurgulayan Gülle, “Tasarım büyük firmaların kültürü haline geldi. Bunun tabana yani KOBİ’lere yayılması gerekiyor. KOBİ’lerimiz tasarım konusuna daha fazla önem vermeli. Bu konuyu İTHİB olarak kendimize görev addettik. Tasarımın tabana yayılması için var gücümüzle çalışacağız” diye konuştu.

“KDV İADESİNİN HIZLANMASI YENİ REKORLAR GETİRİR”

2017 yılının ikinci yarısından itibaren sektörlerinin yüzde 80’in üzerinde bir kapasiteyle çalıştığını anlatan Gülle, çok ciddi bir yatırım sermayesi gerektiren ve çok önemli istihdam yaratan tekstil ve hammaddeleri sektöründe kapasite kullanım oranlarının kendilerine yeni yatırım sinyalleri verdiğini belirtti. Gülle, “KDV iade süreçlerinin hızlandırılmasıyla sektörlerimiz hiç şüphesiz yeni yatırım kararları alacak. Yeni yatırımlar da yeni istihdam sağlayacak. 2017 yılının sonunda Maliye Bakanı Naci Ağbal ile gerçekleştirdiğimiz toplantıda KDV reformunun geleceği müjdesini almıştık. Bakanımıza bu konuda sektörler olarak inancımız

İsmail Gülle

Giyasettin Eyyüpkoca

tam. 2018 yılının ilk çeyreğinde iade sürecin hızlandırılması, ihracatta rekorlar kıran Türkiye ekonomimizi yeni rekorlarla taçlandırarak” şeklinde konuştu.

EYYÜPKOCA: “KÜRESEL GELGİTLERE RAĞMEN HAZIR GİYİM BÜYÜYOR”

Laleli Sanayici ve İşadamları Derneği (LASIAD) Yönetim Kurulu Başkanı Giyasettin Eyyüpkoca, hazır giyim sektörünün Türkiye’yi uzun yıllar boyunca taşıyacak önemli bir endüstri dalı olduğunu belirterek, “Yıllar boyunca değişen dengeler ve küresel gelgitlere rağmen Laleli büyümeye ve gelişmeye devam ediyor” dedi.

Türkiye’nin hazır giyimde gelişmiş altyapısı ve üretim potansiyeliyle dünyada kendisine özel bir yer edindiğini söyleyen Eyyüpkoca, Laleli’nin de Türkiye’nin ve İstanbul’un ticari anlamda dışarıya açılan kapısı olması nedeniyle bu potansiyeli fazlasıyla hayata geçirdiğini kaydetti. Eyyüpkoca, “2017, bizler için 2016 ve 2015’e göre nispeten başarılı bir yıldır. Hedef pazarlarımızdan olan Rusya ile ülkemiz arasında gelişen

ilişkiler öncelikle Laleli bölgesine pozitif yönde yansıyor” diye konuştu.

Sektörün küresel pazarda geldiği noktayı da değerlendiren Eyyüpkoca, “Uzun yıllar sürdürdüğümüz pazar çeşitlendirme faaliyetleri de artık meyvelerini vermeye başladı. Laleli bugün Afrika’dan Uzak Asya’ya kadar dünyanın birçok yerine ürün ve hizmet satabilen eşsiz bir bölge. Laleli’ye gelen alıcılar esnek ürün çeşitliliği ve kalıp noktasındaki uzmanlığı her anlamda yaşıyor ve bunu ticari kazanca dönüştürebiliyor. İhracat noktasındaysa yolcu beraberinde taşınan malların beyan edilmek suretiyle ihracat sayılması yönünde gerçekleştirilen düzenlemeyle dış ticaret rakamlarımızın fazlasıyla yükseleceğini düşünüyorum” açıklamasında bulundu.

KARATAŞ: “OSMANBEY’DEN YAPILAN İHRACAT 69 İLİMİZDEN FAZLA”

Osmanbey’in ihracatta Türkiye’nin önde gelen bölgesi olduğunu söyleyen Osmanbey Tekstilci İşadamları Derneği (OTİAD) Yönetim Kurulu Başkanı İlker Karataş, 2017

İlker Karataş

yılı hazır giyim ihracatına göre İstanbul’un yüzde 9, Türkiye’nin ise yüzde 6’sının Osmanbey’den gerçekleştiğini söyledi. Karataş, “TİM kayıtlarına göre Osmanbey ve çevre bölgelerden, 140 ülkeye 1.494 milyar dolar tutarında ihracat yapılıyor. Osmanbey’den yapılan ihracat 69 ilimizin rakamlarından fazla” diye konuştu.

Hazır giyim sektörünün sağlam altyapısı, ülke ekonomisine sağladığı net döviz girdisi ve istihdamıyla önümüzdeki yıllarda da kolay vazgeçilebilecek bir sektör olmadığına dikkat çeken Karataş, “Türkiye’nin toplam ihracatında kilo başı birim fiyat 1 dolar civarıken tektilde 6, hazır giyimde 22 dolar civarı. Bu da yaratılan katma değer bir göstergesi” dedi.

Hazır giyim sektörünün gelecek vizyonu için yapılacak çok iş olduğunu söyleyen Karataş, “Kim ne derse desin sektörün önünde daha alınacak çok yol var. Yeterli AR-GE desteğinin verilmesiyle teknik tekstil alanlarında daha çok yapılacak işler var. Avrupa ülkeleri gelir düzeyi olarak ne kadar gelişmiş olsalar da tekstil ve hazır giyim sektörü hâlâ önemli. Avrupa markaları her ne kadar ürünlerinin tamamını kendi ülkelerinde üretmeseler de organizatör ülke olma noktasında dünyanın her yerinde üretim yapıp dünyanın her yerine satar durumdadır” ifadesini kullandı.

“MARKALAŞMANIN YOLU KALİTELİ İNSAN KAYNAĞI”

Markalaşmanın mağaza sayısının artması anlamına gelmediğine değinen Karataş, “Farklı bir ürün ve farklı bir sunum sizi iyi bir marka yapabilir. Markalaşmak çok bilinmeyenli bir denklem gibi. Denklemin ana bilinmeyenlerini çözdüğümüz anda gerisi çorap söküğü gibi gelir. Denklemin bilinmeyenleri de belli, bu denklemi çözecek beyin en önemli konu. Yani kaliteli insan kaynağı sizin denklemi çözecek olan anahtarımız” dedi.

“Yabancı asansörcüler ye

Kazan Makina ve Isı Sanayi firma sahibi
Ahmet Turan Eroğlu
Şantes Klima Havalandırma Soğutma Genel
Müdürü **Erkan Şanal**
Üntes Isıtma Klima Soğutma Sanayi Yönetim
Kurulu Başkanı **Mehmet Hakkı Şanal**
Alfa Makina Kazan Sanayi Yönetim Kurulu Başkanı
Veysel Karabaş
Elco Elevator Elektronik Genel Müdürü
Gürhan Cihaner
GENTUR Asansör firma sahibi
Turgay Turhan
Merih Asansör Yönetim Kurulu Başkanı
Yusuf Atik
Efor Asansör firma sahibi
Taner Kalyon

İklimlendirme ve asansör sanayicileri asomedyaya'ya konuştu...

Yerli üreticileri bitirecek”

ASO'nun bu ayki 'Yuvarlak Masa' toplantısında ASO 23 Numaralı Isıtma ve İklimlendirme Cihazları Sanayi ve ASO 27 Numaralı Asansör Sanayi Komitesi bir araya geldi. Genel olarak her iki sektör temsilcileri de kamu alımlarında yabancı ürünlerin tercih edilmesinin ülke ekonomisine zarar verdiği görüşünde birleşti. Sektör yetkilileri bir yandan yerli üretimin teşvik edilmesini, diğer yandan da başta kamu olmak üzere alımlarda yerli üretimin tercih edilmesi gerektiği görüşünü savundular.

Ankara Sanayi Odası (ASO) 23 Numaralı Isıtma ve İklimlendirme Cihazları Sanayi ve ASO 27 Numaralı Asansör Sanayi Komitesi bu ayki yuvarlak masada sektörün genel sorunlarını gündeme getirdi. Sektörde özellikle kamu alımlarında yerli sanayinin desteklenmediğini, bunun yerine yabancı firmaların tercih edildiğini anlatan sektör temsilcileri, global şirketlerin ülkemizde hiçbir malzemeyi üret-

mediğini ve sadece montaj yaptıklarını dile getirdi. Oysa yerli asansör firmalarının her türlü gelişmişliğe sahip olduğuna, hatta standartları Avrupa ülkelerinin belirlemesine rağmen ilk önce Türk üreticisinin uyguladığına dikkat çeken komite temsilcileri, müteahhitlerin ve kamu alımı yapanların yerli sanayiye desteklemek için Türk markalarını tercih etmeleri gerektiğinin altını çizdi.

**Kazan Makina ve Isı Sanayi
firma sahibi**

Ahmet Turan EROĞLU:

“Yerli üretici destek bekliyor”

Selçuk Üniversitesi Makine Mühendisliği Bölümü'nden mezun olduktan sonra 10 yıl iki firmada fabrika müdürlüğü yapan Kazan Makina ve Isı Sanayi firma sahibi Ahmet Turan Eroğlu, kendi kurduğu firmasında kalorifer kazanları, merkezi kazan daireleri, tesisat ve mekanik imalat işleri üzerine faaliyet gösterdiklerini kaydetti. Sadece iç pazara üretim yaptıklarını anlatan Eroğlu, “Yaklaşık 24 yıldır bu sektörde üretim yapıyoruz. ASO'ya komite üyeliği, meclis üyeliği yaptım, halen meclis üyesi olarak devam ediyorum” dedi.

Eroğlu, ülkemizde üretimin tüketimi karşılayamaması nedeniyle ithalata yönelindiğini söyledi. Tarım ve sanayide düşen üretimin, ithalata yönelmeyi getirdiği için oluşan açığı kapatmak amacıyla devletin üretimi desteklemesi gerektiğine değinen Eroğlu, ancak ne yazık ki bu alanda verilen desteklerin yetersiz olduğunu vurguladı.

Sektörün yaşadığı sorunların başında kalifiye eleman bulmamanın geldiğini işaret eden Eroğlu, “İnsanlar rahat işlerde çalışmayı tercih

Ahmet Turan Eroğlu:

“Maalesef ülkemizde çalışanlar daha çok rahat işleri tercih ediyor. Böyle bir ortamda bizler de sanayide çalıştırmak için vasıflı personel bulmakta zorlanıyoruz. Bu konuda özellikle meslek lisesi mezunlarının mesleklerini yapmaları için birtakım teşvik edici uygulamalar olmalı.”

ediyor. Bu nedenle sanayide çalışacak personel bulmakta zorlanıyoruz. Dolayısıyla sanayinin bu sıkıntıyı yaşamaması için özendirici kararlar alınması gerektiğini düşünüyorum. Örneğin, sanayi sektöründe çalışan kişilere yıpranma payı verilebilir, meslek liselerini bitirenlerin meslekte çalışmalarını için çeşitli teşvik mekanizmaları işletilebilir” ifadesini kullandı.

“ÇEKTE BANKALARIN YÜZDE 100 SORUMLU OLMASI LAZIM”

Çek kanununda da birtakım sıkıntılar yaşandığını anlatan Eroğlu, çekini ödemeyene para cezası getirildiğine, bu şekilde çekini ödemediği için çekilen sanayiciye bir de para cezası yükü geldiğine dikkat çekti. Eroğlu, “Çekte bankaların yüzde 100 sorumlu olması veya firmaların kredilendirilip çek yapraklarının üzerine firmanın gücü dâhilinde, belirli bir limite kadar 'bankamız tahhüdündedir' ibaresinin koyulması lazım. Bu ibare olduğu zaman ben o çeki alırken eğer karşıdaki firmaya güvenmiyorsam kabul etmem. Dolayısıyla bankaya gittiğimde de karşılıksız olmaz” bilgisini verdi.

Kıdem tazminatlarının işverende yarattığı sıkıntıya değinen Eroğlu, şöyle devam etti: “Ne yazık ki firma ekonomik açmaza girdiği zaman çalışan kıdem tazminatını alamıyor veya firma eleman çıkaracaksa kıdem tazminatı ödeyemiyor. Bunun için en kısa zamanda bir fon kurulması gerekir. Ayrıca bu 30 günlük kıdem tazminatının çok yüksek olduğunu düşünüyorum. 30 gün bir de brüt maaş üzerinden, onu da

anlamak imkânsız. Bunun en fazla 15 güne ve net ücrete çekilmesi gerekiyor.”

Şantes Klima Havalandırma Soğutma Genel Müdürü Erkan ŞANAL:

“Yurt dışında 'Türk malı' algısı zedeleniyor”

Anadolu OSB'deki üretim tesisleriyle ürünlerinin tamamına yakını ihraç eden Şantes Klima Havalandırma Soğutma Genel Müdürü Erkan Şanal, dünyanın her noktasında satış, kurulum ve servis hizmetleri verdiklerini söyledi.

Her türlü atıkların imhasına yönelik incinerator cihazları, baca gazlarının arıtılması için filtre sistemleri ve müşteri ihtiyaçlarına göre çevre sektörüne yönelik özel makineler geliştirdiklerini aktaran Şanal, “Ülkemizde çevre sektörü nispeten yeni bir sektör olduğu için yetkin olmayan firmalar belki de daha önce hiç yapmadığı bir ürünü yaparak ihraç ediyor. Aslında güzel bir gelişme gibi gözüküyor fakat sattığı ürünün çalışmaması veya süreç içinde oluşabilecek sorunlara sağlıklı yanıt verememesi sonucu yurt dışında Türk malına yönelik yanlış bir kanı oluşuyor. Bu yüzden bazı işlerde yaşanan kötü tecrübelerden dolayı yurt dışından gelen şartnamelerde neredeyse 'Türk malı olmasın' mantığı öne çıkıyor. Bu nedenle ülkemiz ve gerçek anlamda üreten sanayicimiz adına üzülmüyoruz. Çünkü bu ülkede çok güzel projeler geliştiriliyor” dedi.

*Erkan Şanal:
“Zaman zaman zehirli atıkların doğaya zarar verdiği haberleriyle karşılaşmıyoruz. Bunların ortadan kalkması için her zaman çevreye saygılı üretim yapan firmaların ürünlerini tercih etmeliyiz ve bu konuda haksız rekabeti ortadan kaldıracak sistemleri devreye sokmalıyız.”*

“ÇEVREYE SAYGILI ÜRÜNLERİ TERCİH ETMELİYİZ”

Çevreyle ilgili konularda sanayicinin önemli sorun yaşadığını aktaran Şanal, şöyle devam etti: “Hepimiz üretim yaparken elbette çevreye saygılı olacağız. Bu maliyetleri artırsa da mutlaka yapılmalı. Üretim aşamasında oluşan atıkları özel yerlerde ciddi paralar vererek bertaraf ettirmek gerekiyor. Ülkemizdeki tek incinerator tesisi İZAYDAŞ ve çimento fabrikaları. Bunların bu kadar atığı bertaraf edecek kapasitesi yok. Yeni kurulacak tesisler içinse ilgili bakanlıklardan anlayamadığımız nedenlerle

izin çıkmıyor. Geri kalan kısım nasıl yok ediliyor? Sıkça basında zehirli atıkların rastgele gömüldüğüne veya sahillerde karaya vurduğuna ilişkin haberlerle karşılaşmıyoruz. Merdiven altı üreticileri değil, çevreye saygılı ürünleri tercih etmeliyiz. Ayrıca çevreye yönelik ürün ve tüketimlerde belirli desteklerin gelmesi bu haksız rekabeti ortadan kaldıracaktır. Bu gelecek nesillerimiz için çok önemli.”

Üntes Isıtma Klima Soğutma Sanayi Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Hakkı ŞANAL:

“ÖTV sorununa hâlâ çözüm bekliyoruz”

Ürünlerinin merkezi klima sistemine hitap eden soğutma grupları, klima santralleri, sıcak hava cihazları olduğunu ifade eden Üntes Isıtma Klima Soğutma Sanayi Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Hakkı Şanal, “Yüzde 100 yerli sermayeli firmamız sektördeki 50'nci yılını kutluyor. 40'in üzerinde ülkeye ihracat yapıyoruz. Ürünlerimiz Avustralya'dan Şili'ye kadar birçok ülkede kullanılıyor” dedi.

İklimlendirme sektörünün ÖTV problemine dikkat çeken Şanal, yıllardır Maliye Bakanlığı'yla görüştiklerini ama bir çözüm bulamadıklarının altını çizdi. Bir hastanede ameliyat odasında kullanılan klimadan bile ÖTV alındığını hatırlatan Şanal, “Sağlıktan daha önemli ne önemli olabilir? Ama bu cihazlardan da ÖTV alınmıyor. Bu konun süratle çözülmesi lazım. Sektördeki haksız rekabet ancak böyle ortadan kalkar” dedi.

Dünyada ticaretin şeklinin değiştiğine dikkat çeken Şanal, “Artık trend değişiyor. Büyük firmalar şirket satın alarak büyümeye devam ediyor. Şu anda dünyadaki en büyük klima üreticilerinin bağlı bulunduğu holding, aynı zamanda dünyanın en büyük asansör imalatçılarında. Dolayısıyla büyük firmalar rekabette bir adım öteye geçiyor. Öte yandan yabancı sermaye hizmet sektöründeki şirket-

leri satın almaya başladı. Sektörde çok sayıda yerli firmanın uluslararası kimliğe büründüğünü görüyoruz” açıklamasında bulundu.

“KAMU ALIMLARINDA YERLİ MALİ ZORUNLULUĞU GETİRİLMELİ”

Kamu alımlarında yerli malı kullanılması noktasında problem olduğuna da değinen Şanal, yapılması gerekenlere dikkat çekti. Şanal, sözlerine şöyle devam etti: “Öncelikle kamu alımlarında yerli malı kullanma zorunluluğu getirilmeli. Yerli sanayinin gelişmesi ancak böyle mümkün olur. Çünkü biz içeride ne kadar güçlü olursak dış ticarete de o kadar güçlü oluruz. Bu konuda lobi çalışmalarını

*Mehmet Hakkı Şanal:
“Yürürlükte olan yerli malı kullanımı kriterinin sektör açısından hiçbir faydası yok. Zira satışlarımızın yüzde 80'i yeni yapılan inşaatlara yönelik. Bu nedenle sadece 'mal alımı kapsamında' yapılan yerli malı avantajının iklimlendirme sektörüne hiçbir faydası yok.”*

yapmaya devam ediyoruz ama bu sadece iklimlendirme sektörünün değil birçok endüstrinin kanayan yarası. Şu anda yürürlükte olan yerli malı kullanımı kriterinin bizim için hiçbir faydası yok. Çünkü bizim satışlarımızın yüzde 80'i yeni yapılan inşaatlara hitap ediyor. Durum böyle olunca yüzde 15'lik fiyat avantajından maalesef faydalanamıyoruz. Yeni işler olsa bile işin içine montaj girdiği için işler ihaleye giriyor ve sadece 'mal alımı kapsamında' yapılan yerli malı avantajının iklimlendirme sektörüne hiçbir faydası olmuyor."

"TÜRKİYE İHRACATININ YÜZDE 80'İNİ KOBİ'LER YAPIYOR"

TÜİK verilerine bakıldığında Türkiye ihracatının yüzde 60'ını KOBİ'lerin karşıladığını anımsatan Şanal, sözlerini şöyle tamamladı: "Türkiye ihracatının yüzde 80'ini 3 bin 600 firma gerçekleştiriyor. Dolayısıyla biz de ülke olarak bir stratejik hamle yapmalıyız. Bu 3 bin 600 firmanın dış satışını artıracak planlamalar yapmamız gerekiyor. Hükümetin tüm stratejik planlamalarında KOBİ'ler üzerine sistemler getiriliyor. Oysa ihracatımızın artırılması için KOBİ'leri yan sanayi olarak kullanarak ülkede bir atılım yapmamız ve ihracat potansiyeli olan bu işletmelerin önünü açmamız gerekiyor."

**Alfa Makina Kazan Sanayi
Yönetim Kurulu Başkanı
Veysel KARABAŞ:**

"Doğru bir strateji izlemeliyiz"

Alfa Makina Kazan Sanayi Yönetim Kurulu Başkanı Veysel Karabaş, Türk sanayicisinin Avrupalılardan daha kaliteli üretim yapmasına rağmen bunu uluslararası pazarda iyi lanse edemediğini dile getirerek, bu noktada en büyük sıkıntının iyi bir pazarlama stratejisi izleyememek olduğunu kaydetti.

Yerli firmaların ihaleleri projelendirme ve teknik şartname hazırlanma aşamasında yabancı firmaların hazırladıklarını aynen kopyaladıkları için de zorlandıklarını söyleyen Karabaş, "Bizdeki yabancı hayranlığı bir hastalık haline geldi. Hep 'yerli üretim olsun' istiyoruz fakat bu yabancı hayranlığından yerli üretimi ön plana çıkaramıyoruz. Bu aynı zamanda hem ithalat hem de cari açık ile ülkemizi ciddi zarara uğrattıyor. Aynı zamanda yerli sanayicinin önünü kapatıyor. Firma olarak hedefimiz yüzde 60 ihracat yapmak olmasına rağmen sadece yüzde 30 gerçekleştirebiliyoruz. Oysa pazar araştırmalarımızı ve hesaplarımızı yüzde 60 üzerinden yapıyoruz. Bu hedeflere ulaşmak için yurt dışında da rekabetçi olmamız gerekir. Rekabetçi olabilmek için makineleşmede çok ciddi yatırımlar yapılması önemli. Eğer kendi ülkemizdeki kamu kurum ve kuruluşları yabancı ürünleri değil yerli ürünleri tercih ederse daha sağlıklı bir bü-

yüme gerçekleştirebiliriz" bilgisini verdi.

"İŞÇİ VE İŞVEREN SORUNLARI DEVLETİN KONTROLÜNDE ÇÖZÜLMELİ"

İşçi ve işveren arasında yaşanan sıkıntılara da değinen Karabaş, bu sıkıntı ve anlaşamamazlığın adeta bir hastalık haline geldiğini anlattı. Karabaş, bir işveren kadar işçinin de sorumluluk ve yükümlülüklerinin olması gerektiğini vurgulayarak, şöyle devam etti: "Bir işçi 3 bin 600 günden emeklilik kağıdı getiriyor, aynı gün işi bırakıyor. Ben işçiyi bir emek harcamışım, yatırım yapmışım, işi öğretmişim... Bırakacaksa yine bırakabilir ama bunun bir süresi olmalı. Kanunlar işvereni de koruyucu hale gelmezse ülkede üretim yapmak daha da zorlaşır. Öte yandan sektöre olan ilgiyi artırmak amacıyla meslek liselerinin ivedilikle çoğaltılması lazım. İnsanlar mesleki eğitimlerini buna göre alırsa belki soruna bir nebze olsun çözüm bulabiliriz. Yoksa bu şartlar altında bir sanayicinin istihdam yaratması mümkün değil."

Alfa Makina'da 300'e yakın çalışan bulunduğunu ve personel müdürlerine her gün arabuluculardan mesaj geldiğini vurgulayan Karabaş, "Personel, iş yerine haber vermeden işi bırakıp gidiyor ve hemen dava açıyor. Allah'tan arabuluculuk kanunu çıktı da haberimiz oluyor. Şimdi direkt mahkemeye dava açmıyor. Bunların sınırlandırılması ya da mecburi sisteme dönüştürülmesi gerekir. 'İşçinin çalışma hürriyetini kısıtlayamazsınız' diye bir madde var ama işveren için yok. Bu sorunun

Veysel Karabaş:

"Bizdeki yabancı hayranlığı bir hastalık haline geldi.

Hep 'yerli üretim olsun' istiyoruz fakat bu yabancı hayranlığından yerli üretimi ön plana çıkaramıyoruz.

Bu durum hem ithalat hem de cari açık ile ülkemizi ciddi zarara uğrattıyor. Aynı zamanda yerli sanayicinin önünü kapatıyor."

kökten çözülmesi için işsizlik fonu gibi kıdem tazminatı fonu oluşturularak işçi ve işveren sorunları devletin kontrolünde çözülmeli” dedi.

*Gürhan Cihaner:
“Toplu konutlarda ve kamu alımlarında ise kesinlikle yerli asansörler tercih edilmeli. Ancak bu durumda sektör gelişebilir, yerli ve millileşebilir. Tamamen yerli ve milli bir asansör markası için mutlaka devletin desteğine gereksinim var.”*

**Elco Elevator Elektronik
Genel Müdürü Gürhan CİHANER:**

“Yerlilik ve millilik bizim sektörde yok”

ASO Asansör Komitesi Başkanı ve Ankara Asansörcüler Derneği Başkanı olan Elco Elevator Elektronik Genel Müdürü Gürhan Cihaner, herkes için can güvenliği anlamına gelen bir alanda mal ve hizmet ürettiklerini anlatarak, sektörün risk ve maliyetlerinin önemine değindi.

Meslek liselerinde ve üniversitelerde asansör sektörüyle ilgili eğitimlerin olması gerektiğine işaret eden Cihaner, “İşimiz gereği bizim her zaman nitelikli elemana ihtiyacımız var. İşimiz çok ağır sorumluluk istiyor. Çünkü her insanın yaşamına dokunuyoruz” dedi.

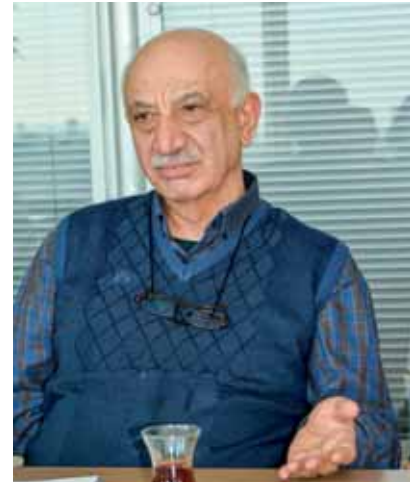
Yabancı firmaların kalitesinde üretim yaptıklarına değinen Cihaner, şöyle devam etti: “Bize bir tesis verin, serbest bırakın. Ben iddia ediyorum ki herhangi bir firmamız çok uluslu markalar kalitesinde, hatta daha iyi üretim yapabilir. Son dönemde her alanda konuşulan 'yerlilik ve millilik' bizim sektörümüzde ne yazık ki hiç hissedilmiyor. Hatta öyle ki yabancı firmalar, sermaye yapılarından kaynaklı birçok avantaja da sahipler. Gümrük avantajları var, asansöre ait ürünlerin tamamı Türkiye'de üretiliyor. Bunun yerine toplu konutlarda ve kamu alımlarında mutlaka yerli asansörler tercih edilmeli. Ancak bu durumda sektör gelişebilir, yerli ve millileşebilir. Üstelik dünya çapında marka çıkarmamızın yolu da buradan geçiyor. Kaldı ki Ankara Bilim Sanayi İl Müdürlüğü ANASDER ve OSTİM OSB ile kümelenme çalışması başlatıldı. Dolayısıyla tamamen yerli ve milli bir asansör markası için mutlaka devletin desteğine gereksinim var. Bizler dünya kalitesinde üretime hazırız.”

“KAZALARIN ÇOĞUNUN NEDENİ PANİĞE KAPILAN İNSANLAR”

Çok uluslu şirketlerin Türkiye'de hiçbir şey üretmediği için yerli sanayiye katkı sağlayamadıklarına vurgu yapan Cihaner, “Bu şirketlerin önemli bir kısmının ülkemizde fabrikası yok. Bu firmalar paket asansör adı altında civatayı bile yurt dışından getiriyor. İnşaat sektörüne baktığımız zaman ise asansör firmasını hiçbir sorumluluk üstlenmeyen müteahhit seçiyor” dedi.

Asansör sektöründe merdiven altı firma sayısının çok az olduğunu anlatan Cihaner, hiçbir sektörde olmadığı kadar zorunluluğunun

bulduğunu kaydederek, “Bence sektörün acilen bir kamu spotuna ihtiyacı var. Toplumun asansör konusunda bilinçlendirilmesi lazım. Kazaların çoğu duran asansörde paniğe kapılan insanlardan kaynaklanıyor. Bu nedenle kamu spotuyla kullanıcıların bilgilendirilmesi gerekiyor” açıklamasını yaptı.

*Turgay Turhan:
“Yabancı markalar üretimlerini ülkemizde yapmıyor. Malzemelerin çoğunu da Çin'den ithal ettiği için Türkiye'de sadece montaj yapıyor. Bu durum hem bizlerin rekabet şansını azaltıyor hem de yerli sermayenin uluslararası pazara açılmasını engelliyor.”*

**Gentur Asansör firma sahibi
Turgay TURHAN:**

“Yerli markalar rekabette zorlanıyor”

Asansör sektörünün zor olduğu kadar kolay ve keyifli yanının da bu-

lunduğunu söyleyen Gentur Asansör firma sahibi Turgay Turhan, sektörün yaşadığı ortak sorunu yabancı markaların tercih edilmesi şeklinde açıkladı. Yabancı firmaların çoğunun malzemelerinin tamamını Çin'den getirdiklerine dikkat çeken Turhan, “Dolayısıyla burada sadece montaj işi yapılıyor. Oysa yerli markalar tercih edilse hem zamanında daha seri ve kaliteli hizmet alacaklar hem de ülke ekonomisinin ivme kazanmasına zemin hazırlayacaklar” dedi.

Dünyanın hiçbir ülkesinde olmayan diploma kiralama yönteminin ne yazık ki Türkiye’de birçok sektörde olduğu bilgisini veren Turhan, “Mühendis çalıştırılması zorunlu olan sektörlerde maliyeti düşürmek için insanlar diploma kiralyor, mühendisler işe hiç gelmiyor. Böyle giderse önümüzdeki dönemde yabancı firmalar, yerli asansörcüleri tamamen bitirecek. ABD’den bir firma geliyor, burada asansör servisini alıyor, bu ülke insanlarını çalıştırıyor. Kazandığı parayı ülkesine götürüyor, burada hiçbir şey bırakmıyor” açıklamasını yaptı.

Merih Asansör Yönetim Kurulu Başkanı Yusuf ATİK:

“Asansör ithalatına ihtiyacımız yok”

Merih Asansör’ün piyasa talepleri doğrultusunda ulusal ve uluslararası standartlara, yasa ve yönetmeliklere uygun ürün, proses ve ekipman tasarlayıp geliştirdiğini belirten Merih Asansör Yönetim Kurulu Başkanı Yusuf Atik, kaliteden ödün vermeden, yenilikçi ve alanında uzman kadrolarıyla Türkiye’nin en büyük kapasiteli otomatik asansör kapısı ve kabin üretimi yaptıklarını kaydetti. Merih Asansör’ün global bir marka olma yolunda hızla ilerlediğini söyleyen Atik, “Ürünlerimizi kendi markamızla 60 ülkeye ihraç ediyoruz. Başta Ortadoğu olmak üzere

*Yusuf Atik:
“Daha fazla iş yapmaya odaklanan meslektaşlarımız rekabette kaliteyi değil fiyatı öne çıkarıyor. Halbuki önemli olan firmaların ürün ve hizmet kalitesinden ödün vermeden piyasada varlığını sürdürebilmesi. Bu noktada son yıllarda artan konut ihtiyacı ve yürütülen konut yapımına istinaden müteahhitlere büyük sorumluluk düşüyor.”*

Avrupa, Asya, Afrika ve Rusya gibi dünyanın birçok noktasında varız. Özellikle son yıllarda ağırlıklı olarak Fransa, İtalya, Polonya ve Portekiz gibi ülkelere de ihracat yaparak Türk malını en iyi şekilde temsil ediyoruz” ifadesini kullandı.

Türkiye’de üretilen asansörlerin Avrupa ülkelerine kıyasla çok daha iyi olduğunu, ancak asansör standartlarını Avrupa belirlediği için sı-

kıntı yaşandığını söyleyen Atik, “İlgili standartlar Avrupa’dan önce bizim ülkemizde yürürlüğe giriyor. Bu da beraberinde birçok sıkıntıyı getiriyor. Asansör üreticilerimiz 3 m/s ve üzerindeki hıza sahip asansörleri üretebilecek kapasiteye sahip. Bu sebeple Türkiye’de asansör sektörünün ithalata ihtiyacı yok” dedi.

Üreticilerin kalite standartlarını artırarak asansör sektörüne yön vermek için çalışmalarına devam ederken, karşılıklı sıklıkla nitelikli eleman sıkıntısının çıktığını anlatan Atik, Merih Asansör olarak bu sorunu bir an önce gidermek adına Milli Eğitim Bakanlığı ile protokol imzalandıklarını belirtti.

Atik, Merih Asansör’ün Ankara, Kayseri ve Eskişehir’de belirlenen meslek liselerinde asansör bakım ve montajı uygulama atölyeleri kurduğunu, nitelikli elemanları sektöre kazandırmayı hedeflediklerini anlattı. Ayrıca en kısa zamanda ifaiyecilerle de eğitim protokolü imzalamak istedikleri bilgisini paylaşan Atik, asansörde mahsur kalan insanları nasıl kurtarabileceklerine ilişkin eğitim vermeyi planladıklarını kaydetti.

“MÜTEAHHİTLER ÜRÜN VE HİZMETİN KALİTESİNE BAKMALI”

Sektörün en temel sorununun yanlış rekabet stratejisi olduğuna işaret eden Atik, şöyle devam etti: “Hem üretici hem de montajcıların yarış içerisinde olduğu bugünlerde, satış sonrası hizmet ve ürün kalitesi önemini yitirdi. Daha fazla iş yapmaya odaklanan meslektaşlarımız rekabette kaliteyi değil fiyatı öne çıkarıyor. Halbuki önemli olan firmaların ürün ve hizmet kalitesinden ödün vermeden piyasada varlığını sürdürebilmesi. Bu noktada son yıllarda artan konut ihtiyacı ve yürütülen konut yapımına istinaden müteahhitlere büyük sorumluluk düşüyor. Binalarda kullanacakları asansörleri seçerken fiyata değil, alınacak ürünün ve hizmetin niteliğine bakmalılar.”

**Efor Asansör firma sahibi
Taner KALYON:**

“Yükümlülükler Avrupa'dan önce ülkemizde yürürlüğe giriyor”

Sektörün temel sorununun bürokratik hatalardan kaynaklandığını ve bu nedenle bir işe başlarken yol haritası çizilmediği için kargaşa yaşandığını açıklayan Efor Asansör firma sahibi Taner Kalyon, AB sürecini buna örnek olarak gösterdi. AB direktiflerinin tercüme edilerek yürürlüğe sokulduğunu söyleyen Kalyon, “Ya-

Taner Kalyon:

“1960'ta yapılan bir asansör yeni bir asansörle aynı kriterlere tabi tutularak denetlenmemeli. Bu yanlış denetimler nedeniyle birçok asansör kırmızı etiket alıyor. Ayrıca denetim yapanların yeterlilikleri de tartışılmalı ve mühendis diploması denetim yapmak için yeterli olmamalı.”

ynlanan yönetmeliklerde direktiflerin dayanak ve genel kabuller kısımlarına yer verilmemesi, yönetmeliklerin anlaşılabilirliğini olumsuz etkilediği gibi mali olarak milli sektörümüzün ve ülkemizin çıkarlarına da olumsuz yansıyor. Bazı direktifler, birlik üyesi ülkelerde yürürlüğe girmeden önce daha uygulama örneklerini görmeden ülkemizde işlevsellik kazanıyor. Öte yandan AB sürecinde uyumlaştırılan standartlar ve mevzuatın çeviri hataları ise bir başka konu. İlgili kişiye çevirilerin hatalı olduğunu söylediğimizde 'o zaman gel sen yap' diyor” şeklinde konuştu.

“HATALAR BÜTÜN SEKTÖRE MAL EDİLMEMELİ”

Asansörlerin büyük kısmının tehlikeli ve kullanılamaz olduğuna ilişkin denetim sonuçlarının kamuoyuyla paylaşılmasına rağmen teknik bir hata yapıldığını vurgulayan Kalyon, şunları söyledi: “1960'ta yapılmış bir asansör de yeni yapılmış bir asansörle aynı kriterlere tabi tutuluyor. Bu-

nun sonucunda da doğal olarak birçok asansör kırmızı etiket alıyor. Bir de denetim yapanların yeterlilikleri tartışma konusu. Bana göre sadece mühendis diploması denetim yapmak için yeterli olmamalı. TURKAK'ın akreditasyon rehberini gözden geçirerek Fransa örneğinde olduğu gibi işin mutfağından gelenlerin de denetim sürecinde yer almalarını sağlanması gerekiyor. Zaman zaman kazalar gündeme geliyor. Asansör belki bir otomobilden daha fazla güvenlik sistemine sahip olmalı. Ülkemizde trafik kazalarında otomotiv sektörünü değil de yalnız kural ihlali yapan insanları suçluyorsak, aynı şekilde asansör kazalarını da tüm sektöre mal etmeden, sorumlularını bulmalıyız. İşte bu noktada insan faktörü ve mesleki yeterlilik işin içine giriyor. Oysa mesleki yeterlilik belgelendirmesi asansör sektörü için Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından zorunlu tutulurken, mili standart kuruluşu tarafından ya da yürütme sorumluları tarafından göz ardı edilebiliyor.”

ASO Başkanı Nurettin Özdebir, iklimlendirme ve asansör sanayicileriyle bir araya gelerek sektörün sorunlarına çözüm aradılar.

Sürdürülebilir büyümenin anahtarı; enerji ve altyapı yatırımlarında...

Senegal, yoksulluğunu gidermek için orta vadede yıllık yüzde 7-8'lik reel büyüme hedefleyen bir Batı Afrika ülkesi... Ancak ekonomik sorunları nedeniyle ne yazık ki bu hedefi pek de tutturacak gibi gözüküyor. Ülkenin sürdürülebilir bir büyümeyi yakalaması için önündeki en etkili çıkış yolunu, enerji ve altyapı başta olmak üzere önemli yatırımların istenen düzeyde gerçekleştirilmesi oluşturuyor.

Senegal, Fransızca konuşulan Batı Afrika ülkeleri arasında sanayi gelişmişlik düzeyi açısından Fildişi Sahili'nden sonra ikinci sırada yer alıyor. Bu başarının temeli, 1994 yılında başlatılan ve önceki ekonomi politikalarına göre şok sayılacak tedbirler içeren yapısal reformlara dayanıyor. Kamu tarafından belirlenen fiyatların serbest bırakılması ve kamu teşviklerinin kaldırılması bu tedbirlerden bazıları... Ülke, 2011 yılı başındaki politik sorunların da üstesinden gelerek, takip eden yıllarda özellikle altyapı yatırımları ve enerji sektöründeki sorunların giderilmesiyle yeniden hızlı büyüme trendine girdi.

Ülke ekonomisi tarıma dayalı ve doğal kaynakları oldukça sınırlı. Tarım sektörü halihazırda iş gücünün yüzde 70'ine istihdam sağlayan en önemli alan. Bu nedenle ülke ekonomisi iklim koşullarına, uluslararası piyasalardaki gelişmelere ve hammadde fiyatlarına aşırı duyarlı. Turizm de en önemli döviz girdisi sağlayan sektörler arasında yer alıyor. İhracatın çeşitlendirilmesi, cari açık, giderek artan işsizlik ve yoksulluk; Senegal ekonomisinin başlıca sorunları arasında. Ülkedeki yoksulluğun giderilmesi için yıllık en az yüzde 7 reel büyüme kaydedilmesi gerekiyor. Özellikle genç nüfus işsizlik konusun-

da daha büyük sıkıntı içinde. Bu durum, Avrupa ülkelerine yasadışı göçü de tırmandırıyor.

HÜKÜMETİN ORTA VADELİ BÜYÜME BEKLENTİSİ ŞİMDİLİK ZOR

Senegal ekonomisinin 2016 yılında yüzde 6,5 oranında büyüdüğü tahmin ediliyor. Bu oran 2017 yılında da yüzde 6,1 olarak gerçekleşti. Ekonomideki yapısal sorunlar ve dünya genelinde devam eden belirsizlikler sebebiyle hükümetin orta vadede hedeflediği yıllık yüzde 7-8 reel büyüme oranlarına ulaşılması zor. Fakat özellikle enerji, altyapı, tarım, balıkçılık, turizm, tekstil, bilgi teknolojileri ve madencilik alanlarında kamu ve özel sektör yatırımları istenen düzeyde gerçekleşirse daha sürdürülebilir büyüme oranlarına erişilebileceği tahmin ediliyor. Enerji arzındaki sorun kıyılarındaki petrol rezervlerinin keşfiyle çözüldüğü takdirde, ticaret ve sanayideki gelişimin ekonomik büyümeyi canlandıracağı öngörülüyor. Çin ve Körfez ülkeleri kaynaklı yatırımlar yanı sıra bağış şeklindeki yatırımlar da ekonomik büyümede etkili olacağı benziyor.

Reel GSYİH'nın 2017'de yüzde 6,1 olmasında baskı altındaki dış ortamın (Euro Bölgesi'ndeki yenilenmiş belirsizlik) ve daha pahalı ithal malların (özellikle petrol) et-

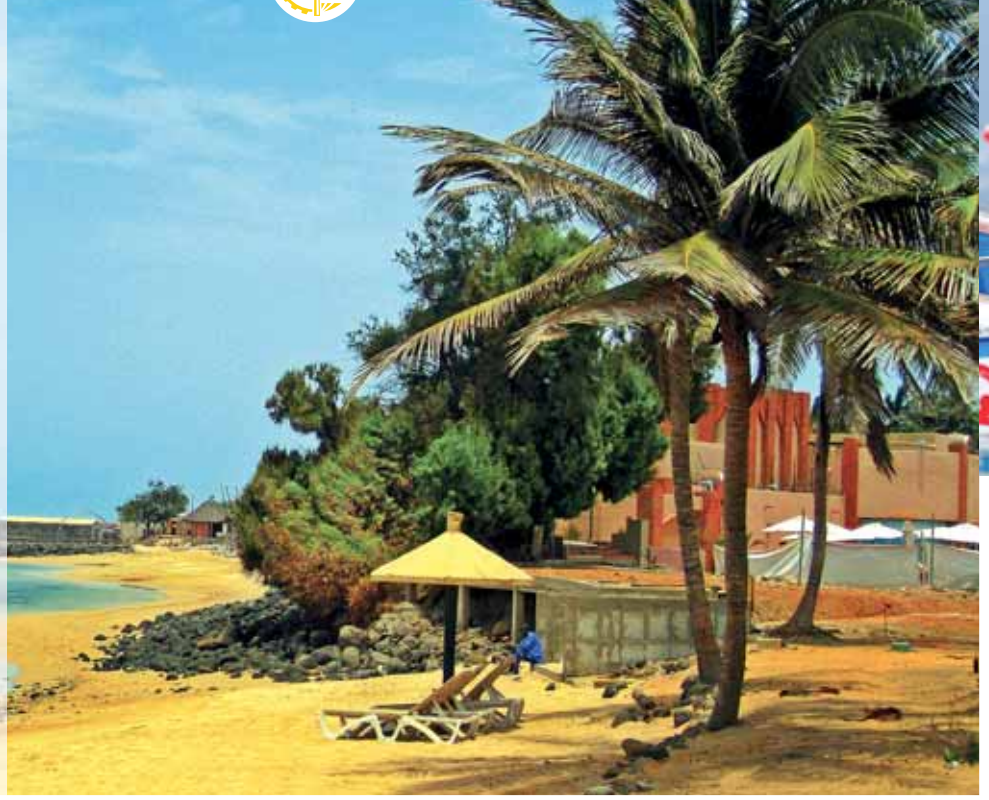

FARKLI ETNİK GRUPLAR VAR

Ülkenin toplam nüfusu 2017 yılı verilerine göre 15,9 milyon ve nüfusun yaklaşık yarısı Dakar bölgesinde yaşıyor. Ülkede çok sayıda farklı etnik grup bulunuyor. Din, Senegal kültüründe oldukça önemli bir yere sahip. İnanç çok yaygın olduğundan ibadet etmeyenlere kuşkuyla bakılıyor. Ülkenin yaklaşık yüzde 95'i kökleri 11'inci yüzyıla uzanan Müslümanlardan oluşuyor.

Woloflar toplam nüfus içinde yüzde 39 payla en kalabalık etnik grup. Müslüman olan bu grup ülkenin hemen her yerine yayılmış ve çoğunluğu ülkenin merkez, kuzey ve Dakar ile Saint Lois'in Atlas Okyanusu kıyılarında yaşıyor. Bu halk genellikle çiftçilik ve tüccarlıkla geçimlerini sağlıyor. Leboular, Woloflar'ın bir kolu olan etnik grup. Cap Vert ve Saint Luis yarımadasına yayılmış durumda.

kisi büyük. Bununla birlikte, altyapı inşaatı ve sanayi üretiminin (fosfat ve çimento üretimi dahil) ekonomik etkinliği destekleyeceği öngörülüyor. Çin'deki ekonomik yavaşlamadan kaynaklı dış talep daralmasının gelecek yıllarda ekonomik büyüme üzerinde deraltıcı etkisi olacak. Madencilik sektöründeki faaliyetler, petrol dışı emtia fiyatlarındaki ılımlı bir toparlanmayla hareketlenebilir ama düşük seyreden demir fiyatları nedeniyle demir cevheri keşif ve üretim çalışmalarında önemli bir değişim beklenmiyor. Ayrıca bankacılık, telekomünikasyon ve lojistik faaliyetlerinde kısa sürede artış öngörülüyor.

ÜLKE EN FAZLA HAM ALTIN İHRAÇ EDİYOR

Senegal dış ticaretinde sürekli açık veren bir ülke. 2016 yılı itibarıyla Senegal'in ihracatı yaklaşık 2.6 milyar dolar, ithalatı ise 5.5 milyar dolar civarında gerçekleşti. Senegal'in başlıca ihraç ürünleri ham altın, işlenmiş petrol ürünleri, dondurulmuş balık, çimento, fosforik asit ve hazır çorba karışımları... İhracat yapılan başlıca ülkeleri Mali, İsviçre, Hindistan, Filipin ve Çin oluşturuyor.

Senegal, AB pazarında ise mevsim koşulları ve kolay ulaşım imkanları değerlendirildiğinde tarım ürünleri ihracatı bakımından avantajlı konumda olmasına rağmen, AB'nin uyguladığı standartlara ulaşma noktasında önemli sorunlar yaşıyor. Ülkenin ithalatında öne çıkanlar arasında işlenmiş petrol ürünleri, ham petrol, pirinç, ilaç, binek otomobiller, telefon, buğday, malt ekstresi, eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar ve palm yağı başta geliyor. Ülkenin ithalatında ise Fransa, Çin, Nijerya, Hindistan ve Hollanda öne çıkıyor. Senegal tarihi ilişkileri nedeniyle en önemli ticari ortağı olan Fransa'dan her türlü ürünü ithal ederken, Nijerya'dan hemen sadece ham petrol alıyor.

Ülkenin ithalatında öne çıkanlar arasında işlenmiş petrol ürünleri, ham petrol, pirinç, ilaç, binek otomobiller, telefon, buğday, malt ekstresi, eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar ve palm yağı başta geliyor. Ülkenin ithalatında ise Fransa, Çin, Nijerya, Hindistan ve Hollanda öne çıkıyor. Senegal tarihi ilişkileri nedeniyle en önemli ticari ortağı olan Fransa'dan her türlü ürünü ithal ederken, Nijerya'dan hemen sadece ham petrol alıyor.

TÜRKİYE DİŞ TİCARET FAZLASI VERİYOR

Türkiye ile Senegal arasındaki ikili ticaret, 2016 yılında 160 milyon dolar düzeyinde gerçekleşti. Aynı yıl bu ülkeden ithalatımız 6.1 milyon dolar seviyesinde iken ihracatımız 154.4 milyon dolar bazındaydı. İki ülke arasındaki ticarete ülkemiz le-

hine 148.3 milyon dolar dış ticaret fazlası söz konusu oldu.

2017 yılı Ocak-Mayıs döneminde ülkeye ihracatımız 90.163 milyon dolar olurken ithalatımız da 1.920 milyon dolar olarak gerçekleşti.

2017 yılında Senegal'e ihracatımızda demir-çelikten çubuk, makarna, demir-çelik profil, unlu maddeler, plastik ambalaj malzemeleri, sanayide ve içecek imalatında hammadde veya koku verici maddeler, hijyenik eşyalar demir-çelik filmaşın gibi ürünler öne çıktı. Aynı dönemde Türkiye Senegal'den maden cevherleri ve konsantreleri, balık, yağlı tohumlar, işlenmemiş kurşun gibi ürünler ithal etti.

BAZI PROJELER YABANCI SERMAYEYLE YAPILYOR

Ülkeye gelen yabancı yatırımlar 2000'li yıllardan sonra önemli bir artış kaydetti. Birleşmiş Milletler 2015 yılı Dünya Yatırım Raporu'na göre 2014 yılı itibarıyla Senegal'e doğrudan yabancı yatırım girişi önceki yıla kıyasla yüzde 10 artışla 338 milyon dolar olarak gerçekleşti. Yeni enerji santralleri inşaatı ve yolların iyileştirilmesi gibi altyapı faaliyetlerinin

Senegal'de genel olarak turizm, altyapı, enerji, su yatırımları, balıkçılık, gıda işleme, kimya, madencilik, eğitim, bilgi teknolojisi ve telekomünikasyon alanlarında işbirliği yapmak mümkün.

yanı sıra tarımsal dönüşüm, Dakar'da yeni havaalanı ve liman inşası, Diamniadio Özel Ekonomik Bölgesi gibi projeler yabancı sermaye yatırımlarıyla yapılıyor.

EN FAZLA YATIRIM FRANSA'NIN

Pazarda halihazırda egemenliği ve etkinliği açık bir şekilde görülen Fransa, Senegal'in en büyük ticari ortağı olmanın dışında en fazla yatırım yapan ülke. Fransız yatırımları telekomünikasyon, petrol, gıda, bankacılık, turizm, deniz taşımacılığı, gayrimenkul, bilgisayar, otomotiv gibi sektörlerde yoğunluk kazanmış durumda. Lübnan asıllı Senegal vatandaşları daha çok orta büyüklükte işletmelerle kimya, gıda, tekstil, plastik sektörüne yatırım yapıyor. Son yıllarda Çin, Körfez ülkeleri ve Fas kaynaklı yatırımlar da dikkat çekiyor. Yabancı sermaye yatırımları konusunda herhangi bir kısıtlama ya da yerli ortak şartı aranmıyor.

Yatırımlar konusunda detaylı bilgi Senegal Tanıtım ve Yatırım Ajansı'nın (APIX) www.apix.sn adresinden Senegal'de yürütülmekte olan önemli altyapı projeleriyle ilgili bilgiler ise Senegal hükümetinin resmi web sitesi www.gouv.sn/spip.php?rubrique21 adresinden temin edilebilir.

DÜNYA BANKASI'NIN DESTEKLEDİĞİ PROJELER VAR

Ülkede tarım, turizm, balıkçılık, bilgi-iletişim teknolojileri, sağlık, eğitim, yenilenebilir enerji ve madencilik sektörleri yatırım potansiyeli yüksek başlıca alanlar. Altyapı ve inşaat en fazla yatırım yapılan sektörler olduğu için özellikle ulaştırma sisteminin iyileştirilmesi adına Dünya Bankası tarafından desteklenen projeler yürütülüyor.

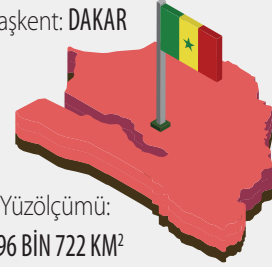
2000'li yıllardan bu yana özelleştirme programları yürütülen Senegal'de kamu kuruluşları da yeniden yapılandırılıyor. Enerji ve kredi imkanlarının yetersizliği özel sektörün gelişiminin önündeki en büyük engel olarak değerlendiriliyor. Gümrük ve liman hizmetleriyle kamu ihalelerinde de sıkıntılar yaşanabiliyor.

ÜLKE TOPRAKLARI VERİMSİZ

Senegal topraklarının büyük bir bölümü Sahelian bölgesinde yer alıyor. Yağışlar güneyde daha fazladır ancak son 25 yılda mevsimsel kayma yaşandığı için ülke toprakları genel olarak verimsiz. Kuzeyde yaygın olan tarım ve hayvancılık giderek daha olumsuz koşullarla karşılaşılıyor. Mevcut su kaynaklarının yüzde 92'si tarımda, kalan kısmı ise sanayi ve evlerde kullanılıyor.

SENEGAL

Başkent: DAKAR

Yüzölçümü:
196 BİN 722 KM²

Yönetim biçimi:
YARI BAŞKANLIK

Resmi dili:
FRANSIZCA

Para birimi:
CFA FRANGI

Temel ekonomik göstergeler

Nüfus:
15 MİLYON 41 BİN KİŞİ

GSYİH:
14 MİLYAR \$

Etnik grup:
WOLOFLAR % 39

Kişi başına GSYİH:
BİN 66 \$

PEULHLAR
FULANİLER % 24

Büyüme oranı:
YÜZDE 3,5

SERER % 15
JOLA % 14,7,
DİOLALAR % 6
MANDINKA % 3

İthalat-ihracat ve ürünler

İhracatında başlıca ürünler: Ham altın, işlenmiş petrol ürünleri, dondurulmuş balık, çimento, fosforik asit ve hazır çorba karışımları.

İthalatında başlıca ürünler: İşlenmiş petrol ürünleri, ham petrol, pirinç, ilaç, binek otomobilleri, telefon cihazları, buğday, malt ekstresi, eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar ve palm yağı ve fraksiyonları.

İşbirliği imkanları: Turizm, altyapı, enerji, balıkçılık, gıda işleme, kimya, madencilik, eğitim, bilgi teknolojisi ve telekomünikasyon

Üyesi olduğu uluslararası kuruluşlar: Dünya Ticaret Örgütü, Batı Afrika Ekonomi ve Para Birliği

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, DEİK

“Batı ve Kuzey Afrika’yla ticaretin anahtarı Senegal’de”

Batı Afrika Ülkeleri Merkez Bankası'nın belirlediği para politikaları ve bölgede kullanılan ortak para birimi sayesinde Senegal'e olan ticaretin kolaylaştığını söyleyen DEİK/Türkiye-Senegal İş Konseyi Başkanı İhsan Şahin, aynı zamanda ülkenin Türk yatırımcılarına Batı ve Kuzey Afrika'ya yapılacak ticarete merkez rol üstlendiğini vurguladı.

İhsan Şahin, iki ülkenin toplam dış ticaret hacminin 2017 Ocak-Ekim döneminde 183 milyon dolarla 2016 yılının aynı dönemine göre yüzde 46,1 arttığını açıkladı.

Senegal pazarının genel yapısına değinerek, ülkenin Batı Afrika'nın en gelişmiş ekonomilerinden olduğuna vurgu yapan DEİK/Türkiye-Senegal İş Konseyi Başkanı İhsan Şahin, ülkenin yatırım potansiyeli, önde gelen sektörleri ve ihtiyaç duyduğu ürün çeşitliliğine yönelik, “Özellikle Batı Afrika Ülkeleri Ekonomik Topluluğu (ECOWAS) ve Batı Afrika Ekonomik ve Parasal Birliği üyesi olması sayesinde Senegal, Türk yatırımcılarımız için hem Batı Afrika, hem de Kuzey Afrika'ya gerçekleştirilecek ticarete merkez rolü üstlenebilecek kapasiteye sahip” açıklamasında bulundu.

Şahin, Senegal'in para politikalarının Batı Afrika Ülkeleri Merkez Bankası tarafından yürütülmesi ve bölgenin ortak para birimini kullanmasının, gerçekleştirilecek yatırımların sonrasında yapılacak ticareti kolaylaştıran ve artıran en önemli unsurlardan biri olduğunu kaydetti.

“YILLIK BÜYÜME ORANI YÜZDE 5”

Ülkenin son 10 yıldaki büyümesi-ne işaret eden Şahin, “Yıllık büyüme oranı ortalaması yüzde 5 düzeyinde olan Senegal ekonomisinin, 2016 yılında yüzde 6,5 büyüdüğü tahmin ediliyor. 2017 yılı ise yüzde 6,1 oranında büyüme oldu. Ülkede özellikle enerji, altyapı, tarım, balıkçılık, turizm, tekstil ve bilgi teknolojisi

alanlarındaki yüksek kamu ve özel yatırımları, istikrarlı ekonomik genişlemenin temelini atmaya devam edeceğe benziyor” ifadesini kullandı.

İHRACATIMIZ ARTIŞ EĞİLİMİNDE

İhsan Şahin, 2017 Ocak-Ekim döneminde Türkiye'nin Senegal'e toplam ihracatının, 2016 yılının aynı dönemine göre yüzde 49,1 artış göstererek, 179 milyon dolara ulaştığını söyledi. Türkiye'nin Senegal'den toplam ithalatının ise 2017 Ocak-Ekim döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 23,3 gerileyerek, 4 milyon dolar olarak gerçekleştiğini belirten Şahin, şöyle devam etti: “İki ülkenin toplam dış ticaret hacmi 2017 Ocak-Ekim döneminde 183 milyon dolarla 2016 yılının aynı dönemine göre yüzde 46,1 arttı. Türkiye'nin Senegal'e ihracatında demir-çelikten çubuklar, makarnalar, demir-çelik profiller, unlu mamuller, plastik ambalaj malzemeleri, sanayi ve içecek imalinde hammadde veya koku verici maddelerle karışımları, hijyenik eşyayla demir-çelik filmaşın gibi ürünler öne çıkıyor. Türkiye'nin Senegal'den ithal ettiği mamullere baktığımızda ise düzenli olarak sadece balık ve deniz ürünlerinin ağırlıkta olduğunu söyleyebiliriz. Zaman zaman maden cevherleri, yağlı tohumlar, işlenmemiş kurşun, ham deri ve meyve ithal ediyoruz.”

Türkiye ile Senegal arasında ticari ilişkilerin düzenli olarak gelişmesinin yanı sıra ülkede altyapı projelerinin de öne çıktığını söyleyen İhsan Şahin, karşılıklı olarak düzenlenen iş forumları sayesinde bu hacmin artırılması adına önemli çalışmalara imza atıldığını ifade etti.

GÜVENLİK ENDİŞESİ YOK

Senegal'in Afrika'da güvenlik endişesi olmayan, ekonomik ve siyasi istikrara sahip ülkelerin başında geldiği bilgisini veren Şahin, "Özellikle Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci'nin katılımıyla 2017 sonunda gerçekleştirdiğimiz Senegal Türk Günü ve Fuarı kapsamında yapılan bir dizi ziyaretle, anlaşmaların ardından iki ülke arasındaki ticaret ve dostluk çok daha önemli bir noktaya taşındı. Bir devlet bankamızın Senegal'in başkenti Dakar'da şube kurması, iki ülkenin ticari heyetlerinin senede en az iki kez bir araya gelmesi ve Dakar'da bir Türk iş merkezinin açılması 2018 yılı hedeflerimiz arasında yer alıyor" dedi.

TİCARET HACMİ GİDEREK ARTIYOR

"Her vatandaşımızın rahatlıkla lokal bir ortak almadan çok hızlı bir şekilde şirket kurabileceği ve ticaret yapabileceği Senegal, iş dünyası temsilcilerimiz için büyük imkanlar ve kolaylıklar sunuyor" ifadesini kullanan Şahin, şu bilgileri verdi: "DEİK/Türkiye-Senegal İş Konseyi'nin kurularak resmen faaliyete geçtiği 2014 yılında 120 milyon dolar civarında bulunan ticaret hacmimizin giderek arttığı gözlemleniyor. Bu ivmenin düşük düzeydeki yatırım ilişkilerimize de yansarak katlanarak artacağına inanıyoruz. DEİK/Türkiye-Senegal İş Konseyi, bu anlamda karşı kanat kuruluşu Senegal Ticaret Sanayi ve

Tarım Odaları Birliği (UNCCIAS) işbirliğiyle faaliyetlerini yürütüyor.

ALTYAPI PROJELERİ DİKKAT ÇEKİYOR

Senegal ile Türkiye arasındaki ticaret ve yatırım ilişkilerinin yanı sıra dikkat çekilmesinin önemli olduğunu düşündükleri bir diğer hususun da altyapı projeleri olduğunu anlatan Şahin, "Senegal'in halihazırda kalkınmasını artırması ve gelişmesi için şart olan altyapı yatırımları konusunda Türk müteahhlik firmaları önemli projeleri üstlenmeye hazır. Bunun önemli örnekleri olan Dakar'daki kongre merkezi ve havalimanı Türk müteahhlik firmaları tarafından yapıldı" açıklamasında bulundu.

İş dünyasının temsilcileri bir araya geldi

DEİK/Türkiye-Senegal İş Konseyi olarak, ülkede gerçekleştirilen faaliyetler kapsamında Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci'nin Senegal'e resmi ziyareti kapsamında, DEİK ev sahipliğinde Senegal-Türkiye İş Forumu'nun 21 Aralık 2017 tarihinde yapıldığını vurgulayan Şahin, "Türk ve Senegalli yaklaşık 200 iş dünyası temsilcisinin katılım sağladığı forumda, birçok sektör temsilcisi ikili iş görüşmeleri gerçekleştirdi. Ayrıca 22-23 Şubat 2018 tarihlerinde Türkiye ile Batı Afrika ülkeleri arasında düzenlenen Türkiye-Ecowas İş Forumu da İstanbul'da gerçekleşti" açıklamasını yaptı.

Bu ambalaj ile gıdaların raf ömrü artık daha uzun

Sabancı Üniversitesi Nanoteknoloji Araştırma ve Uygulama Merkezi'nde geliştirilen ambalaj, gıdanın tüketiciye ulaşmadan bozulmasından kaynaklanan ekonomik kayıplarının yanı sıra gıdalardaki mikrobiyolojik bozulmalardan kaynaklanan sağlık problemlerini de engelliyor.

Dünyada üretilen gıdaların üçte biri sofralara bile gelmeden çöpe gidiyor. Nüfusun sağlıklı bir şekilde beslenmesini sağlama ve kaynakları verimli kullanarak israfı önleme noktasında ambalajlar önemli bir rol üstlenmekte. Tam da bu noktada Sabancı Üniversitesi'ne bağlı Nanoteknoloji Araştırma ve Uygulama Merkezi tarafından geliştirilen gıda ambalajları, gıdaların raf ve saklama ömrünü uzatan bir inovasyona imza attı.

Nanoteknoloji Araştırma ve Uygulama Merkezi'nde araştırmacı olan Hayriye Ünal'ın başında bulunduğu bir ekibin geliştirdiği ambalajlar, içerdikleri aktif ajanlar yoluyla gıdalar ile etkileşime girerek onların tazeliklerini daha uzun süre koruyor. Ünal, "Bu ambalajların elde edilmesi için doğal kil nanoparçacıkları ve kekik yağı ile tarçın yağı gibi antibakteriyel esansiyel yağları çeşitli nanoteknolojik yöntemler kullanarak ambalaj malzemelerine dahil ediyoruz. Bu sayede, düşük maliyetli, sıradan ambalaj malzemelerine gıdanın tazeliğinin korunmasına yönelik özellikler kazandırılıyor" dedi.

Kullanılan kil nanoparçacıkları, sahip oldukları özel yapı ile doğal antibakteriyel ajanların salınımını gerçekleştiriyor. Böylece, ortaya çıkan gıda ambalajı, gıdaların bozulmasına sebep olan bakterilere karşı etkinlik gösteriyor. Kullanılan kil nanoparçacıkları aynı zamanda meyve ve sebzelerin bozulmasına sebep olan molekülleri hapsedme özelliğine de sahip olduklarından, geliştirilen gıda ambalaj malzemeleri, meyve ve sebzelerin daha uzun süre tazeliklerini korumalarını sağlayabiliyor. Kil nanoparçacıkları-

nın varlığının, gıda ambalajlarının, su buharı ve oksijen gazı geçirgenliklerini azalttığı; gıdalarda su kaybını ve oksijen gazına bağlı bozulmaları engelleyebildiklerini gözlemlediklerini söyleyen Ünal, "Bu özellikleri ile geliştirdiğimiz ambalaj filmlerinin hem gıdanın tüketiciye ulaşmadan bozulmasından kaynaklanan ekonomik kayıpları hem de gıdalardaki mikrobiyolojik bozulmalardan kaynaklanan sağlık problemlerini engellemek açısından önemli katkı sağlayacağını düşünüyoruz" diye konuştu.

TAZELİĞİNİ 30 GÜN KORUYOR

Geliştirdikleri gıda ambalajlarının hem et ve tavuk gibi mikrobiyolojik bozulmaların görüldüğü gıdalarda, hem de domates, muz, çilek, elma gibi ortamdaki gazlara bağlı olarak tazeliklerini kaybeden meyve ve sebzelerde etkinlik gösterdiğini gözlemlediklerini söyleyen Ünal, sözlerine şöyle devam etti: "Örneğin, sıradan polietilen filmleri ile paketlenmiş domates örnekleri yedi gün sonunda tazeliklerini kaybederken, geliştirdiğimiz film ile paketlenmiş domates örnekleri aynı süre sonunda başlangıçtaki sertlik değerlerini, yani tazeliklerini koruyabiliyor. Benzer şe-

kilde, muz örnekleri sıradan ambalaj malzemeleri ile paklendiklerinde belirli bir süre sonra kararmaya başlarken, geliştirdiğimiz ambalaj filmleri ile paklendiklerinde 30 güne kadar yeşil kalabiliyor. Tavuk örnekleri ile yaptığımız testlerde de geliştirdiğimiz nano-kil katkılı ambalaj filmlerinin tavuk yüzeyindeki bakteri oluşumunu, sıradan ambalaj filmleri ile paketlenmiş tavuk yüzeylerine kıyasla belirgin şekilde azalttığını gözlemledik."

FİRMALARIN İLGİSİ "YOĞUN"

Geliştirdikleri ürünün tasarımı ile ilgili fikirlerini hem Avrupa Patent Ofisi hem de Amerikan Patent Ofisi tarafından tescillenmiş bir patent ile koruma altına aldıklarını belirten Ünal, bu patentin lisanslanması ve ürünün ticari ölçekte üretimi ile ilgili ulusal ve uluslararası birçok firmayla iletişim halinde olduklarını söyledi. Yaptıkları çalışmaların hem gıda ambalaj firmaları hem de farklı sektörlerde dolaylı olarak gıda kaybını önlemek amacı ile çalışan firmalar tarafından yoğun ilgi gördüğünü belirten Ünal, özel projeler yürüttüklerini, ürünün farklı özelliklerini ön plana çıkaran ve geliştiren çalışmalar yaptıklarını dile getirdi.

"AMBALAJ İÇİN YENİ BİR ÜRETİM HATTINA GEREK YOK"

Hayriye Ünal, "Geliştirdiğimiz ambalaj filmleri, firmaların yalnızca ham maddelerini değiştirerek, var olan üretim sistemlerine kolaylıkla adapte edebileceği, yeni bir üretim hattı gerektirmeyen bir yöntem ile hazırlanabiliyor" dedi.

PROJEYİ TÜBİTAK DESTEKLEDİ

TÜBİTAK tarafından fonlanan bu proje kapsamındaki çalışmalar malzeme bilimi, nanoteknoloji ve gıda mühendisliği konusunda uzman araştırmacılardan ve doktora öğrencilerinden oluşan proje ekibi tarafından Sabancı Üniversitesi Nanoteknoloji Araştırma ve Uygulama Merkezi laboratuvarlarında gerçekleştirildi.

Hayriye Ünal

Dünyanın enerjisi 'dalgalardan' gelecek

Okyanus ve deniz dalgalarıyla elde edilen elektrik enerjisi pazarına 2050 yılına kadar 650 milyar euro yatırım yapılması öngörülüyor. Pazarın yıllık büyüklüğü ise en az 53 milyar euro olacak. Yatırımlarda Avrupa ülkeleri lider konumda ve Avrupa Yatırım Bankası, okyanus enerjisine 130 milyar euroluk destek verdi. Portekiz, İskoçya, Fransa, Hollanda ve Sicilya'da dalgalardan enerji elde etmek için tesisler kuruldu, Kanada ve Japonya'da da çalışmalar devam ediyor.

Deniz dalgaları, yenilenebilir enerji kaynaklarının son keşfedilen türü olarak biliniyor. Masrafsız ve çevre dostu olan dalga enerjisi, güçlü, sınırsız, doğal ve yenilenebilir kaynak olma özelliği taşıyor.

Okyanuslardaki gelgitlerden ve dalgalardan elektrik üretimi, büyük santrallerin kapasitelerine ulaşmış durumda. Bütün dünyada dalgalardan 200 milyon ton taş kömürünün vereceği enerjiyi karşılamak mümkün. Okyanusların kıyı şeridi yaklaşık 100 bin kilometre. Bu kıyı şeridinin ortalama potansiyel gücü 4 milyar kWh'yi buluyor.

Avrupa'da bu alandaki üretim 18 megavata (MW) kadar çıktı. Bu 15 bin konutun yıllık elektrik tüketimine eş değer bir enerji anlamına geliyor. Avrupa Okyanus Enerjisi Birliği'nin raporuna göre su altına kurulan 21 adet gelgit türbininde şu anda 13 MW elektrik üretimi yapılıyor. Kurulum aşamasındaki 20 türbinde ise 12 MW daha üretim planlanıyor. 13 dalga tesisinde 5 MW üretim gerçekleştiriliyor. Bunun 10'u son üç yıl içinde faaliyete geçti. Yapım aşamasında olan büyük çaplı altı projenin kapasitesi de 17 MW. Onaylanmış 15 MW'lık projelerin de yakında yapımına başlanması bekleniyor.

650

*milyar euro
yatırım planı*

130

*milyon euro
verilen destek*

53

*milyar euro ulaşılacak
pazar büyüklüğü*

AVRUPA YATIRIM BANKASI 130 MİLYON EURO DESTEK VERDİ

Okyanuslarda kullanılmamış muazzam enerji rezervi bulunuyor. Gelgitler ve dalgalar, aslında tüm gezegenin enerji potansiyelini taşımakta. Okyanuslardaki enerjinin 'tükenmez' olduğunun kaydedildiği Avrupa Okyanus Enerjisi Birliği'nin raporunda, bu alandaki yatırımların hızlı bir şekilde arttığı ve cihazların geliştirildiği vurgulanıyor.

Okyanuslardaki enerji yatırımlarına Avrupa liderlik ediyor. Avrupa Yatırım Bankası ilk kez okyanus enerjisine 130 milyon euroluk destek verdi. Portekiz, İskoçya, Fransa, Hollanda ve Sicilya kıyılarında enerji tesisleri kuruldu. Avrupa dışında Kanada ve Japonya'da da çalışmalar devam ediyor.

Son çalışmalar 2050 yılına kadar 337 gigavat (GW) büyüklüğünde dalga ve gelgit enerji kapasitesinin devreye girebileceğine işaret ediyor. Yapılan hesaplamalara göre okyanus enerjisi pazarına 2050 yılına kadar 650 mil-

yar euroluk yatırım yapılacak. Pazarın yıllık büyüklüğü en az 53 milyar euro olacak. 100 GW büyüklüğünde dalga ve gelgit enerjisi kapasitesi, yıllık 350 teravat saat (TWh) civarında elektrik sağlayabilecek. Dalga ve gelgit enerjisinin yayılımı önümüzdeki 35 yılda sağlanırsa, Avrupa'nın enerji ihtiyacının yüzde 10'dan fazlası karşılanabilecek.

TÜRKİYE'NİN POTANSİYELİ YILLIK 140 MİLYAR KW

Üç tarafı denizlerle çevrili Türkiye'de gelgit çok az yaşanıyor. Buna karşın araştırmalar, denizlerimizdeki dalgaların enerji üretimi için yeterli olduğunu gösteriyor. Elektrik Mühendisleri Odası'nın raporuna göre, Türkiye'de dalga enerjisine en uygun bölge İzmir ve Antalya arasındaki kıyı şeridi. Çeşitli kaynaklarda Türkiye'nin dalga enerjisi potansiyeli yıllık yaklaşık 140 milyar kW (kiloWatt) saat olarak öngörülüyor.

AVANTAJLARI NELER?

Tükenmeyen enerji kaynağı
imkanı sunuyor.

Yenilenemeyen ve tükenbilir fosil
yakıtlara olan bağımlılığı azaltıyor.

Temiz enerji kaynağı olan dalga
enerjisi doğayı kirlletmiyor.

Ekonomik açıdan yeni iş imkanları
oluşturarak işsizliği azaltıyor.

Potansiyel teknolojilerin
kullanımına imkan tanıyor.

Tuzlu suyu tatlı suya çevirdiği için
temiz içme suyu elde edilebiliyor.

HANGİ ÜLKELER KULLANIYOR?

Orkney Dalga Enerjisi İstasyonu-2,4 MW-İngiltere
Agucadoura Dalga Tarlası-2,25 MW-Portekiz
Islay Limpet-500 kW-İngiltere
Mutriku Breakwater Dalga Tarlası-300 kW-İspanya
Azura Dalga Enerji İstasyonu-200 kW-Amerika
SDE Deniz Dalgası Güç İstasyonu-40 kW-İsrail

KARADENİZ'İN DALGALARINDAN ENERJİ ÜRETİLECEK

Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ) Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü tarafından hazırlanan 'Dalgadan Enerjiye' adlı proje kapsamında, Karadeniz sahiline yapılacak türbin-jeneratör sistemleri sayesinde elektrik enerjisi üretilmesi hedefleniyor. DOKAP Bölgesi Üniversiteler Birliği'nce bünyesindeki dokuz devlet ve bir vakıf üniversitesiyle 13 ortak proje geliştirildi. Kalkınma Bakanlığı uzmanları tarafından çeşitli inceleme ve düzenlemelerin ardından bu projelerden dokuzunun desteklenmesine karar verildi. KTÜ'nün yenilenebilir enerji başlığı konusunda hazırladığı ve denizdeki dalgalardan elektrik enerjisi elde edecek 'Dalgadan Enerjiye' başlıklı projenin hayata geçirilmesi için 1 milyon 350 bin lira bütçe tahsis edildi.

Bugüne dek 8000 metreyi aşan 12 adet dağa çıkan tek Türk ve Everest'e iki sefer çıkan ilk Türk olan Tunç Fındık, ayrıca bin kadar dağın zirvesine çıkıp, 500'den çok ilk çıkış yapmayı başardı. Ancak bu kadar tehlikeli işin arasında en önemlisinin, hayatta ve sağlıklı kalabilmek olduğunu söyleyen Tunç Fındık, "Sanırım en büyük başarıım da bu" diyor.

Dünyanın zirvesine adımı yazdıran Türk

Tunç Fındık:

“

En büyük başarım hayatta kalabilmem

”

Dünyanın en yüksek doruğu olan Everest Dağı'na çıkma şansını yakaladığı 2001 yılından sonra, dağcılık yaşamına profesyonel boyutta devam eden Tunç Fındık, bugün itibarıyla hayatına profesyonel tırmanıcı, yazar ve motivasyon konuşmacısı olarak devam ediyor. Geçen yılı tırmanışla ve dağlarda çok yoğun geçiren Tunç Fındık, 14x8000 hedefinde bir basamak daha ilerledi ve Pakistan'daki 8047 metrelik Broad Peak dağının ilk Türk çıkışını yaparak 12'nci 8000 metrelik dağın zirvesine ulaştı.

Bu yılki hedefi ise 14x8000 projesinin bir parçası olarak, dünyanın en yüksek 9'uncu dağı olan Pakistan'daki 8125 metrelik Nanga Parbat dağına gitmek olan Tunç Fındık ile bugüne kadar yaptıklarından gelecekte yapmayı planladığı tüm tehlikeli işlere kadar birçok konuyu konuşma fırsatı bulduk.

Dağcılık maceranız nasıl başladı?

Küçük yaştan bu yana doğayla iç içeyim ve arazide olmayı seviyorum. Ancak dağcılık maceram, burslu olarak okuduğum Bilkent Üniversitesi'nin Dağcılık ve Doğa Sporları Kulübü'ne 1991 yılında katılmamla başladı. Başlangıçta mağaracılık, yürüyüşçülük gibi outdoor sporları denedim. Hatta ip ve teknik donanımla ilk tanışmam mağaracılık sayesinde oldu. 1995 yılından sonra Türkiye Dağcılık Federasyonu Yüksek İrtifa Takımı bünyesinde ülkemizi yurt dışındaki yüksek dağlarda temsil ettim. Dünyanın en yüksek doruğu olan Everest Dağı'na çıkma şansını yakaladığım 2001 yılından sonra, dağcılık yaşamıma profesyonel boyutta devam ettim. Bugün itibarıyla hayatıma profesyonel tırmanıcı, yazar ve motivasyon konuşmacısı olarak devam ediyorum.

Kariyerinizde çok önemli tırmanışlar var. Biraz da bunlardan bahsedebilir misiniz?

Benim için 8000 metrelik dağlar ve dünyanın farklı yerlerindeki teknik kaya ve buz çıkışları iki ayrı mecradır. Bugüne dek 12 adet 8000 metreyi aşan dağa çıkan tek Türk insanı ve Everest'e iki sefer çıkan ilk Türk ben oldum. Ayrıca 1000 kadar dağın zirvesine çıkıp kayada ve buzda, uzun duvarlarda ilk kış, ilk rota, yeni çıkış, ilk zirve çıkışları gibi 500'den çok ilk çıkış yapmayı başardım.

Dağcılık sporunun yeni yeni popülerleştiğini söyleyen Tunç Findık, "Artık birçok insan sporun sadece futbol ve basketbol seyretmek veya fitness kulübüne gitmekten ibaret olmadığını biliyor" diyor.

"TIRMANMAK MÜTHİŞ HEYECANLANDIRICI"

Söz konusu tırmanışlar arasında sizi en çok heyecanlandıranı hangisiydi?

2009 yılında Himalaya'nın 8167 metrelik Dhaulagiri doruğuna sadece iki kişi çıkmak, fizik ve zihin olarak çok zorluydu. Çünkü binlerce metre dik mavi buz, derin bataklık alanları, kafanıza her an çığ olarak düşebilecek ev boyutunda buz duvarları ve berbat, yıldırım tipisiyle bu dağ, muazzam bir engeldi. Ancak zirvesine oksijen kullanmadan tırmanabildim. Pakistan'da, yeryüzünün ikinci en yüksek dağı olan -hakkıyla dünyadaki en zor dağ tırmanışı sayılan- 8611 metrelik K2 zirvesi de fiziki ve zihni olarak zordu. K2'nin zirvesine varan her üç kişiden birinin can verdiği istatistiki bir gerçektir ve K2 gibi bir dağa giderken yüzde 50 ihtimalle eve dönmeyeceğinizi bilirsiniz. 2009 yılındaki, ilk denememden sonra, 2012'de tırmanmayı başardığım K2'de, 8000 metredeki son kamptan başlayan zirve çıkışı kesintisiz 16 saat sürdü ve en son çıkışın yapıldığı 2008 yılında 11 kişinin çığda öldüğü "Bottleneck buz kulvarı ve traversi"ni tırmanmak müthiş heyecanlandırıcı, uç noktada bir deneyimdi. "Dünyadaki en güzel dağ" olarak tanımlanan 6856 metrelik Ama Dablam Dağı'na 2004 yılındaki tırmanışımızda çıktığımız binlerce metrelik kaya ve buz tırmanışı, zorlu ve muazzamdı. Sanırım "kolay oldu" diye tanımlayabileceğim hiçbir tırmanışım yok. Yüksek dağcılık en ufak bir hatayı hayatınızla ödeyeceğiniz, son derece

DAĞCILIKTA ZAMAN VE EFOR ÖNE ÇIKIYOR

Doğa sporlarıyla uğraşmak pahalı mı?

Aslında değil ama benim yaptığım uzak diyarlardaki büyük zirvelere çıkışlar gibi profesyonel boyutu ile evet, pahalı olur. Bu durumda sponsor bulmak gerekir. Ama "hafta sonu savaçsısı" veya "amatör dağcı" iseniz buna gerek yoktur, normal yaşayan insanlar için eldeki imkanlar daima yeterli olacaktır. Yeni başlayanlar malzeme gibi masraflarını arkadaşlardan ödünç alarak, kulüplerden ortak kullanarak halledeceklerdir. Daha çok pahalıya mal olacak olan zaman ve efordur. Bu yatırımları yapmazsanız da dağcılık ve tırmanışta ilerlemek mümkün olmaz. Ayrıca artık Türkiye'de ucuz veya ikinci el donanım bulmak da çok kolay, 1985 yılı gibi değil.

"Şimdi mayıs ayında, 14x8000 projemin bir parçası olarak, dünyanın en yüksek dokuzuncu dağı olan Pakistan'daki 8125 metrelik Nanga Parbat dağına gideceğim. Bu; büyük, teknik ve az kişinin çıkabildiği zorlu bir dağ."

Hayallerinize ulaşamadığınız durumlar oldu mu?

Şunu söyleyebilirim ki, hayır. Zaten en büyük hayalim dağların sihirli ortamında olmak ve o ortamı solumaktı, bunu da ömür boyu yapabileceğimi sanıyorum. Kastı "zirveye çıkamamak" ise, bazen bu da elbette olur ama en nihayetinde eve sağ dönmek önemli. Dağ hep orada, uygun zamanda gelip daha iyi şartlarda çıkabilirsiniz.

zorlu bir arenadır. Daima her şeye karşı hazırlıklı ve zihni olarak da çok dayanıklı olmanız gerekiyor.

2017 yılı sizin için nasıl geçti?

2017 yılı benim için -doğal olarak- tırmanışla ve dağlarda çok yoğun geçti. Van, Erzurum, Rize ve Aksaray'da olduğu gibi yine birçok donmuş şelalenin ilk çıkışını; Toros, Karadeniz ve Hakkari dağlarında çok sayıda uzun kaya duvarlarının ve kar-buz rotasının ilk çıkışlarını yaptım. En önemlisi, 14x8000 hedefimde bir basamak daha ilerledim. Pakistan'daki 8047 metrelik Broad Peak dağının ilk Türk çıkışını yaparak 12'nci 8000 metrelik dağımın

zirvesine ulaştım. Kısacası çok dolu dolu bir yıl geçti.

YOLCULUK EN YÜKSEK DOKUZUNCU DAĞA 2018 yılına dair hedefleriniz neler?

2018 hızlı başladı. Aralık ve ocak aylarında ondan çok farklı yeni uzun kaya rotasında tırmanışın yanı sıra, İtalya'da kaya ve donmuş şelaleye tırmanma şansım oldu. Şimdi mayıs ayında, 14x8000 projemin bir parçası olarak, dünyanın en yüksek dokuzuncu dağı olan Pakistan'daki 8125 metrelik Nanga Parbat dağına gideceğim. Bu; büyük, teknik ve az kişinin çıkabildiği zorlu bir dağ. Kısaca, mayıs ayı sonuna

dek buna göre olacak tırmanışlar ve antrenmanlarım artarak devam edecek.

Dağlar her dağcıyı kabul eder mi?

Yerine ve durumuna göre edebilir. Dağlarda şans faktörü hep var. Hazırlıklı ve donanımlı, deneyimli bir dağcıyı dağın kabul etmesi daha büyük bir ihtimalken, hazırlıksız ve tecrübesiz bir dağcı da şans eseri başarılı olabilir, ama bu demek değildir ki bu durum tekrar edebilir.

Türkiye'de bu spora ilgi nasıl?

Ülkemizde dağcılığın bilinirliği giderek artıyor. Popülerleşme yolunda olmasına rağmen ilgilenen ve anlayan sayısının çok olduğunu söyleyemeyiz. Eskiden dağa gidenlere terörist veya define arayıcısı gözüyle bakılıyordu. "Deli misin de karda kışta dağa gidiyorsun?" denirdi ve dağcılık basında sadece trajedi haberleriyle gündeme gelirdi. Şimdi bu çok değişti. Artık bir kısım Türk insanı, sporun sadece futbol ve basketbol seyretmek veya fitness kulübüne gitmekten ibaret olmadığını biliyor. Sportif tırmanış ve alpinizm-dağcılık gibi doğa sporları, üniversite dağcılık kulüplerinin de etkisiyle giderek yayılma eğiliminde. Ancak ülkemiz dağcılık sporu konusunda çok ileri olan Batı ülkelerinin gerisinden geliyor. Özellikle teknik dağcılık, buz tırmanışı, kaya tırmanışı ve yüksek dağcılık konularında çağdaş seviyede aktivite gösterebilen tırmanıcı çok az.

Peki, bu sporla ilgilenmek isteyenlere neler tavsiye edersiniz?

Dağcılık ve doğa sporlarını; istisnasız her yaşta insan, hangi fiziki durumda olursa olsun kendi imkanı ve sınırları, istekleri dahilinde yapabilir. Yapanların da ruhi ve fiziki kazanımları, hayatlarına artı değer, yaşam tadı ve yaşama sevinci olarak dönecektir. Mutlaka çok zor bir şey başarmak gibi bir zorunluluk yok. Doğa oyun alanınız olunca onun üzerinde kendinize göre aksiyonlardan zevk almak önemli. Dağlar ve doğada herkese uygun bir tat var. Dağlarda yapılacak gününbirlik bir yürüyüş bile harika. Tabii ki bu sporu uygun eğitimle, tecrübeli insanlarla beraber ve uygun şartlarda, sağlıklı şekilde yapmak şart.

Şirketlerde ne kadar 'dijitalsen' o kadar 'kurumsalsın' dönemi...

Şirketlerin kurumsal değerinin ölçütü artık tuğla, harç varlıkları, tesis, envanter ve boru hattı anlaşmaları gibi geleneksel araçlara dayanmıyor. Kurumsal değer, işin dijital yolculuğunun seviyesi ve dijitalleşme için gelecek potansiyeliyle ölçülüyor.

Tüm dünyada öğrenmeye programlanmış yazılımların ve mobil kullanımının hızla artması, yaklaşık 2.5 milyar insanın aktif olarak kullandığı sosyal medya ağlarının çoğalması, nesnelerin interneti ve yapay zeka gibi teknolojilerdeki büyük yükseliş; şirketlerin yatırımlarının en büyüğünü dijitale yapmasına neden oluyor. Uzmanlar, şirketin dijitalleşmenin hızlı adaptasyon ve daha ayrıntılı analizlere göre tepki verebildiğini, böylece şirkete yeniden yatırım yapabilme olanağı sağlayarak belirli alanlardaki yatırım getirisini (ROD) belirlemesine yardımcı olduğunu söylüyor. Şirketler, kontrol etikleri işletmelerdeki kilit rolleri değiştirme yetkisine sahip. Dijital dünyaya ayak uydurabilmek için bu değişimi gerçekleştirmeleri gerekiyor. Yani artık şirketlerde ne kadar 'dijital sen' o kadar 'kurumsalsın' döneminin başladığını söylemek yanlış olmaz.

PEK ÇOK FARKLI İŞ ALANINDA GELİŞİM İMKÂNI SAĞLIYOR

Dijitalleşme, daha fazla kazanım için hızlı değişimi kolaylaştırmakla birlikte pek çok farklı iş alanında gelişim imkânı sağlıyor. Ayrıca yine dijitalleşme sayesinde, iş dünyasında hem avantaj hem de dezavantaj olarak görülebilen şeffaflık ve rekabette de artış gözlemleniyor.

Yatırım şirketleri, dijitalleşme oranlarını anlayıp benimseyerek, firmalarına değer katacak liderlere ihtiyaç duyuyor. Özel sermayede, portföy iyileştirmelerinde daha önce kullanılan çalışma modeli ve stratejilere kıyasla çok daha farklı bir yol izleniyor. Liderlerin, daha iyi değerlendirmeler yapabilmek için yeni çağın gereklerini kapsamlı bir şekilde benimsemeleri önem taşıyor.

DİJİTALLEŞME SORGULAMA BİÇİMLERİNİ DEĞİŞTİRİYOR

Günümüzde, verimliliğin tam kalbinde dijital çalışma biçimleri yer alıyor. Dijitalleşme şirketlerin kazanç-kayıp belirlemelerine ve dâhili, harici olarak daha etkin işbirliğine yardımcı oluyor. Ölçülebilir, hızlı yapısıyla tedarik zinciri ve satış pazarlama gibi

pek çok alanda da kolaylıkla uygulanabiliyor. Perakendeciler giderek dijital kanallar, sohbet botları ve sosyal medya aracılığıyla fiziksel mağaza perakendeciliğinin geleneksel modlarını 7 gün 24 saat küresel çevrimiçi ağa bağlıyor. Tedarik zinciri, lojistik, pazarlama, insan kaynakları ve satış konularında doğrudan etkileri olan bu tür stratejiler, dijital bir zihniyet ve net bir vizyon gerektiriyor.

Dijitalin en iyi şekilde benimsenebileceği ana alanlarını belirlemek ve bunun gelecekte işletmeyi nasıl etkileyeceğini açıklamak için bir vizyon ve bir strateji geliştirmek oldukça önemli. Bunun yanında dijital roller barındıran departmanların dijital müdür atamaları gerekiyor. Bu doğrultuda yapılan işlemler büyüme yolunda beklentilerin karşılanmasını sağlıyor.

ÖZEL SERMAYE ŞİRKETLERİ 'DİJİTAL STRATEJİSTLERE' İHTİYAÇ DUYUYOR

Firmaların lider seçimlerinde adayların özel sermaye deneyiminin yanı sıra, dijital vizyonlarına da dikkat ettiklerini söyleyen Page Executive Danışmanı Deniz Çakırgil Sezen, konuyla ilgili şu açıklamalarda bulundu: "Bazen karar verenin belirsiz olduğu bir matris (elektronikte, hesap ve kumanda işlemlerini gerçekleştiren elektronik devre) durumuyla karşılaşıyoruz. CFO, CEO'ya rapor verir ve onu sıralamada CEO'nun ardında önemli bir paydaş olan yatırımcı takip eder. Ancak tüm bu liderlerin, dijital dönüşümün, yatırım açısından getirileri hakkında yeterli farkındalığa sahip olduklarını söyleyebilir miyiz? Ya da ortak bir çapraz işlevsel dijital vizyonu paylaştıklarını söylemek mümkün mü? Özel sermaye şirketleri, genel stratejiyi anlayıp kavramsallaştırarak doğrudan taktiksel uygulamasını sağlayacak dijital stratejistlere ihtiyaç duyuyor. Kârlılığın doğası ve başarıyı oluşturan etkenler değişiyor. Yeni becerilere ve temel yetkinliklere ek olarak inovasyonu da ana eğilimler arasında görmek büyük önem kazanıyor. Başarılı uygulamalarla bu yetkinlikler dijital çağda kârlılığın anahtarı oluyor."

Kârlılığın doğası ve başarıyı oluşturan etkenlerin değiştiği çağımızda şirket yöneticileri genel stratejiyi anlayıp kavramsallaştırmak için taktiksel uygulamayı gerçekleştirecek dijital stratejistlere gereksinim duyuyor.

Keyifli insanların büyüdü ülkesi:

Portekiz

Tarih, sanat ve doğal güzellikleriyle ihtişamlı ülkelerin başında gelen Portekiz, sıcak havası ve plajlarıyla meşhur Lizbon ve nehir kenarına kurulu küçük bir kasabayı andıran Porto ile tanınıyor. Yeniliğe açık olan şehirler, geleneksel köyler, şaşırtıcı güzellikteki sahiller ve kırsal alanlarla çok sayıda UNESCO dünya mirasına sahip bölgeleri olan ülke, dost canlısı, rahat ve neşeli insanların yaşadığı bir yer. Portekiz'in en büyüleyici yanı ise keyifli hayat tarzı...

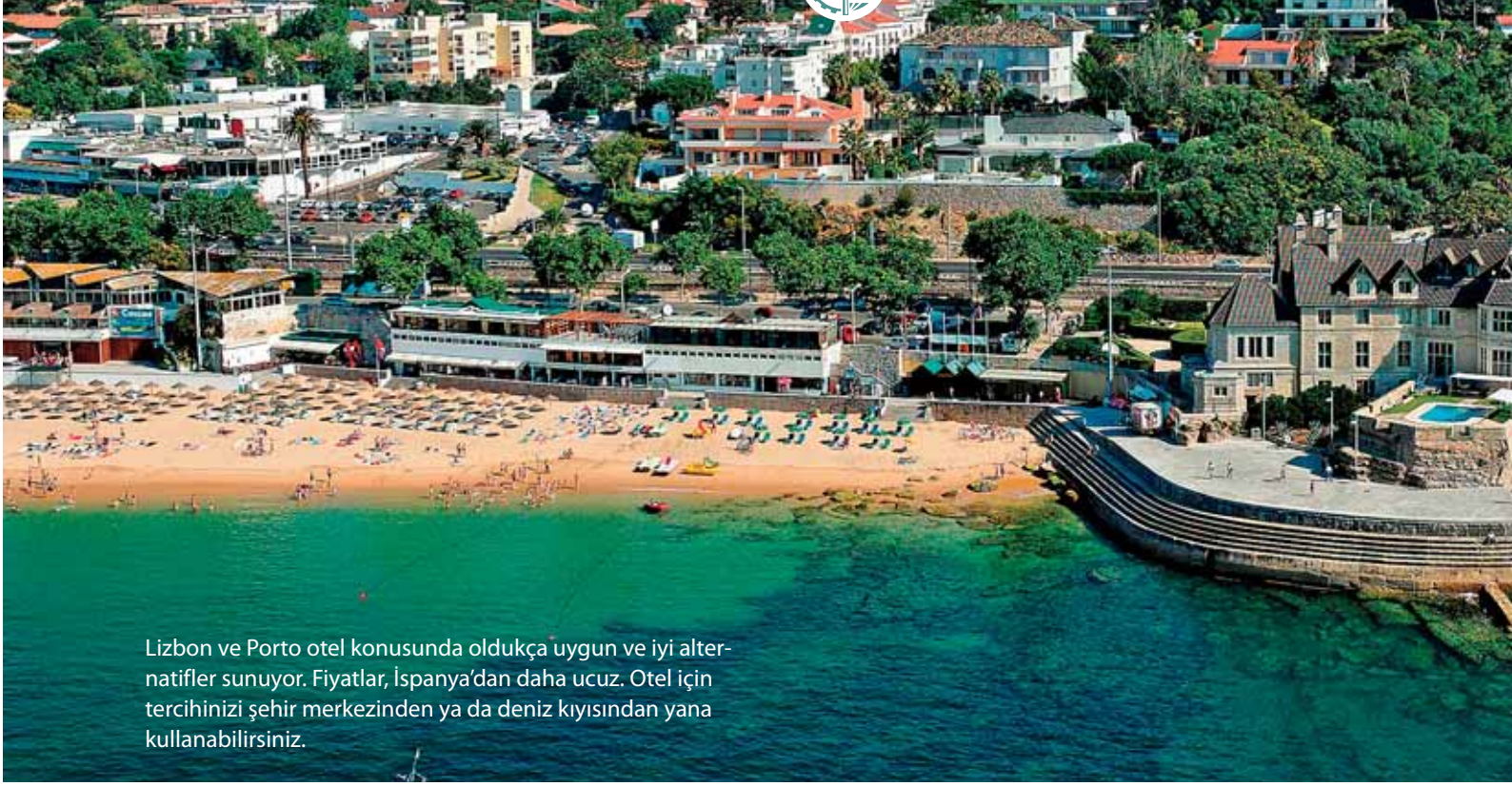
Avrupa Kıtası'nın en batısında bulunan Portekiz'in sınırları doğu ve batıda Atlas Okyanusu'yla, güney ve kuzeyde ise İspanya'yla çizili. Coğrafi ve kültürel açıdan komşularından izole olan Portekiz'in oldukça eşsiz bir kültürü, canlı şehirleri ve güzel kırsal alanları var. Eğer güzel anıtları ziyarete etmek ve olağanüstü manzaralara şahit olmak için Portekiz'e seyahat ediyorsanız Lizbon, Sintra ve Porto görülmesi gereken yerlerin başında geliyor.

Mondego Nehri etrafında bulunan Coimbra ise küçük, şirin bir kasaba. Adeta bir tarih hazinesi olan kasaba, güzel bahçeleri ve canlı hayatıyla Avrupa'nın en eski üniversitelerinin birinin etrafında kurulu. Coimbra bölgesinde yapılacak en iyi şeylerden biri yürüyerek şehirde kaybolmak ve eski katedrallerden Kraliçe İsaabel'in mezarının bulunduğu Santa Clara, Velha Gotik Manastırı ile birçok tarihi mekânı keşfetmek.

İber Yarımadası'nın batı kıyısın-

da bulunan Portekiz, iklimi, uygun fiyatlı seyahat olanakları ve olağanüstü turistik özellikleriyle Avrupa'nın en çok ziyaret edilen ülkelerinden... Portekiz'in güzel coğrafyası, yemyeşil dağları, üzüm bağları, orta bölgedeki tarım arazileri ve tarihi köylerine ulaşmak için, güney kıyı şeridi boyunca Algarve'nin göz kamaştırıcı plajlarından tarih ve turistik bölgelerinden gidebilirsiniz. Portekiz, ülkemizde çok tercih edilmese de Avrupalılar tarafından sık gidilen bir destinasyon.

Lizbon ve Porto otel konusunda oldukça uygun ve iyi alternatifler sunuyor. Fiyatlar, İspanya'dan daha ucuz. Otel için tercihinizi şehir merkezinden ya da deniz kıyısından yana kullanabilirsiniz.

EN YÜKSEK FİYATLAR TEMMUZ VE AĞUSTOSTA

Portekiz, temmuz ve ağustos ayları sahillerin en işlek olduğu ve fiyatların oldukça yükseldiği bir ülke. Haziran ve eylül aylarında ise 30 derecenin üzerine çıkan sıcaklıklarıyla dikkat çekiyor. Şehirleri, kasabaları ve arkeolojik alanları keşfetmek isteyenler için yaz sezonu oldukça sıcak. Mayıs ya da ekim ayı kültürel seyahatler için daha uygun bir zaman dilimi. Ülkeye kasım ve mart ayları arasında oldukça yoğun yağmur düşüyor. Mayıs ve haziran ise yağmurların durulduğu aylar.

Portekiz'i ziyaret etmek için en uygun sezon şubat ayı veya kalabalıkların azaldığı, sıcaklıkların dayanılabilir seviyelere düştüğü erken sonbahar dönemi olan ekim ayı. Eylül ayında denizin hâlâ sıcak olduğunu unutmayın. Eğer biraz daha sakin bir tatil tercih ediyorsanız ekim ayı tam size göre. Ancak resmi yüzme sezonu haziran ayının başından eylül ayının ortalarına dek sürüyor. Bu aylar dışında havuzlar ve nehir plajları, hava ne kadar güzel olursa olsun kapalı.

FADO MÜZİĞİYLE RAHATLAYIN

Portekiz'de çok keyifli anlar yaşayacağımız pek çok nokta var. Lizbon kıyılarında, Sintra Dağları eteklerinde yer alan Sintra, yemyeşil tepelerin içerisinde harika Pena Sarayı'nı sunuyor ziyaretçilerine. Algarve ise Portekiz'de ziyaret edilebilecek en güzel bölgelerden biri. Uçurumlarda bulunan tatil köyleri, geleneksel beyaz badanalı köy evleri, zeytinlikler, sahiller hepsi görülmeye değer.

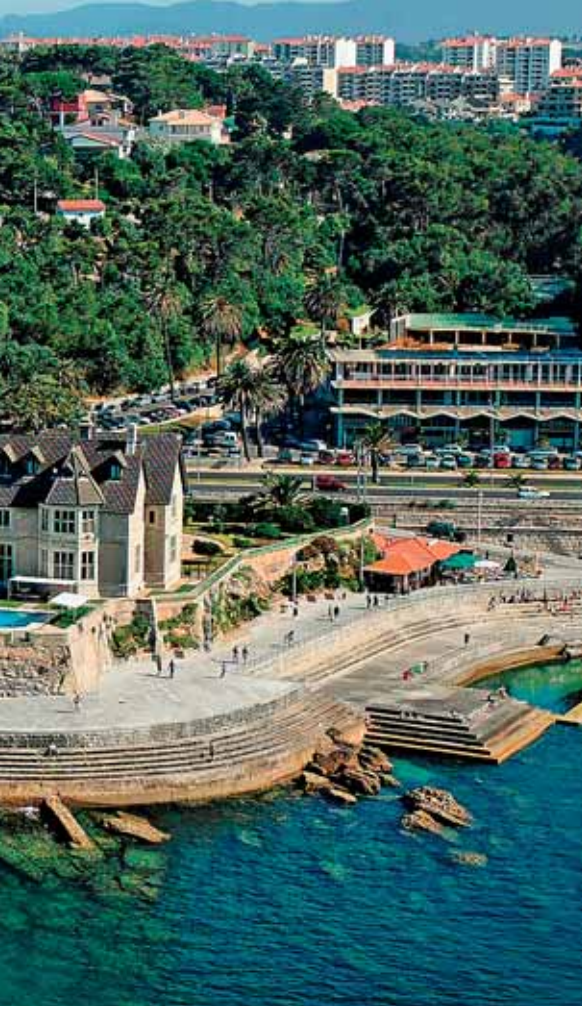
Portekiz'in başkenti ve en büyük şehri Lizbon, büyüleyici sokakları, antika dükkânları, gotik katedraller, köprüler, renkli mahalleleri ve geleneksel Fado müziği çalan restoranları, kafeleriyle yedi dik tepenin arasında yükseliyor. Portekiz'de hemen hemen her yerde Fado müziğini duymak mümkün. Rahatlatıcı melodiler ve İspanyol gitarı eşliğinde söylenen bu şarkılar aslında gayet hüznü, nostaljik ve melankolik duyguları ifade etmenin bir yolu. Özellikle Lizbon'un eski mahallelerindeki mekanlarda akşam ya da gecenin ilerleyen saatlerinde loş ışıkta Fado şarkılarını canlı olarak dinleyebilirsiniz.

FADO, FİESTA VE FUTBOL

Portekiz'i üç kelimeyle anlatmak gerekirse Fado, fiesta ve futbola tanımlamak mümkün. Tarih, sanat ve doğa güzelliği bakımından oldukça görülesi bir yer. Ülke, gezilecek yerler açısından da ziyaretçilerine bol alternatif sunuyor ve Atlas Okyanusu kıyısında ılıman iklimiyle gittiğinizde degecek bir destinasyon. Portekiz turunda mutlaka görmemiz gereken iki şehir Lizbon ve Porto... Başkent Lizbon, Portekiz'in en önemli şehri. Adını çok duyduğumuz Porto ise Lizbon'a oranla çok daha küçük. Üstelik limanı ve şehir merkeziyle insanı adeta dinlendiriyor. Portekiz gezinizi Lizbon ve Porto turu olarak yapmak isterseniz, bu iki şehri üç-beş gün içinde rahatlıkla ziyaret edebilirsiniz.

BELEM PASTASINI MUTLAKA TADIN

Portekiz'in yemek konusunda çok başarılı olduğu söylenebilir. Üstelik restoranlarda yemek fiyatları da oldukça uygun. Özellikle balık menüleri çok zengin ve balık çorbaları lezzetli. Bacalhau balığını birçok şekilde pişiriyorlar. Bunların başında pasteis de bacalhau ve bacalhau a bras geliyor.

HAVA TAHMİNİ HORUZ BİBLOSUNDAN!

Portekiz'den hediyelik eşya türünde alabileceğiniz şeyler azulejos (seramik), pamuk ve ketenden yapılan işlemeli örtü, şal ve benzeri tekstil ürünleri. Portekiz bu konuda Avrupa'da önemli bir üne sahip. Bunlardan dışında renk değiştiren horoz biblosu da oldukça ilgi çekici. Portekiz'e seyahatinizde bir hediyelik eşya almak istediğinizde tüm dükkanlarda elle boyanmış horozları fark edeceksiniz. Bu Barcelos horozudur ve Portekiz'in sembolüdür. Bu horoz biblosunun en büyük özelliği ise, hava durumunu renk değiştirerek önceden haber vermesi...

Portekiz tatili için bahar ve yaz ayları en ideal zamanlar olsa da kışın dahi çok soğuk değil. Şubat ayında bile hava sıcaklığı gündüz 20 derece civarında.

GÖRÜLMEME DEĞER 10 YER

Lizbon: Tagus Nehri kıyılarına kadar uzanan Lizbon, Portekiz'in başkenti ve en büyük şehri. Yemyeşil tepeler arasında sıcak hava, büyüleyici sokaklar, şirin dükkanlar, gotik katedraller, etkileyici köprüler ve renkli mahallelerin büyüleyici atmosferini kesinlikle seveceksiniz.

Algarve: Algarve'yi Portekiz'de ziyaret etmek için en iyi yerlerden biri haline getiren neden Akdeniz iklimi, muhteşem kumsalları, tarihi mekanları, enfes yemekleri ve uygun fiyatları.

Obidos: Batı Portekiz'in Centro bölgesinde yer alan Obidos surlarla çevrili. Duvara ek olarak tarihi Obidos merkezi kentin ana cazibe merkezini oluşturuyor.

Sintra: Lizbon sahilindeki Sintra Dağları'nın eteğinde bulunan Sintra'nın ünlü Pena Sarayı, Almanya'nın Neuschwanstein'i anımsatan fantastik bir kale.

Madeira: "Atlantik'in Yüzen Bahçesi" olarak anılan Madeira, Portekiz ve Kuzey Afrika arasındaki Atlas Okyanusu'nda verimli yeşil bir bölge.

Porto: Şarap üretimiyle ünlü Porto, kuzey Portekiz'deki Douro Nehri'ne bakan bir şehir. Porto'nun kalbinde canlı müzik, kafeler ve restoranlar bulabileceğiniz gibi muhteşem bir atmosferi olan nehirde gezinti de yapabilirsiniz.

Evora: Evora, Portekiz'in güneyindeki Alentejo ovaları bölgesinde küçük bir kasaba. Ancak büyük bir turistik ortama sahip.

Aveiro: Aveiro, büyüleyici köprülerle birbirine bağlanan doğal güzellikteki kanalların, pitoresk ortamıyla renkli gondollar ve hız tekneleriyle kalabalık bir şehir. Tarihi mekanlar, muhteşem kumsallar ve lezzetli yemekler Aveiro'yu popüler bir turistik yer haline getiriyor.

Azores: Azores Archipelago, Atlas Okyanusu'ndaki dokuz volkanik adadan oluşuyor. Balina sörfü ve şirin sahil kasabalarıyla ünlü olan her ada kendi büyüleyici kimliğine sahip.

Coimbra: Orta Portekiz'deki Mondego Nehri'nin yanında yer alan büyüleyici bir şehir olan Coimbra, tarihi mekanları, güzel bahçeleri ve Avrupa'nın en eski üniversitelerinden birine sahip.

Topraktan tahtaya kaşığın hikayesi...

İnsanoğlunun ateş yakmayı keşfetmesinden sonra ilk yaptığı yemeklerden birinin çorba olduğu düşünülürse, kaşığın yaşı çorbayla aynı olmalı. Kaşığın mutfak kültürünün gelişme sürecinde insanoğlunu ilkelikten uygarlığa taşıyan önemli özelliklerden biri olduğu kesin.

Tahta ya da kemikten yapılan ilk kaşıklar günümüz kaşıklarının genel özelliklerine sahip. Yani bir sap ve bir de yemek yenen kepçe kısmından oluşuyor. Malzemeler ve kullanım alanları değiştiği halde bu özellikler hep aynı kaldı. Çağlar boyu metal kaşıklar sadece törenlerde kullanıldı, sıradan insanlar ise yemeklerini tahta kaşıklarla yedi.

İnsanlar tarafından tarihin oldukça eski dönemlerinden bu yana kullanılan kaşığın en eskilerine yapılan kazılarda Mısır'da rastlandı. Bunlardan mabetlerde kullanılanlar, en sanatkarane (sanatkârca) yapıları. Romalılar ve Bizanslılar tarafından da kullanıldığı bilinen kaşıklar semte ve zamana göre çeşitleniyor. Araştırmalar ilk kaşıkların pişmiş topraktan, daha sonraları ise şimsir gibi sağlam ağaçlardan yapıldığını gösteriyor.

EN NADİDE OLANLAR İSTANBUL'DAN...

Türklerin kullandıkları kaşıklar yedikleri yemeklere göre değişiyor. Genel olarak kemik ve tahtadan yapılıyordu. Ancak kepçeler, kahve ve muhallebi için kullanılan kaşıklar maddendi. Pilav, çorba ya da muhallebi kaşıklarının burun şekilleri yuvarlak, yemek kaşıkları ise sivri oluyor, kahve kaşıkları genel olarak küçük, çay kaşıkları ise daha küçük yapılıyor.

Anadolu'da Selçuklular ve özellikle Osmanlı döneminde yapılan oldukça güzel ve desenli tahta kaşıklar mevcut. Bu dönemlerde, Kastamonu ile Konya kaşıkçılığın ana üretim merkezi durumundaydı. Bunların haricinde İstanbul'da kaşıkçılık sanatı sürdürülmüş ve kaşıkçı esnafı çok özel kaşıklar üretmiş. En nadide ve güzel olan kaşıkların İstanbul sanatkarının elinden çıktığı da bir gerçek.

TAHTA KAŞIK

MUTFAKTA EN KULLANIŞLISI

Konya kaşıklarının kendine has bir ünü vardı. Söylentiye göre, Karaman'dan Konya'ya eğitime gelen öğrenciler boş vakitlerini kaşık yapmakla değerlendirirdi. Böylelikle hem dinlenir hem de yararlı bir işle uğraşırlardı. Yaptıkları kaşıkları pazarlara gönderirler, kazandıkları parayla ihtiyaçlarını görürlerdi. Yerli halktan olan öğrenciler de giderek bu sanatı öğrenerek Konya için yerli bir sanat şekline soktular. Uzun müddet kaşık yapmaya devam eden Konyalılar, 19'uncu yüzyılın ikinci yarısında mallarını Suriye, Mısır, Tunus ve Cezayir'e göndermeye başladı.

Zamanla eski önemini kaybeden tahta kaşıkların son zamanlarda sadece yerel olarak sayıları iyice azalan ustalar tarafından yapılıyor.

Günümüzde de sürdürülebilir el sanatı

Kaşıkçılık, Anadolu'nun bazı yörelerinde günümüzde de sürdürülen el sanatlarından. Küçük keser veya törpü yardımıyla şekillendiriliyor. Günümüzde yemek kaşıkları yanında süs ve oyun kaşıkları da yapılıyor. Zımparayla temizlenen kaşıklar üzerine çeşitli resimler, bezemeler, yazılar basılıp, boyanıp cilalanarak satışa sunuluyor.

Yapıldıkları malzemeye göre adlandırılıyor

Anadolu'da ilk kaşığa, Çatalhöyük ve Hacılar'da rastlandı. Kaşıklar Anadolu'da yapıldıkları malzemeye göre adlandırılıyor. Önceleri topraktan üretilen kaşıklar, daha sonra tahtadan ve madenden yapılmaya başlandı. Tahta kaşıklar daha çok; şimşir, ardıç, gürgen, meşe, armut, karaağaçtan metal kaşıklar; demir, bakır, pirinç, gümüş ve altından yapılıyor. Anadolu'da kaşıkları ile ünlü merkezler arasında Konya, Akseki, Geyve, Bolu, Kastamonu, Bergama, Bursa, Eskişehir, Anamur ve Silifke geliyor.

Naylon poşette ücret dönemi

İnsanlarla birlikte canlıların hayatını tehdit eden naylon poşet kullanımıyla ilgili 'Atık Yönetmeliği', 1 Ocak 2018'de yürürlüğe girdi. Yönetmelikle birlikte artık naylon poşet kullanıcıya ücretsiz verilemeyecek. Bu kapsamda, ülke genelinde 31 Aralık 2019'a kadar kişi başı yıllık naylon poşet kullanımının yüzde 90 azaltılması hedefleniyor.

Tüm alışveriş noktalarında geçerli olacak yönetmelikle tüketici, file ve bez torba kullanımına yönlendirilecek. Doğaya geri kazandırılabilir olan bu materyaller, çevre ve insan sağlığı açısından oldukça faydalı.

HUKUKİ VE TEKNİK ESASLAR BELİRLENDİ

Yönetmelikte, çevresel açıdan belirli ölçütlere, temel şart ve özelliklere sahip ambalajların üretimi, ambalaj atıklarının oluşumunun önlenmesi, önlenemeyen ambalaj atıklarının yeniden kullanım, geri dönüşüm ve geri kazanım yöntemleri kullanılarak bertaraf edilecek miktarının azaltılması planlanıyor. Ayrıca bu atıkların çevreye zarar verecek şekilde doğrudan ve dolaylı olarak alıcı ortama verilmesinin önlenmesi, belirli bir yönetim sistemi içinde, kaynağında ayrı biriktirilmesi, toplanması, taşınması, ayrılmasına, geri dönüşümüne ilişkin teknik ve idari standartların oluşturulmasına yönelik prensip, politikalarla hukuki, idari ve teknik esaslar belirlendi.

Polietilen denilen petrol türevinden ve atık plastik malzemelerin ikincil kullanımından elde edilen naylon poşetlerin sadece yüzde 1'i geri dönüştürülebiliyor, yüzde 99'u ise doğada kaldığı için çevre, hava ve su kirliliğine neden oluyor. Naylon poşet kullanımının satış noktalarında ücretli olması yönündeki "Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği", 1 Ocak 2018'de yürürlüğe girdi. Yönetmelikte, tüm dünyada üzerinde hassasiyetle durulan naylon alışveriş poşetlerinin kullanımı sonucu oluşan görsel ve çevresel kirliliğinin önlenmesi ve gereksiz naylon poşet kullanımının önüne geçilmesi amacıyla 1 Ocak 2019'dan itibaren naylon poşetlerin satış noktalarında kullanıcılara ücret karşılığı verilmesine yönelik düzenleme yapıldı.

Bu kapsamda naylon torbalar, 1 Ocak 2019'dan itibaren mesafeli sözleşmelerle yapılan satışlar da dahil olmak üzere satış noktalarında kullanı-

cıya veya tüketiciye ücretsiz verilmeyecek, ücretsiz temin edilmesine imkan verecek herhangi bir promosyon veya kampanyaya da dahil edilemeyecek. Sadece çok hafif plastik torbalar, bu uygulamadan muaf tutulacak. Düzenlemeyle, ülke genelinde 31 Aralık 2019'a kadar kişi başı yıllık plastik torba kullanımının yüzde 90'ı, 31 Aralık 2025'e kadar ise yüzde 40'ı aşmayacak şekilde azaltılması hedefleniyor.

TÜRKİYE'DE 1980'DE KULLANILMAYA BAŞLANDI

Dünyada naylon poşetler 1977 yılında kullanılmaya başladı. İlk olarak süpermarketlere dağıtılan naylon poşetlerin kullanım oranı, üretim maliyetleri düşük olduğundan her yıl arttı. Bu da çevre kirliliği probleminin her yıl daha da büyümesine neden oldu.

Türkiye, naylon poşet kullanımına 1980'ler sonunda başladı. Bu yeni alışkanlık bir uygarlık göstergesi gibi kabul

görüp yaygınlaştı. Halbuki ülkemizde de her beş kişiden biri plastik poşet kullanımına son verdiğinde, 70 yıllık süreçte toplamda 37 milyar daha az poşet harcanıyor.

Dünyada her yıl 500 milyar ila 1 trilyon arasında plastik poşet kullanıldığı tahmin ediliyor. Bazı ülkelerde hükümetler naylon poşet kullanımını azaltmak amacıyla çeşitli yasaklar koyuyor ya da vergilere başvuruyor. Meksika ve Hindistan'da plastik poşet kullanımı yasak. Hatta Hindistan plastik poşet kullanımının yasaklanması konusunda lider konumunda bulunuyor. Bu yasağın uygulanması konusunda bazı sorunların meydana geldiği belirtildi de Delhi, Mumbai ve Vasco gibi şehirlerin hepsinde plastik poşet kullanılmıyor. Bangladeş, Ruanda ve Avustralya'nın 12 şehrinde de plastik poşet kullanımı yasak. İsviçre, İsveç, Norveç, Almanya ve Hollanda'da ise mağazalarda plastik poşetler ücretle satılıyor.

ZARARLARI SAYMAKLA BİTMİYOR!

Almanya'da Ifo İş Dünyası Güven Endeksi arttı

Almanya'da Ifo İş Dünyası Güven Endeksi, ocak ayında 117,6 puana yükseldi. Merkezi Münih'te bulunan Ekonomi Araştırma Enstitüsü (Ifo), yaklaşık 7 bin firmanın katılımıyla gerçekleştirdiği ocak ayı Almanya İş Anketi sonuçlarını yayınladı. Sonuçlara ilişkin yapılan açıklamada, Almanya'da sanayi ve ticarete ilişkin ocak ayı İş Dünyası Endeksi'nin aralık ayındaki 117,2 puandan 117,6 puana çıktığı belirtildi. Almanya'da aralıkta 125,5 puan olan Ifo Cari Durum Endeksi'nin ocakta 127,7 puana çıktığı bildirilen açıklamada, Ifo Beklentiler Endeksi'nin ise bu dönemde 109,4 puandan 108,4'e indiği aktarıldı. Alman işletmelerinde güvenin yeni yıla çok güçlü girdiği belirtilen açıklamada, ocak ayındaki artışın çok daha iyimser iş beklentilerinden kaynaklandığı, şirketlerin mevcut ticari duruma ilişkin değerlendirmelerin ise biraz gerilediği ifade edildi.

"İngiltere karardan vazgeçerse AB'nin kapıları açık"

Avrupa Birliği (AB) Konseyi Başkanı Donald Tusk, Avrupa'da İngiltere'ye duyulan sempatinin devam ettiğini belirterek Brexit kararından vazgeçilmesi durumunda bu ülkeye kapıların açık olduğu mesajını verdi. Strazburg'ta devam eden Avrupa Parlamentosu (AP) Genel Kurulu'nda, geçen ay düzenlenen AB Zirvesi'nin sonuçları ve İngiltere'nin AB üyeliğinden ayrılmasıyla ilgili gelişmelerin ele alındığı oturum düzenlendi. Genel kurula bilgi veren Tusk, "Birleşik Krallık hükümeti ayrılma yönündeki tutumunu devam ettirirse Brexit, gelecek yıl mart ayında tüm olumsuz sonuçlarıyla bir gerçeklik haline gelecek" ifadelerini kullanarak bunun engellenmesinin yolunun ise İngiliz halkının referandumda verdiği kararda değişikliğe gitmesi olduğunu belirtti. İngiltere'nin Brexit müzakerecisi David Davis'in "Bir demokrasi eğer verdiği kararı değiştiremiyorsa demokrasi olmaktan çıkmıştır" sözlerini hatırlatan Tusk'un, "Avrupa kıtasında kalbimiz sizlere daima açık" demesi, son günlerde ülkede ikinci bir referandumun düzenlenmesiyle ilgili tartışmaları akla getirdi.

S&P Global Ratings'ten Brezilya'ya kırık not

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu S&P Global Ratings, Brezilya'nın yabancı ve yerel para cinsinden uzun vadeli kredi notlarını bir kademe düşürerek BB'den BB-seviyesine indirdi. Notların düşürülmesinde ekim ayında yapılacak devlet başkanı seçimine ilişkin büyüyen endişeler ve ülkenin büyük bütçe açığının kapatılması için yaşamsal önemi olan emeklilik reformu için atılması gereken adımlara yönelik kuşkular etkili oldu. Yapılan açıklamada, 'durağan' görünümün kredi notunun önümüzdeki yıl artırılması veya düşürülmesi olasılığının üçte birden az olmasını yansıttığı vurgulandı. Açıklamada ayrıca, Brezilya'nın istikrarlı dış pozisyonunun ve para politikasının gücünün mali zayıflıkları, benzerlerine göre daha düşük ekonomik büyüme görünümünü dengelemeye yardımcı olduğu belirtildi.

AB'den KDV'de esneklik teklifi

Avrupa Birliği (AB) Komisyonu, üye ülkelere KDV oranlarında esneklik sağlayacak düzenleme teklifinde bulundu. AB Komisyonu Ekonomik ve Mali İşlerden Sorumlu Üyesi Pierre Moscovici, Brüksel'de düzenlediği basın toplantısında, birlik ülkelerinin KDV oranlarına yönelik yeni düzenleme teklifini açıkladı. Yeni düzenlemeyle, KDV sistemini modernize etmeyi amaçladıklarını anlatan Moscovici, "AB üyesi ülkelere kendi KDV oranlarını belirlemeleri için esneklik sağlamayı ve KOBİ'lerin resmi evraklarla ilgili yüklerini azaltmayı amaçlıyoruz" diye konuştu. Moscovici, AB'deki mevcut KDV sisteminin uzun yıllardır güncellenmediğini ve günümüzdeki pek çok mal ve hizmeti içermediğini anımsatarak, KDV yönetmeliğinin yeniden hazırlanacağını anlattı. KOBİ'lerin Avrupa ekonomisinin yüzde 98'ini oluşturduğunu belirten Moscovici, önceliklerinin onların çalışmalarını desteklemek olduğunu söyledi.

Rusya'nın uluslararası rezervi düşüşte

Rusya Merkez Bankası'ndan yapılan açıklamada, Rusya'nın uluslararası rezervlerinin Aralık 2017'de bir önceki aya kıyasla yüzde 0,3 düşerek 432,7 milyar dolara indiği bildirildi. Ülkenin uluslararası rezervlerinin 2017'de ise 2016'ya göre yüzde 14,6 arttığı belirtilen açıklamada, rezervlerdeki döviz miktarının aynı dönemde yüzde 12,1'lik artışla 317,5 milyar dolara yükseldiği kaydedildi. Merkez Bankası ve Rus hükümeti tarafından yönetilen döviz, para, IMF rezerv pozisyonu, altın ve diğer rezerv varlıklardan oluşan ülkenin uluslararası rezervleri, Ağustos 2008'de 598 milyar dolarla tarihinin en yüksek seviyesine ulaşmıştı.

Kazakistan'ın petrol ihracatı arttı

Kazakistan Enerji Bakanı Kanat Bozumbayev, ülkede bu yıl 87 milyon ton petrol üretilmesinin planlandığını belirtti. Bozumbayev, başbakanlık binasında düzenlenen basın toplantısında, Kazakistan'ın petrol üretiminin geçen yıl bir önceki yıla göre yüzde 10,5 artarak 86,2 milyon tona ulaştığını söyledi. Petrolün 49,5 milyon tonunun büyük petrol madenlerinden elde edildiğine dikkat çeken Bozumbayev, "Kaşağan'da 8,3 milyon ton, Tengiz'de 28,7 milyon, Karaşağanak'ta 12,5 milyon ton petrol üretildi. 2018'de de 87 milyon ton petrol üretilmesi planlanıyor" dedi. Bozumbayev, ülkenin petrol ihracatının da geçen yıl bir önceki yıla kıyasla yüzde 12,4 artarak 69,8 milyon tona yükseldiğini ifade etti.

İspanya ekonomisinin 2018'de yüzde 2,5 büyüyeceği öngörülüyor

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch Ratings, İspanya'nın kredi notunu yükselttiğini duyurdu. Fitch Ratings'ten yapılan açıklamada, İspanya'nın uzun dönem yabancı para cinsinden kredi notunun BBB+ seviyesinden A- seviyesine yükseltildiği, not görünümünün 'durağan' olduğu bildirildi. Açıklamada, İspanya'nın azalan makro ekonomik dengesizliklerden yararlanmaya devam ettiği, ülkenin geniş tabanlı iyileşmeyle de desteklendiği belirtildi. İspanya'da 2013'te işsizliğin yüzde 26,3'e çıktığı hatırlatılan açıklamada, bunun yeni iş alanları açılmasıyla 2016'nın Kasım ayında yüzde 16,7'ye kadar gerilediği bilgisine yer verildi. Açıklamada, İspanya'nın çeşitliliğe sahip ve katma değeri yüksek olan ekonomisi hakkında uyarılarda da bulunuldu. Ayrıca, İspanya ekonomisinin bu sene yüzde 2,5 ve gelecek yıl da yüzde 2,2 büyümesinin öngörüldüğü ifade edildi.

Japonya ekonomisine güven yükselişte

Japonya'da imalatçıların ekonomiye olan güveni Ocak ayında son 11 yılın en yüksek seviyesine ulaştı. Reuters tarafından aylık olarak yapılan iş dünyası güveni araştırması, ekonomik büyümenin yaklaşık iki yıldır güçlü şekilde devam etmesine ve güçlü hisse senedi piyasalarına bağlı olarak işletmelerin iyimserliklerinin arttığını ortaya koydu. Reuters İmalat Sektörü Güven Endeksi, Ocak ayında aralık ayındaki 27 puandan 35 puana yükseldi. Bu, son üç ayda görülen ilk artış oldu. Endeks, bu seviyeyi en son Ocak 2007'de görmüştü. İmalat sektöründeki güven artışına çelik, demir dışı metal, kimya ve metal üretim makineleri sektörü öncülük etti. Ocak ayında hizmet sektörü güven endeksi ise aralık ayındaki 34 puandan 33 puana geriledi.

Boyun fıtığı, “hayat kalitesine” darbe vuruyor

Boyun kıkırdatma, bilgisayar başında aşırı çalışma, ev işleri, perde asma, dikiş-nakış gibi faaliyetler ve ilerleyen yaş, boyun fıtığının en büyük tetikçilerinin başında geliyor. Kolda güçsüzlük, baş ağrısı gibi şikayetlere neden olan hastalık, hayat kalitesine darbe vuruyor.

Tek bir kolunuza doğru yayılan ağrınız varsa ve bu ağrı, parmak uçlarınıza kadar yayılıp uyuşmayla kolda kuvvet kaybı yapıyorsa siz de boyun fıtığına yakalanmış olabilirsiniz. Boyun fıtığı tedavisinin ilaç, fizik veya cerrahi seçeneklerle yapılabildiğini ve hastaların tüm bu şikayetlere veda edebildiğini söyleyen Beyin ve Sinir Cerrahisi Uzmanı Prof. Dr. İsmail Hakkı Tekkök, boyun fıtıklarının nedenlerini, belirtilerini ve tedavi seçeneklerini anlattı.

Omurgayla ilgili hastalıklarda bel ağrılarında sonra ikinci sırada yer alan boyun fıtıklarının tedavisinin mümkün olduğunu söyleyen Prof. Dr. İsmail Hakkı Tekkök, “Omurgamızın geneliyle ilgili ağrılardan en sık olanı bel ağrıları. Boyun ağrıları, bel ağrılarında sonra ikinci sırada yer alıyor. Her 100 kişiden yedi ya

da sekizinde ciddi bir boyun ağrısı olma riski mevcut” dedi.

Boyun fıtığında kesin tanı için manyetik rezonans (MR) tetkikin yapılması gerektiğini belirten Tekkök, MR’ın olmadığı yerlerde bilgisayarlı tomografiden yararlanılabileceğini ancak tanı gücünün kısıtlı olduğuna dikkat çekti. Hastaların büyük çoğunluğunun ilaç veya fizik tedavi yöntemlerinden yararlandığını, boyun fıtıklı hastaların onda birinin cerrahi tedaviye aday olduğuna değinen Tekkök, bu durumda da boyunun önünden mikroskopla yapılan başarılı bir ameliyattan sonra kısa sürede normal yaşamlarına dönebildiklerini duyurdu.

KÜTLETMEYİN, KIRTILATMAYIN!

Boyun ağrılarının bel ağrıları gibi her yaşta yaşanabilecek bir sağlık sorunu olduğunu söyleyen Tekkök,

BUNLARA DİKKAT

Kolunu kaldıramamak

**Ağrının yayıldığı
kolda kuvvet kaybı**

**Özellikle gece uykuda aşırı
derecede artan ağrı**

**İleri dönemlerde koldaki
zayıf kasta incelme**

**Tek bir kola doğru
yayılan ağrı**

“Ancak hastalığın görülüş sıklığını artıran birtakım nedenlerin olduğu unutulmamalı. Boyun omurlarının kötü veya yanlış kullanımından (boyun kütleme veya kırtlatma) ya da trafik kazası, yüksekten düşme gibi ciddi bir zedelenme, boyunla ilgili sorun oluşum riskini artırır” diye konuştu.

Ev işleri, dikiş-nakış, temizlik, perde asma, yer silme gibi ev içi faaliyetleriyle bilgisayar başında yoğun çalışma gerektiren işlerin boyun ağrılarını artırıcı diğer nedenler olarak karşımıza çıktığını belirten Tekkök, ayrıca yaş arttıkça boyun omurla-

rının kireçlenmesinin de ağrılara neden olduğunu aktardı. Bu grup hastalarda boyun hareketlerinin kısıtlı hale geldiğini ve ağrı şikayetini ortaya çıkardığı bilgisini veren Tekkök, söz konusu ağrının bazen başa doğru yayılarak, baş ağrılarına bile neden olabildiğine dikkat çekti.

AMELİYAT SON ÇARE

Boyun fıtığına ilaç, fizik ve cerrahi tedavi seçenekleriyle müdahale edilebildiğini belirten Tekkök, boyun fıtığının kolda kuvvet kaybı, kaslarda erime ve kolda incelme yapmadığı durumlarda önceliğin

ameliyatsız yöntemlere verilmesi gerektiğini söyledi. Bu yöntemlerden ilkinin ilaç tedavisi olması gerektiğini ileten Tekkök, ilaç tedavisine ek olarak, nadiren boyunluk ya da kollar denilen desteğin de takılmasının gerekebileceğini ifade etti. “İlaç tedavisinden 10 ila 15 günde yanıt alınmazsa ve hâlâ ağrı sızı var ama kuvvet kaybı yoksa fizik tedavi ikinci seçenek olarak düşünülebilir” diyen Tekkök, başta kuvvet kaybı olsa dahi hastanın ağrısının fizik tedaviye de yanıt vermezse en son çare olarak ameliyatın düşünülmesi gerektiğini söyledi.

CERRAHİ SEÇENKTE İKİ YAKLAŞIM

Boynun önünden yapılan ameliyat: Boyun fıtıklarının daha çok görüldüğü, boyunun orta ve alt kesimlerinde sıkça uygulanan cerrahi bir teknik. Boynun ön tarafından ameliyat mikroskobu kullanılarak yapılan bir girişim. Değerli bir organ olan omurilik ameliyat bölgesinden uzakta kaldığı için ve mikroskop cerrahin detayları görme yeteneğini 50-60 kez artırdığı için daha güvenli bir yöntem. Kırkırdak boşaltıldıktan sonra omurgalar arasında çökme olmaması için ya hastanın kasiğinden alınan kendi kemiği ya da yapay bir destek (araba lastiklerine konan takoz destek gibi) konur. Ameliyat sonuçları genellikle çok başarılı.

Boynun arkasından yapılan ameliyat: Üst boyun omur fıtıkları nadir görülür ve bunlara önden girilerek ulaşılması güçtür. Üst boyun fıtıklarında orta ve alt boyun fıtığı üç veya üçten fazla kırıkta olması durumunda, girişimin boynun arkasından yapılması zorunlu olabilir. Ancak arkadan yapılan cerrahi girişimler hem cerrah hem hasta açısından hayli zor. Omuriliğin fıtığın önünde olması, girişimi riskli hale getiriyor. Üstelik bu girişimde boyun omurlarının arka kısımlarında bulunan kemik çıkıntı ve kanatların da alınması gerekir, bu da boynun fiziki yapısını bozar. Kişinin ameliyattan sonraki yaşamında boynuyla ilgili birtakım yapısal bozukluklara neden olabilir.

Dağlardaki özgürlük Kayak

Hayatınız boyunca en az bir kez denemenizi önereceğimiz kayak, kış mevsiminde karlarla kucaklaşmak ve bünyeye adrenalin depolamak için mükemmel bir hobi... Kayak konusunda ülke olarak henüz çok yeni olduğumuz için “Acaba yapabilir miyim?” diye düşünmeyin. Doğru malzeme, az cesaret ve teknik yardımıyla karlarla kaplı bembeyaz yamaçların büyüüne kapılıp tertemiz bir doğada kayak yapmanın keyfini yaşayabilirsiniz.

Eskilerin deyiimiyle 'kış kapıya dayandı'... Peki, siz kışı avantaja çevirmeye hazır mısınız? İnsanlığın ihtiyaçtan icat edip yüzyıllar sonrasında eğlence amacıyla gerçekleştirdiği bir etkinlik olan kayak, bugün en çok sevilen ve tercih edilen kış sporlarından biri... Kayak, motivasyon, özgüven, zihinsel sağlamlık, odaklanma-konsantrasyon ve duyu kontrolü gibi zihinsel beceriler istese de bu durum sizi hiç korkutmasın. Çünkü kayak eğitmenleri, "Ayakta durabilen herkes kayak yapabilir" diyor.

MALZEME SEÇİMİNİ BEDENİNİZE GÖRE YAPIN

Kayak, ekipmanla yapılan bir spor. Bu yüzden kayak, eldiven, kask, gözlük, rahat hareket edilebilecek ve sıcak tutacak kıyafet ve dizlik gibi özel malzemelerin seçimine dikkat edilmesi gerekiyor. Çünkü yanlış ekipman seçimi kazalara neden olabilir. Siz de boy ve kilonuza uygun malzeme seçimi yaparak olası kazaların önüne en baştan geçebilirsiniz.

Kayak ekipmanları diğer sporlara göre biraz daha masraflı... Bu nedenle yeni başlayanların ekipmanları kiralaması ilk etapta daha akıllıca. Hatta birçok kayak oteli, müşterilerine ekipman kiralama hizmeti sunuyor. Kayak ekipmanlarını kiralarak spora başlayıp, zamanla kendinize en uygun malzemelerin hangisi olduğuna karar verip satın alabilirsiniz.

Ayrıca kayak ekipmanlarının kullanımı için de uzmanından yardım almakta yarar var. Çünkü ekipmanın kalitesi kadar doğru giyilip kullanılması da önemli...

"DÜŞMEK" BU SPORUN BİR PARÇASI

Kayak sporunda ilk aşamada birkaç kez düşüp kalkabilirsiniz... Bu sizi korkutmasın, çünkü düşmek bu sporun bir parçası ve inanın bu sırada eğlenceli anlar yaşayacaksınız. Düşerken zarar görmemek için de önce düşme tekniğini öğrenmeniz gerekiyor. Tüm bunları öğrenebilmek için de uzman bir kişiden yaklaşık bir saatlik eğitim almanız yeterli.

Tamamen denge unsuruna bağlı olan kayak sporunda başı dik tutup karşıya bakarak ve dizleri kırarak ayak bileklerinizi rahat bırakıyorsunuz. Ağırlığınızı öne verdikten sonra karların üzerinde kaymaya başlayabilirsiniz...

Eğer kar sporlarına yeni başlıyorsanız kullanacağınız malzemeler için öncelikle bir uzmandan destek almanız gerekiyor.

Biraz rüzgarın asi yüzü, biraz adrenalin... Tam anlamıyla özgürlük tutkunlarını çağırın kayak, sizi yeni bir sizle tanıştırmak için ideal bir tercih olabilir.

KAR DENİLDİĞİNDE AKLA İLK GELEN AKTİVİTELER:

Snowboard: İleri seviyedeki profesyoneller için ekstrem kış aktiviteleri arasında yer alan snowboard, karla tanışmak için iyi bir seçenek. Özel olarak üretilen board yardımıyla özgürce kaymanın zevkini yaşatan snowboard, yediden yetmişe herkes için uygun bir aktivite.

Kızak: Kar ve buz üzerinde kayarak gidebilecek biçimde yapılmış, tekerleksiz bir çeşit araba olan kızak, farklı stillerde kayma imkanı sunuyor.

Buz pateni: Buz pateni, buz üzerinde tek ve çift olarak kayarken uçma hissi veren bir kış aktivitesi... Göze estetik görünüm sunan artistik buz pateni, buz dansı ya da yüksek hızlara varılabilen sürat pateni tercih edilebilecek aktiviteler arasında yer alıyor.

Buz hokeyi: Özel kıyafetlere sahip sporcuların disk şeklinde tasarlanan maç topunu ellerindeki hokey sopaları yardımı ile karşı kaleye sokma mücadelesidir. Suni buz üzerinde de oynanabilen bu aktivite dünya çapında da yoğun ilgi görüyor.

Skeleton: Aşağı doğru eğimli buzlu zeminde özel olarak tasarlanan kızaklarla yapılan spordur.

Körling: Granitten yapılan özel taşı belli bir mesafeden kaydırarak parkurun diğer ucunda bulunan hedefin ortasında durdurmaya dayalı bir spordur. Kırmızı noktaya en yakın atışı sağlayan takım maçı kazanıyor.

Bobsled: Buzdan bir kanalın içinde kızak şeklinde tasarlanmış dar bir kabinin içinde kayarak oynanıyor.

Bandy: 11'er oyuncu, iki takım ve 45'er dakikalık iki yarı halinde oynanması nedeniyle futbol ile benzerlik gösteriyor. Buz hokeyinden farklı olarak maça küçük bir top kullanılıyor.

Pizzada lezzet arayanlar IL Forno'ya

Ankara'da pizza alışkanlığını değiştirerek tutkunlarını yeni lezzet yolculuğuna çıkaran IL Forno Pizza, güleryüzlü personeli, kaliteli pizza çeşitleri ve insanı dinlendiren ortamıyla lezzet avcılarını bekliyor.

Utku Özer

Ankara'da yedi noktada hizmet veren IL Forno Pizza, sektörde pizzayı yerleştirerek bildik markalar arasından önemli bir çıkış yapmayı başardı. Farklı malzemeler kullanarak pizzada yeni lezzetleri tutkunlarıyla buluşturan IL Forno, standart pizzanın dışında üst segmentte hizmet veriyor. Pizzayı yerleştirdiklerinin altını çizen işletme sahibi Utku Özer ile sizler için bir lezzet yolculuğuna çıktık...

Öncelikle pizzada yakaladığımız yerleşmeden bahseder misiniz?

Yerleştirdiğimiz pizzalar içinde kokoreçli ve kavurmalı olanlar var. Aslında ben kokoreci saldırgan bir ürün olarak niteliyorum, insanlar buna yavaş yavaş alışıyor. Fakat kavurmalı pizzamızın en çok tercih edilen çeşitlerden birisi olduğunu söyleyebilirim. Bir ürünü özel olarak müşterilerin beğenisine sunduğumuzda, karşılığını alabiliyorsunuz.

IL Forno'nun gelişim sürecinden bahseder misiniz? Bu süreçte müşteri memnuniyetini nasıl yakaladınız?

Yaklaşık iki yıl işin tüm süreçlerini ben yürüttüm. Müşteriyle birebir ilgilenip paketleri bile ben götürüyordum. Siparişleri alıp, mutfaka gidip yapıyordum. Yani işin temelinde müşterilerle sıcak, samimi ilişki kurmak yatıyor. Zaman içinde büyüyüp geliştikçe, bu kez personelimiz o ilişkiyi kurmaya başladı. Sonuç itibarıyla

bizim en önemli farklılığımız bu oldu.

Ayrıca işletmemizde kullandığımız en küçük malzemeyi bile kendim seçerim ve tadına bakarım. Yakaladığım kalite standartlarını düşürmemek için her şeyi tek bir noktadan almak yerine, farklı yerlerden en iyisini almayı tercih ediyorum.

Nerelerde hizmet veriyorsunuz? Planlarınız arasında Ankara dışında yapılanmak da var mı?

İlk işletmemiz Yıldız'da toplam 45 metrekarelik küçük bir şubeydi. Ardından Bilkent'te bir şube açtık. Başka bir yerde açtığımız şube başarısız olunca onu kapattık ve Tunalı'da yapılandık. Ardından gelen talepler üzerine franchise vermeye başladık. Çayyolu'nda yeni açılacak AVM, Bahçelievler 7'nci Caddede sonunda, Yaşamkent ve İncek'te şubelerimiz olacak. Şu anda IL Forno Pizza'nın yedi şubesi var. Yani ilk etapta daha butik hizmet vermeyi planlarken, işlerin giderek büyümesi personel sayısının artması işin ticari boyutunu daha çok ön plana çıkardı. Ancak, butik işlere yönelik hedeflerimi halen muhafaza ediyorum. Bu aşamada ilk etapta şehir dışı yatırımı düşünmüyoruz. 2018 yılının sonuna Eskişehir'de şube açmayı planlıyoruz. İstanbul ve Ege bölgesine yönelik bazı planlarımız var. Eskişehir'de merkezi bir bölgede 25-35 yaş arası hedef kitlenin dahil olduğu ama toplumun tüm kesimlerine hitap edecek bir işletme öngörüyoruz.

Müşteri memnuniyetini sağlarken hangi kriterlere dikkat ediyorsunuz?

Biz çalışanlarımızın niteliğini artırabilmek, onlara bir şeyler kazandırabilmek adına özel eğitimler veriyoruz. Özellikle müşteri karşılama, hitap tarzı, şarap ikramı gibi alanlarda özel çalışma yaptırıyoruz.

Özellikle öğle saatlerinde çok yoğun oluyor ve rezervasyon yerine müşterilerimizi sırayla alıyoruz. Taş fırınımız sayesinde sekiz dakikada masaya pizza sunabiliyoruz. Öğle yemeklerinde çok hızlı olmaya dikkat ediyoruz. Aksi takdirde insanlar bir anda sosyal medyada hemen cezanızı kesiyor. Aslında bir pizzayı en az 15 dakika beklemeniz gerekir, ancak Ankara'da insanlar buna alışmadığı için biz kendimizi Ankara'ya uydurmak zorunda kaldık.

"Dilim pizza konsepti için bir süre uğraştık. Ancak tüketici alışkanlıkları farklı olduğu için bunun sadece hızlı tüketimin olduğu yerlerde satışının mümkün olduğunu düşünüyorum."

2018'de fastfood markası çıkaracak

Yeni alanlarda da yatırım planlarımız var. 2018 yılı ikinci yarısında bir fast food markası çıkarmayı planlıyorum. Henüz proje aşamasında. Ben bu aşamadan sonra başka bir sektörde yapamayacağımı düşünüyorum. Ailem alüminyum sektöründe faaliyet gösteriyor. Şirkete gittiğimde hiç bana hitap etmeyen bir ortamla karşılaşıyorum. Yani ben insanlarla doğrudan iletişime geçebileceğim, sorunlarını hızlıca çözebileceğim bir işi daha çok seviyorum. Memnuniyet veya eleştiri olsun, geri dönüşümü hemen alabilmek bana çok cazip geliyor.

15
MART
10.00
20.00

ATO
Congresium

Çağdaş sanatın izleri sanatseverleri bekliyor

Sanatçıların düşsel penceresinden yeniden oluşturulan bir dünyaya bakma şansını sağlayan ARTANKARA Uluslararası Çağdaş Sanat Fuarı, 15-18 Mart 2018 tarihlerinde dördüncü kez ATO Congresium'da düzenleniyor. Fuar, yurt dışından galerileri, sanatçıları, sanatseverleri ve koleksiyonerleri bir araya getiriyor.

27
MART
20.30

Ankara Palas
Devlet Konukevi

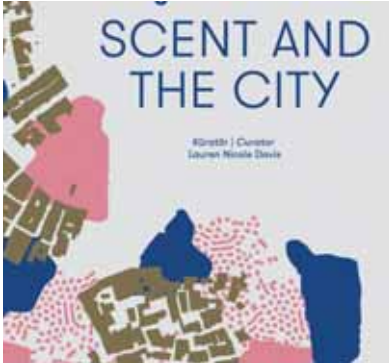

Saskia ilk kez Ankara'da

Hollandalı çok yönlü piyanist Saskia Lankhoorn, Ankara Piyano Festivali kapsamında ilk defa 27 Mart'ta Ankara Palas'ta sahne alıyor.

31
MART
10.00
19.00

Erimtan
Arkeoloji ve
Sanat Müzesi

Koku Şehri Ankara'da

Koç Üniversitesi Vehbi Koç Ankara Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (VEKAM), 2018 yılının ilk sergisini tarihin kokularına ayırdı. Anadolu Medeniyetleri Araştırma Merkezi'nin yoğun ilgi gören "Koku ve Şehir" sergisi, Koç Üniversitesi VEKAM ve Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi işbirliğiyle Ankaralılar ile buluşuyor.

6
NİSAN
20.30

Ankara Palas
Konukevi

Christophe Chassol ile sıra dışı bir deneyim

Fransız besteci ve müzisyen Christophe Chassol rotasını Hindistan'a çevirmeden önce New Orleans'ta temellerini attığı başarıyla parlayan dördüncü albümü Big Sun, Ultrascores'tan oluşan başarılı üçlemesini taçlandırıyor. Chassol doğal içgüdüleriyle, doğal dokunuşlarla sıra dışı bir deneyim yaşatıyor. Chassol sizi oldukça tuhaf ama bir o kadar da organize bir keşif macerasına davet ediyor.

YURT İÇİ FUARLAR

FUAR ADI	ORGANİZATÖR	KONU	YER	TARİH
Premiere Vision İstanbul	İstanbul Moda Fuarcılık	Hazır giyim	İstanbul Kongre Merkezi	7-9 Mart
19. Uluslararası Pencere Fuarı	Reed Tüyük Fuarcılık	Pencere ve panjur	Tüyük Fuar ve Kongre Merkezi	7-10 Mart
Avrasya Kapı 2018	Reed Tüyük Fuarcılık	Kapı, kepenk ve alarm ve Güvenlik	Tüyük Fuar ve Kongre Merkezi	7-10 Mart
Avrasya Cam 2018	Reed Tüyük Fuarcılık	Cam ürünleri	Tüyük Fuar ve Kongre Merkezi	7-10 Mart
FETEX 2018	Marmaris Fuarcılık	Turizm	Fethiye Fuar ve Sergi Alanı	7-10 Mart
MODEKO 2018	Efor Ege Fuarcılık	Mobilya ve Dekorasyon	Fuar İzmir - Gaziemir	7-11 Mart
Farmers' Fair	Expolink Fuarcılık	Tarım ve gıda	Milas Tarış Fuar Alanı	8-11 Mart
Home and Concept Fuarı	Referans Fuarcılık	Züccaciye	İstanbul Fuar Merkezi Yeşilköy	8-11 Mart
Kayseri Tarım Fuarı 2018	Atlas Uluslararası Fuarcılık	Tarım ve hayvancılık	Kayseri Dünya Ticaret Merkezi	8-11 Mart
Uluslararası CNR Kitap Fuarı	Pozitif Fuarcılık	Yayıncılık	İstanbul Fuar Merkezi Yeşilköy	9-18 Mart
HPCI Ortadoğu ve Avrasya Kongre ve Fuarı	Unique Event Fuar	Ev ve kişisel bakım	WOW Kongre Merkezi Yeşilköy	13-14 Mart
Antalya Otoshow 2018	Tüyük Tüm Fuarcılık	Otomobil ve ticari araç	Antalya Fuar Merkezi	13-18 Mart
Boat Antalya	Tüyük Tüm Fuarcılık	Motorlu ve motorsuz tekneler	Antalya Fuar Merkezi	13-18 Mart
Havuz SPA Wellness Fuarı	Rıva Fuar	Havuz	Lütfi Kırdar Kongre ve Sergi Sarayı	14-17 Mart
Marex	Marmaris Fuarcılık	Turistik işletmeler	Marmaris Fuar ve Sergi Alanı	14-17 Mart
Art Ankara	Atis Fuarcılık	Çağdaş sanatlar fuarı	ATO Kongre ve Sergi Sarayı	14-18 Mart
Ortadoğu İnşaat Fuarı	Tüyük Tüm Fuarcılık	Yapı	Tüyük Diyarbakır	15-18 Mart
Şanlıurfa Yapı İnşaat	Start Fuarcılık	İnşaat ve yapı malzemeleri	Şanlıurfa Fuar ve Kongre Alanı	15-18 Mart
WIN IAMD Eurasia 2018	Hannover Fairs Turkey Fuarcılık	Endüstriyel otomasyon	Tüyük Fuar ve Kongre Merkezi	15-18 Mart
WIN Metal Working Eurasia 2018	Hannover Fairs Turkey Fuarcılık	Sac işleme teknolojileri	Tüyük Fuar ve Kongre Merkezi	15-18 Mart
WIN Welding Eurasia 2018	Hannover Fairs Turkey Fuarcılık	Kaynak teknolojileri	Tüyük Fuar ve Kongre Merkezi	15-18 Mart
WIN Surface Technology Eurasia 2018	Hannover Fairs Turkey Fuarcılık	Yüzey işleme teknolojileri	Tüyük Fuar ve Kongre Merkezi	15-18 Mart
WIN Electrotech Eurasia 2018	Hannover Fairs Turkey Fuarcılık	Enerji ve elektrik	Tüyük Fuar ve Kongre Merkezi	15-18 Mart
Win Cemat Eurasia 2018	Hannover Fairs Turkey Fuarcılık	Lojistik	Tüyük Fuar ve Kongre Merkezi	15-18 Mart
Expomen 2.	Elit Fuarcılık Hizmetleri Ltd.Şti.	Tarım ve hayvancılık	Menemen Fuar Alanı	15-18 Mart
Bursa Karacabey Tarım ve Hayvancılık Fuarı	Renkli Fuarcılık	Tarım ve hayvancılık	Karacabey Kapalı Pazar ve Fuar Alanı	15-18 Mart
Çocuk Gelişimi Fuarı	Abies Fuar Hizmetleri Ltd. Şti.	Çocuk gelişim hizmetleri	İstanbul Fuar Merkezi Yeşilköy	15-18 Mart
İstanbul Hırdavat Fuarı	Voli Fuar	Hırdavat ürünleri	İstanbul Fuar Merkezi Yeşilköy	15-18 Mart
DEYEF	İzgi Fuarcılık	Konut	EGS Fuar ve Kongre Merkezi	15-18 Mart
Bursa 16. Kitap Fuarı	Tüyük Bursa Fuarcılık	Kitap ve süreli yayınlar	Bursa Fuar ve Kongre Merkezi	17-25 Mart

YURT DIŞI FUARLAR

FUAR ADI	ORGANİZATÖR	KONU	YER	TARİH
Adsale	Adsale	Ambalaj	Guangzhou	10-12 Mart
IJV-IFAS	IJV-IFAS	Kozmetik	Brüksel	10-12 Mart
Messe Düsseldorf	Messe Düsseldorf	Deri ve ayakkabı	Düsseldorf	11-13 Mart
CATEXPO	CATEXPO	Tekstil	Almaata	11-13 Mart
Nimble shows Media	Nimble shows Media	Kağıt ve matbaa	Münih	12-14 Mart
Dubai Dubai Woodshow	Dubai Dubai Woodshow	Mobilya	Dubai	12-14 Mart
EUROEXPO	EUROEXPO	Lojistik	Stuttgart	13-15 Mart
ITE Group	ITE Group	Turizm	Moskova	13-15 Mart
Fierra Milano	Fierra Milano	Enerji, ısı ve havalandırma	Milano	13-16 Mart
Cannes	Cannes	Yapı	Cannes	13-16 Mart
APLF	APLF	Deri	Hong Kong	14-16 Mart
Messe Munchen	Messe Munchen	Elektrik ve elektronik	Şangay	14-16 Mart
BITEC	BITEC	Otomotiv ve yan sanayi	Bangkok	14-16 Mart
Sangay Messe Frankfurt	Sangay Messe Frankfurt	Hazır giyim	Frankfurt	14-16 Mart
Sangay Messe Frankfurt	Sangay Messe Frankfurt	Tekstil	Sangay	14-16 Mart
Blogna SoGeCos	Blogna SoGeCos	Ambalaj	Blogna	15-18 Mart
ExpoBeauty Prague	ExpoBeauty Prague	Kozmetik	Prag	16-17 Mart
Comexposium	Comexposium	Yapı	Lyon	16-18 Mart
SoGeCos	SoGeCos	Kozmetik	Blogna	16-19 Mart
Global	Global	Endüstriyel ekipman	St. Petersburg	17-20 Mart
Qianjin	Qianjin	Mobilya	Foshan-Shunde	17-20 Mart
GILF	GILF	Elektrik ve elektronik	Guzhen	18-21 Mart
CIFF	CIFF	Ev tekstili	Guangzhou	18-21 Mart
CIFF	CIFF	Hobi malzemeleri	Guangzhou	18-21 Mart
ZAO Expocentr	ZAO Expocentr	Deri ayakkabı	Moskova	18-23 Mart
Emap Agor	Emap Agor	Gıda	Paris	20-21 Mart
MVK	MVK	Elektrik	Moskova	20-22 Mart
Şangay Hannover Fair	Şangay Hannover Fair	Zemin kaplama	Şangay	20-22 Mart
Köln Koelnmesse	Köln Koelnmesse	Gıda teknolojisi	Köln	20-23 Mart
ACE Exhibitions	ACE Exhibitions	Gıda	Cidde	20-23 Mart
PIAP	PIAP	Gıda	Varşova	20-23 Mart

Ankara Chamber of Industry
Chairman
Nurettin Özdebir

THE FUTURE IS BLOCKCHAIN

After 2000s, technological development and transformation have hit their stride. An observable increase in new technologies has been experienced. Due to this acceleration, concepts like Industry 4.0, cryptocurrencies, Blockchain technology, internet of objects, big data, artificial intelligence have been the ones mentioned following 2000s while recently come to the fore.

Each of these technologies have such characteristics that can influence traditional working styles deeply. Today, retail companies develop marketing strategies after analyzing their customers' interior behaviors. You can pay for what you buy automatically without pulling your cellphone out of your pocket, without speaking to a kind of cashier in a supermarket thanks to the contact between your cellphone and supermarket. The sensors inform you about which electronic part may break down in your factory beforehand and thus your production process goes on without a hitch. So many innovations like this will influence working style in all sectors deeply and become more determining in the coming years.

Depending on these developments, methods for gaining price and cost advantage in classical conception of competition are changing significantly. Changing demands of customer, now, can be understood via these sensors without the necessity of customer's talking. Algorithms over internet in social media have produced current trends. Innovation and novelty have become essential for all sectors. Markets are shaping through artificial intelligence practices that foresee the customer demand's direction.

Undoubtedly, the mostly spoken development among all these is cryptocurrencies. The conception of money, once the symbol of independence of the countries, has acquired a completely different dimension. The world of cryptocurrency,

still in infancy, has not yet been arranged legislatively. And thus, after each statement made by politicians or relevant officials, significant fluctuations in cryptocurrency markets arise. Just like banker crises in Turkey, which were once experienced due to the lack of legal background, no-strings-attached cryptocurrency crises are indispensable. Having only a digital infrastructure is adequate for a market to emerge. However, legal warranty of parties' rights and regulation of markets are indispensable in terms of sustainability of cryptocurrency markets.

What is more important than cryptocurrencies is the Blockchain technology on which these markets have been built. Blockchain technology first became known with 'Bitcoin', a digital currency generated in 2009. And it was regarded as something similar to database since it allowed to compose a transiently updated and shared database.

However, the recent technological developments have made people realize that Blockchain may transform many sectors. Sectors of retail, tourism, real estate, energy and especially banking follow this technological development closely since mediators may disappear and be used for interchange or transactions instead. Constitution of Blockchain research laboratory under TÜBİTAK is another sign showing how important this technology is.

Turkey must not miss Blockchain technology. This developing technology is so slowly saving new assets to its database due to its nature that this operation may last hours or even days. And if we consider that this duration lasts only for seconds in e-commerce operations, Blockchain may emerge as a good alternative for current asset savings in developed and even developing economies if we can work on and improve it, which is a must.

A SPECULATIVE BALLOON OR FUTURE'S CURRENCY?

Not being attached to any sort of central bank or governmental body, cryptocurrencies (e-moneys) are the mostly spoken economic development of recent years. The acceleration of Bitcoin at an unprecedented pace in 2017 increased the interest in cryptocurrencies. While some suppose that these digital and thus unsubstantial currencies will have their places in economy, others think that they are speculative balloons unsupported by legal codes.

Cryptocurrencies, one of the mostly spoken issues of recent years, are thought to be future's currency by some and speculative balloon by others despite their unprecedented pace. While both thinkers have their points, it is still early for talking about the big picture. Uncertainty of cryptocurrencies plying between these completely opposite thoughts is an updated version of an old fairy tale. The most known cryptocurrency, Bitcoin, gained a value of 1500 % and caught up \$ 20.000. While this rapid increase has created a perception of speculative balloon about cryptocur-

rencies, central banks of Russia, France and US has warned markets and investors and said: "You are taking these risks knowingly and willfully. So, do not blame anyone if this balloon bursts one day." We cannot argue that this warning is completely unfair. Experts advise investors to behave slow and sure about 1051 cryptocurrencies, trading at different prices in different markets and having a total market capitalization of half trillion dollars and emphasize that: 'It may make you either rich or bankrupt.' Head of US Central Bank Janet Yellen stated that Bitcoin was highly 'speculative' after the meeting of FOMC and FED was not entitled to regulate Bitcoin and added that just as there were certain needs for digital currencies, some worries emerged, too.

DOUBTS INCREASE: SPECULATIVE BALLOON OR NOT

The most important reason why people are doubtful about cryptocurrencies is that these currencies have no substantial equivalence and can-

not be indexed to precious metals like gold. Each speculation labelled as balloon in financial sector results in the bursting of this balloon, in other words economic crisis and downfall. And since this cryptocurrency mania is as big as Tulip-mania and dotcom balloon, greatest ones of financial history, experts are really worried. After reaching \$19.900 in 17th December 2017 and then dropping off below \$10.000 in 16th January, the value of Bitcoin decreased by 50% in just one month. In the period known as 'internet balloon' or 'dot-com' balloon in US, Nasdaq Technology Sector Index point was quintupled in 1995-2000, then technology firms crashed in 2001 and nearly half of internet companies in the country went bankrupt. In the period of 'tulip-mania' in Holland, the prices of bulbs began going up and in 1637 and the price of a tulip bulb in Holland quintupled the price of an average house. However, in February 1637, price of tulip bulbs fell sharply and damaged producers and investors with forward contracts greatly.

From the page 6

- Elektrikli ve Halatlı Kaldırma Makineleri
- Gezer Köprülü Vinçler
- Portal Vinçler
- Pergel Vinçler
- Proses Vinçler
- Yürütme Grupları
- Transfer Arabaları
- Özel Tasarım Kaldırma Sistemleri
- Vinç Elektrik Panoları
- Otomasyon Sistemleri

POWERFUL LIFTING PARTNER

%100 Yerli Sermayeli
Türkiye'nin En Büyük
İklimlendirme Sistemleri Üreticisi

ÜNTEŞ

► Klima Santralleri

► Havuz Nem Alma Santralleri

► Paket Hijyenik Klima

► RoofTop Üniteler

► Gizli Tavan Tipi Fan Coil Üniteleri

► Kabinli Fan Coil Üniteleri

► 4 Yönelimli Fan Coil Ünitesi

► Yüksek Basıncılı Hava Terminal Ünitesi

► Hava Soğutmalı Soğutma Grubu

► Su Soğutmalı Soğutma Grubu

► Freecooling Soğutma Grubu

► Soğutma Grubu Performans Test Laboratuvarları ve Araştırma Merkezi

Cihazın ilk çalışmadaki tüm risklerini unutun
Gerçek şartlarda cihazın tüm performansını önceden bilin
Cihazın daha zorlu koşullardaki limitlerini görün

► RoofTop ve Fan Coil Üniteleri Test Laboratuvarları ve Araştırma Merkezi

"Her bir kW'tan emin olun!"

www.untesh.com.tr

f i n u ntesklima

Satış ve Pazarlama
53. Cadde 1450 Sokak Ulusoy Plaza
No: 9/50 Çukuzambar Çarşısı - Arslan
T+90 (312) 287 91 00 F+90 (312) 284 91 00

İstanbul Bölge Müdürlüğü
Atatürk Mah. Mustafa Kemal Cad. Üntesh İş Merkezi
No:11,34758 Küçükbakkalköy - Alayunt - İstanbul
T+90 216 456 04 10 F+90 216 455 12 92

İzmir Bölge Müdürlüğü
Anadolukad. No:40 K:7 D:707 Tepekule
Kongre Merkezi Bayraklı - İzmir - Türkiye
T+90 232 469 05 55 F+90 232 459 12 92

Adana Bölge Müdürlüğü
Fuzuli Caddesi Galeri
İş Merkezi 2.Kat No:250 Adana
T+90 322 459 00 40 F+90 322 459 01 80

%100 Milli SERMAYE

YİĞİTAKÜ

%100 Milli SERMAYE

Tarım araçlarından deniz taşıtlarına, Start-Stop akülerden taksi akülerine, yollardaki enerji kaynağınız Yiğit Akü; tank aküleri, ağır hizmet aküleri ve Türkiye'nin ilk akıllı aküsü Prestige V3 ile Türkiye'nin gururu olmaya devam ediyor.